

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøven

i

Viborg Katedralskole

i Aaret 1893.

Viborg.

F. V. Hæckhausens Bogtrykkeri.

1893.

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøven

i

Viborg Katedralskole

i Aaret 1893.

Viborg.

F. V. Hæckhausens Bogtrykkeri.

1893.

Indhold.

I Anledning af Rektorskiftet 1892:

Afskedsord ved Aarsfesten d. 14. Juli 1892 af Rektor H. H. Lefolii	Side 3.
Afskedsord til Rektor Lefolii af Overlærer Dr. Bang —	14.
Rektorindsættelsen d. 22. August 1892	— 16.

Skoleefterretninger 1892—93 ved Rektor Dr. A. Heise:

I. Prøver i 1892	Side 32.
II. Disciplene.	— 45.
III. Lærerne. Arbejdets Ordning.	— 51.
IV. Aarets Arbejde	— 55.
Opgivelserne til Afgangsprøverne og IV Kl.'s Aarsprøve	— 74.
V. Fordringerne til Optagelse i Skolen	— 77.
VI. Skolepenge. Understøttelsesmidler	— 80.
VII. Samlinger	— 85.
VIII. Udtog af Skolens Regnskab 1892—93	— 101.
IX. Tillæg til S. 74 (Skydeøvelserne 1892—93)	— 103.
X. Afgangsprøverne og Aarsprøven 1893	— 105.

Rettelser:

S. 34, L. 3 f. o. og S. 36, læs: Sivertson, Olaf Sylvester.
— , — 6 f. n. tilføjes: f. $\frac{28}{7}$ 74, opt. i II $\frac{12}{9}$ 89.

I Anledning

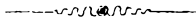
af

Rektorskiftet

ved

Viborg Katedralskole

1892.

Afskedsord

ved Aarsfesten d. 14. Juli 1892

af

Rektor H. H. Lefolii.

Hr. Rektor, Dr. phil. A. Heise har for mig udtalt et Ønske om at faa en Opskrift af de Ord, jeg ved Viborg Katedralskoles sidste Aarsfest udtalte til Afsked fra min Gerning ved Skolen; det var da hans Agt, at lade den aftrykke i nærværende Indbydelsesskrift. Dette Ønske har jeg ikke set mig i Stand til at opfylde efter dets Ordlyd. Ved den nævnte Lejlighed hændte der mig, hvad der, saa vidt jeg mindes, saa godt som aldrig er hændt mig før i lignende Tilfælde: der var flere forskellige Forhold, der førte det med sig, at jeg, før jeg skulde tage Ordet, ikke i Forvejen havde faaet opskrevet, hvad jeg agtede at sige, men i den nærmest forudgaaende Tid blot jævnligen havde tænkt paa, hvad jeg vilde komme til at tale om. Og i den nærmeste Tid efter Festen faldt det mig ikke ind at skriftfæste mine Ord, saa vidt jeg kunde mindes dem. Under store Omskiftninger i mit Livs ydre Vilkaar og Travlhed af forskellig Art gik der mere end et Par Maaneder hen, før jeg blev kendt med Dr. Heises Ønske og derved foranlediget til i nogen Tid jævnligen at sysle med de Minder, jeg havde i Gem fra den paagældende Lejlighed; og jeg kom da til at tro, det havde lykkets mig at faa de Tanker kaldte frem for min Erindring, som jeg havde ønsket at udtale. Dem nedskrev jeg saa under den Form, hvorunder de nu traadte frem for mig. Til Betryggelse for mig selv bad jeg derpaa en af mine forhenværende Medlærere gennemlæse min Opskrift og sige mig, om den stemte med hans Erindringer fra Skolefesten; og efter de Bemærkninger, han har haft at gøre og meddelt mig, har jeg da foretaget nogle mindre Ændringer og en større Tilføjelse om et Forhold, som jeg her nødtig vilde have forbigaaet. Saaledes er da nedenstaaende Opskrift bleven til. Dog findes der i den i det

mindste endnu en Tilføjelse til det, jeg d. 14. Juli kom til at sige mundtlig, et Punkt, hvor det ikke fejler, at det af sig selv vil paatrænge sig adskillige af mine Læsere, der paa hin Dag vare med blandt mine Tilhørere, at der træffe de paa noget, de ikke har hørt mig sige. Men det derved berørte Forhold har haft saa stor Betydning for mig, ogsaa særlig som Skolemand, at jeg ikke burde have forbigaaet det ved den omtalte Lejlighed; og da nu mine Udtalelser ville blive kendte i videre Kredse og slaede anderledes fast, end den Gang de blot lød fra mine Læber, har jeg ikke villet undlade at gøre en Tilføjelse derom. Og idet jeg da nu derefter afgiver min Opskrift til Trykning, beder jeg dem, den vil komme for Øje, opfatte den, ikke som en Gengivelse af den Tale, jeg virkelig har holdt, men som et Forsøg paa at fremstille, hvad jeg i sin Tid følte eller i det mindste siden har følt Trang til at sige til Afsked fra en Gerning, der har optaget saa stor en Del af mit Liv, eller, rettere sagt, efter al Rimelighed i Grunden fra hele der Virksomhed, der udadtil har været min Livsgerning i vort Samfund i de svundne Dage.

De, der tidligere har været til Stede ved denne vor Skoles Aarsfest, vil nok have lagt Mærke til, at jeg betragter denne Dag som en Regnskabsdag. Vel er hele den forudgaaende Aarsprøve en Regnskabsaflæggelse; og det er ikke blot den enkelte Discipel, der ved denne Prøve faar Lejlighed til at vise, hvor vidt han i det forløbne Aar har arbejdet forsvarligt og har gjort rimelig Fremgang; ogsaa Skolen selv gør derved Rede for, hvor vidt den ved Aarets Arbejde har naaet det Maal, den maa have naaet, hvis dens Lærlinge ved Afslutningen af deres Skolegang skal kunne fyldestgøre de Krav, der stilles til dem. Men særlig er det dog her ved denne Fæstlighed, at der for den forsamlede Kreds af Mennesker, der har Sind til at følge med Skolen i det hele eller for den enkelte Lærlings Vedkommende, under en samlet Oversigt aflægges Regnskab for dens Arbejde med Ungdommen. Og saaledes ser jeg ogsaa de Ord, jeg her plejer at sige, som et Regnskab, jeg

aflægger for de Grundsætninger, hvorefter jeg har søgt at udføre det Hverv, der har været mig betroet, idet jeg indenfor den Kreds af Forskrifter, der gælde for samtlige vort Lands lærde Skoler, har skullet besørge den umiddelbare Ledelse af den herværende Skoles Virksomhed i det hele og i det enkelte.

Men i Dag har jeg et Regnskab at aflægge, som favner endnu videre; Forsamlingen ved, at jeg nu, efter at have naaet mer end tre Aar ud over de syvti, staar ved Afslutningen af en mer end halvhundredaarig Livsvirksomhed, først alene som Lærer og Medarbejder ved de Anstalter, hvorved vort Folk tilbyder sin Ungdom den højeste og fyldigste Udvikling, og derefter ogsaa som Leder for en saadan Anstalt. Det vil da vel nok kunne findes naturligt, at jeg i Dag fortrinsvis kommer til at tale om mig selv. Og skal jeg da i al Korthed udtale, hvad der rører sig i mig, naar jeg kaster Blikket tilbage over den svundne Tid og min Gerning i den, da kan jeg ikke sige andet, end det er Glæde og Tilfredshed. Det kan vel være, det kunde lyde, som var det Selvtilfredshed, jeg her udtalte. Dog skal jeg med Guds Hjælp nok være den sidste til at mene og sige, at jeg har gjort min Gerning tilfredsstillende. Men det vilde jo dog virkelig se sørgeligt ud med mig, hvis jeg nu, da jeg staar ved mit Livs Aftenstund og er i Færd med at afslutte mit Dagværk, kun kunde se tilbage paa dette med Misfornøjelse og Sorg. Nej, jeg har i dette Stykke som i saa meget andet hørt til de Mennesker, i hvis Lod det falder, i et Maal, som sjældent naas, at have Lykken med sig. I mit Barndomshjem blev jeg under kærlig og omhyggelig Ledelse i Alvor opdragen til Gudsfrygt og Arbejdsomhed; og ligeledes maa jeg prise den Lykke, jeg havde ved at faa min Skolegang henlagt der, hvor den kom til at gaa for sig, under Ledelse af en af Datidens mest ansete Skolemænd, Niels Bygum

Krarp. Men den Gerning, mine Forældre nærmest tænkte sig som min fremtidige Livsvej, kunde jeg ikke føle mig glad ved at skulle tage fat paa. Jeg fik da ogsaa Lov til at følge mit Hjertes Drift. Og det Valg, jeg gjorde, har jeg aldrig faaet Grund til at angre. Jeg kan ikke andet end se Lærergerningen som den, ikke blot min Lyst men ogsaa mine Evner nærmest henviste mig til.

Og min Ungdomsudvikling faldt da i en Tid, jeg maa anse for særlig heldig ved den befrugtende Magt, den udøvede. Det er for nylig blevet sagt om de Mænd, hvis modnere Ungdom faldt i Fyrreerne, at de satte Idealerne højt. Det var i Anledning af en af mine kærester Venner, Kristian Monrads dødelige Bortgang fra den velsignelsesrige Virksomhed, han navnlig i Flensborg havde øvet for dansk Folkelivs Vedligeholdelse og Trivsel i Sønderjylland, at jeg traf disse Ord udtalte; og jeg blev da nævnt som en af hans Jævninge. Denne Tanke om det Slægtled, jeg selv hører til, var aldrig før kommen frem for mig; det ligger overhovedet ikke til mig paa den Maade at sysle med Tanker om mit eget Livs Vilkaar, for saa vidt de ligge udenfor min Villies Rækkeevne. Men jo mere jeg derefter har dvælet ved de Ord, der var faldne, des mere har jeg troet at kunne føle, der er Sandhed i dem. Dog vil jeg hellere udtale den samme Tanke under en lidt forskellig Form. Jeg vil sige, vi havde stærke Længsler, og vi har holdt fast ved dem under Tidernes Omskiftninger. Disse Længsler gjaldt ikke blot vore offentlige Anliggender, saa deres Maal var borgerlig Frihed og Tilslutning til vore nordiske Frendefolk; men de angik ogsaa Forhold, der vedrørte vor særlige Livsgerning, for mit Vedkommende Skolegerningen. Jeg havde den Lykke at komme i Forbindelse med og under Paavirkning af Mænd, der havde Øjet aabent og

Hjertet varmt for Skolens Betydning og Forpligtelser som opdragende Magt overfor Ungdommen. Og det er faldet i min lykkelige Lod at se de væsentligste af de Længsler, der den Gang kaldtes til Live hos mig, virkeliggøres eller dog rykke bestandig nærmere og nærmere mod Virkeliggørelsen. I det enkelte kan jeg imidlertid ikke her omtale alle de Forhold, hvori jeg tidlig saa et Maal staa for mig, som jeg maatte sætte min fulde Kraft ind paa at arbejde frem mod; jeg maa nøjes med at pege paa nogle faa af de væsentligste og mest indgribende.

Til de Længsler, der tidligst rørte sig i mig, hørte da det, at vor Skole kunde komme bort fra en Ordning, der gjorde det til en Nødvendighed for Forældre at træffe Afgørelsen om en Søns fremtidige Livsvej paa saa tidligt et Tidspunkt, at det var en Umulighed der-ved at tage et væsentligt Hensyn til nogen særlig Ejendommelighed hos ham. .Jeg hører ikke til dem, der har en ufravigelig Tro til, at der ved medfødte Evner og Anlæg skulde være anvist hvert Menneske en særegen Livsgerning, han maa faa at røgte, hvis han skal kunne sige, han „er kommen paa sin rette Hylde“. Saaledes tror jeg, for blot at pege paa enkelte Forhold blandt mange, at der er en stor Mængde Mennesker, der i det hele og store, ved medfødte Egenskaber og særlige Vilkaar under deres Barndomsudvikling, maa siges at blive førte, ikke til en enkelt Livsgerning men til i al Almindelighed at tage det alvorlig med den, de komme til, hvilken det saa end bliver, og samvittighedsfuldt sætte al deres Kraft ind paa at øve den forsvarlig. Jeg tror, der er dem, der maa siges at være af Naturen og som Følge af udvortes Forhold blevet oplagte til at slide, enten det saa bliver en Kontorpult eller en Høvlebænk, de komme til at gøre det ved; andre til at nyde, enten som Matadorer mellem Penge-

mænd eller som Værter ved en lille Kro paa Landet. Men jeg tror dog ogsaa, der er dem, hos hvem alt tidlig peger i en bestemt Retning, enten paa aandeligt eller paa legemligt Arbejde, enten paa en Virksomhed væsentlig i Tankens Verden eller fortrinsvis med Haanden. Og at træffe Valget mellem disse to Hovedretninger er i saa Fald saa vigtig en Afgørelse, at Forholdene ikke bør være indrettede paa, at det skal ske, før deres personlige Udvikling virkelig giver de Forudsætninger, der er uundværlige, for at det kan være et heldigt Valg, der træffes. I min Skoletid gjorde den gældende Ordning det til en Nødvendighed, at dette Valg maatte træffes ved ti Aars Alderen. Denne Ordning stod en Længsel hos mig efter at se forandret, saa at Valgets Øjeblik kunde blive skudt længere ud. Hvad det var, der fra først af kaldte denne Længsel frem hos mig, ved jeg ikke mere; heller ikke, hvor tidlig den kom til Live hos mig. Men tidlig maa det have været. Thi jeg var kun faa Aars Student, da en af Datidens mest ansete Skolemænd, Prof. Karl Mariboe, vilde gøre det, saa vidt jeg ved, første Forsøg i denne Retning ved først at lade en Søn, han havde — Aleksander hed han, og han bestod 1843 Eksamen artium med Laud men faldt i den første slesvigske Krig — begynde paa Studering, efter at han havde gennemgaaet den Realskole, han selv styrede. Og jeg blev da udset til at lede dette Forsøg for de særlig studerende Fags Vedkommende. Da saa Staten i 1843 gjorde et Forsøg paa at lægge Valget ved tolv Aars Alderen, havde jeg den Lykke at komme til at arbejde netop i det for dette Spørgsmaal betydningsfuldeste Fag, Modersmaalet, med det Sæt Dreng, Forsøget først skulde gøres med i en af de dertil udsete Skoler, Sorø Skole. Siden, efter en rum Tids Forløb, har jeg under min Virksomhed her i Viborg yderligere haft den Glæde

at komme til at faa Erfaringens Vidnesbyrd for, at det godt kan lade sig gøre, at Valget træffes i en endnu mere fremrykket Alder. I Løbet af de sidste tretten Aar har der været et ikke lidet Tal Unger-svende, mer end tyve, der først er indtraadte i studerende Klasse her i Skolen, efter at de havde bestaaet Almindelig Forberedelsesprøve; og af dem har mer end de to Trediedele bestaaet Afgangsprøven med Første Karakter, ingen med ringere end Anden. Saa det maa anses for godtgjort, at det afgørende Valg godt kan udsættes til 16 Aars Alderen.

Dernæst vil jeg omtale en anden varm Længsel, jeg har faaet opfyldt. Den Tid ligger mer end firti, vistnok nærmere femti Aar tilbage, da jeg kom til at se det som en Ting, der i flere Retninger maatte bære velsignet Frugt, om de daglige Karakterer kunde blive afskaffede, saa at baade de unge kunde blive befriede for den — ja, jeg kan ikke kalde det med et mildere Navn, kunde endog føle mig stærkt fristet til at bruge et, hvori der vilde ligge en endnu strengere Dom — for den aandelige Forkvakling i alle Retninger, som disse føre til, og Skolens hele Arbejde for den Lam-melse og Slappelse, de medføre, den Bortdragelse fra Opdragelsens væsentligste Formaal, der er en Følge af dem. Ogsaa denne Længsel har jeg haft den store Glæde at faa opfyldt, først under min Virksomhed som Lærer ved Odense Katedralskole, og siden her i Viborg, og haft den Tilfredsstillelse at se Ordningen, saadan som den blev uden dem, bære en Frugt, jeg ikke kan andet end kalde velsignet.

Endelig har de allersidste Aar bragt mig Opfyldelsen af to Ønsker, der vaagnede hos mig, saasnart der aabnedes en Mulighed for at faa den paagældende Undervisning sat i Gang ved Skoler her til Lands, enten ved den af Staten trufne Ordning af det lærde

Skolevæsen, eller ved Udviklingen af det almindelige Syn for en sund opdragende Virksomhed fra Skolens Side. Jeg har faaet Lov til at se den matematisk-naturvidenskabelige Retning gennemført igennem vor Skoles to øverste Klasser, saa at der ikke mere bliver Disciple her i Skolen, der, ved Undervisningens Ordning i denne Henseende, tvinges ind i en Retning, de ikke føle Lyst eller Kald til. Og jeg har set Sløjd optagen som Led af vor Skoles Gerning, saa at dens Disciple ikke blot kan faa Lejlighed til selv at mærke, om de er vel oplagte til et Arbejde i Haandens Verden, men derhos til, for deres hele Opdragelse og Udvikling ogsaa i det aandelige, at vinde det Udbytte, de kan faa ved at have med et Arbejde at gøre, hvorved de med en Lethed, som vanskelig kan findes ved Skolens andre Fag, kan bringes til, uden en Lærers Paavisning selv at skønne, hvorvidt det, de frembringe, er godt eller fejlfuldt.

Og skulde jeg endnu pege paa de forskellige enkelte Sider ved det almindelige Arbejde i Skolen, hvor Udviklingen har hjulpet mig til at se Synsmaader eller Fremgangsmaader komme til Anerkendelse eller Anvendelse, som jeg, ofte paa et Punkt i mit Liv, der maa tælles blandt de tidligere, men ved andre Forhold først i senere Aar, var kommen til at se som tjenlige eller fremmende for et Arbejde med de unge, der kunde bære god Frugt enten for deres almindelige Udvikling eller for deres Fremgang særlig i det enkelte Fag, da vilde jeg komme til at bruge flere Ord, end det vilde være heldigt at komme frem med her, og til at føre mine Tilhørere frem ad Veje, hvor jeg maatte frygte, det vilde falde dem vanskeligt eller i det mindste trættende at følge mig. I Korthed kan jeg sige, der er ikke mange Punkter, hvor jeg ikke har set Længsler opfyldes, der mere eller mindre tidlig vare blevne kaldte

til Live hos mig, eller dog bringes et godt Stykke fremad mod Opfyldelsen.

Ja, det var det jo, jeg aabnede disse Udtalelser med, en Omtale af de stærke Længsler, Forholdene i min Ungdomstid havde kaldt frem hos mig. Men efterhaanden er jeg, gennem Paavisningen af hvordan disse Længsler var blevet opfyldte, gleden over til at tale om mit svundne Livs lykkelige Tilskikkelser. Dog har jeg hidtil kun talt om Forhold, mit Liv er kommet under Indflydelse af, og ikke om Mennesker, jeg er kommen i Berøring med. Skulde jeg imidlertid nævne de Mænd, jeg kalder det en Lykke for mig, at jeg er kommen i kortere eller længere Tids nærmere eller fjernere Forhold til middelbart eller umiddelbart, da vilde jeg ikke have let ved at komme til Ende dermed, saa mange som der er, jeg har gaaet i Lære hos eller er bleven hjulpen frem ved i min Udvikling. Men der er dog to, hvis Indvirkning paa mig har været af saa stor Betydning, ogsaa for min Gerning som Skolemand, at jeg ikke her kan lade dem uomtalte. Saa regner jeg det da med til de lykkelige Tilskikkelser, der har overgaaet mig i min Ungdom, at denne faldt paa den Tid, da Søren Kierkegaard gennemførte sin Kamp mod Rationalismens sidste og stærkest bedaarende Affødning, den hegelske Filosofi, og at jeg senere er bleven stærkt og afgørende greben af den Livsrørelse, Grundtvig har vakt mellem os i folkelig og kristelig Retning. Mens jeg da i mine egne, særlige Vilkaar maatte gennemgaa tunge og dybt indgribende Tilskikkelser og blev hjulpen til at gøre det paa en Maade, der i mine egne Ojne kom til at tage sig ud som ængstelig let, førtes jeg — for her blot at fremdrage, hvad der nærmest staar i Forhold til den Side af min Livsførelse, der er Skyld i, at jeg staar og fører Ordet her i Dag — ved den første af de to Stormænd, jeg har nævnt, til at faa en

stærk Følelse af, hvad personlig Sandhed vil sige; og lige saa stor en Lykke, som jeg ser deri, at jeg kom til at gennemgaa de Bevægelser, hans Ord førte mig ind i, lige saa stor er ogsaa den Glæde, jeg føler over, at jeg kom ud af den igen, mens jeg ved min Tilegnelse af det grundtvigske Livssyn og dets Glæde, saavidt jeg da ellers kan siges at have tilegnet mig begge Dele, fik en tilnærmelsesvis klar og fuld Følelse af, hvad et menneskeligt Liv vil sige, og hvilken Betydning personlig Frihed har for en sund menneskelig Livsførelse og Livsvirksomhed. Og idet jeg altid har haft let, i mine egne Øjne ofte ængstelig let ved at omsætte det, jeg vel til Dels ad Erkendelsens men vistnok navnlig ad Følelsens Vej var kommen til at optage i mig, i Liv og Handling, kan det ikke være andet, end jeg maa se en væsentlig Kilde til den Lykke, der har fulgt mig igennem mit Liv, i det, jeg maa mene, jeg har disse to store Mænd at takke for.

Og endelig er der endnu et Forhold, jeg ikke kan forbigaa her. Jeg ser det som en stor Lykke for mig, at jeg i mine ældre Aar er kommen i saa nær Berøring med en fra den gamle lærde Skole helt forskellig Skolevirksomhed, hvis Fremkomst og frodige Udvikling jeg betragter som en særlig Velsignelse for vort Folk. Det er den saakaldte Folkehøjskole, jeg sigter til. Mit Forhold til den og til de Mænd, der fortrinsvis har baaret den frem i vort Samfund, har ikke blot for mig selv været en Kilde til stor Glæde og en mægtig Hjælp til personlig Udvikling; men det har ogsaa for min særlige Gerning ved den lærde Undervisning baaret en Frugt, jeg maa sætte stor Pris paa, idet det har hjulpet mig til at faa en levende Følelse af, hvilken Betydning paa alle vedkommende Omraader en fri Tilegnelse af det meddelte Lærestof har for en sund og sand Udvikling hos Lærlingene.

Saaledes, efter hvad jeg nu her er kommen til at udtale, kan jeg ikke se, andet end jeg har i et sjældent stort Maal haft Lykken med mig i mit Liv og min Gerning; og jeg har meget, saare meget at takke for. Men den Tak, jeg skylder ham, der er alle gode Gavers Giver og ikke blot har ladet Længslerne vaagne hos mig men ogsaa hjulpet mig til i saa stort et Omfang at se den lykkeligt opfyldte, den vil De ikke vente, jeg skal bære frem her for de mange Øren. Derimod har jeg en hjertelig Tak at bringe de ældre, der er her til Stede i Dag eller nogen Sinde enten har laant Øre til mine Ord fra dette Sted eller overhovedet mødt mig under min Gerning her og skiftet Ord med mig om den. Jeg kan med Sandhed sige, jeg har hos den langt overvejende Del af dem mødt milde Øjne og venlige Ord, enten vi har været enige om det, Samtalen gjaldt, eller haft indbyrdes modstridende Anskuelser. Deri har der ligget en stor, en over al Maade stor Støtte for mig under min Gerning; derfor skylder jeg de mange, dette har været Tilfældet med, en hjertelig Tak; og den udtaler jeg her saa varmt og inderlig, som jeg er i Stand til. Dernæst har jeg den varmeste Tak at bringe de unge, jeg har arbejdet med, baade dem, der nu sidde som Skolens nuværende Disciple, og dem, jeg i den lange Aarrække i kortere eller længere Tid har haft at gøre med. Ogsaa om dem kan jeg sige, at jeg hos det langt overvejende Flertal har mødt god Villie til at tage mine Ord til Følge, enten det saa var til Undervisning og Belærelse, jeg udtalte dem, eller til Paamindelse og Advarsel eller til Raad og Vejledning i Livets almindelige Forhold. Og det er ikke mange, jeg enten nu selv skal forlade her eller i Tidens Løb har set forlade mig og den Skole, jeg var sat til at lede, uden at jeg har Følelsen af, at der er knyttet et Baand mellem dem og mig, der slynger sig gennem Hjertedybet og med Guds Hjælp ikke skal

briste, fordi vort Samliv inden Murene her har maattet finde sin Afslutning. Og endelig — sidst men ikke mindst — har jeg den hjærteligste Tak at bringe de Mænd, der med mig har haft Lod og Del i det Arbejde, her har skullet gøres. Tak for trofast Samarbejde og Tak for venlige Følgeser, der har lagt sig for Dagen under vort Samliv med dets forskellige skiftende Forhold. Som jeg i Deres hele Forhold til mig har fundet en Hjælp, jeg, efter det Kendskab jeg tror at have til mig selv, maa betragte som uundværlig for mig til Udførelsen af den Gerning, der særlig har været mig betroet, saaledes har der under de svære Tilskikkelser, der har ramt mig og mit Hus i de sidste Aaringer, i den Kærlighed og Deltagelse, jeg har mødt hos Dem og ligeledes hos saa mange andre her i en nærmere eller fjernere Kreds, ligget en mægtig Hjælp for mig til at komme igennem dem, som jeg hidtil er kommen. Derfor til alle her, ældre og yngre, nærmere og fjernere, min varmeste og hjærteligste Tak i Forening med mine bedste Ønsker for Gerningens Fortsættelse herefter til Glæde og Tilfredsstillelse for hver enkelt af dem, der paa den ene eller den anden Maade har Lod og Del i den og dens Frugter, til Gavn og Velsignelse for Livet i vort Folk og til Fremme og Vækst hos den enkelte for, hvad godt og glædeligt er for Tid som for Evighed.

Efter at Rektor Lefolii derpaa havde meddelt Udfaldet af Prøverne og som sædvanlig talt et Afskedsord til de Disciple, der havde bestaaet Afgangsprøverne, henvendte Overlærer Dr. Bang følgende Ord til ham:

Kære højtagtede Hr. Rektor Lefolii!

Nu, da De for sidste Gang har ledet den Højtid, hvormed Skolen ifølge en gammel smuk Skik afslutter et Aars Arbejde, da De for sidste Gang har givet et

Hold Disciple, som have afsluttet deres forberedende Dannelseskursus, et baade alvorligt og kærligt Ord med paa Vejen, inden de træde ud i Livet, føler jeg en hjertelig Trang til at udtale en inderlig og dybt følt Tak for, hvad De har været for Skolen i over Fjerdedelen af et Aarhundrede, en Tak, til hvilken jeg er vis paa, at alle de, der have staaet i Forhold til Skolen i disse sidste 26 Aar, ville slutte sig, Forældre, Disciple og Lærere. Jeg føler Trang til overfor den store Forsamling, som i Dag hædrer Skolen med sin Nærværelse, at aflægge det Vidnesbyrd, at De længe vil blive mindet som Skolens kraftige og samvittighedsfulde Styre, altid omhyggelig betænkt paa dens Vel i alle Retninger, som den til Skolen betroede Ungdoms kærlige og faderlige Vejleder, der med pædagogisk Takt og Indsigt forstod at behandle de enkelte, som det baadede dem bedst, og lade paa rette Sted baade Alvorens og Kærlighedens Røst komme frem, og af Skolens Lærere som en Foresat, der ved sin Maade at lede Samarbejdet paa havde vundet vor fulde Højagtelse og Hengivenhed. Og vel kan det selvfølgelig ikke undgaas, at en Mand, der véd, hvad han vil, og følger sin Overbevisning om det rette uden at se til højre eller venstre, ved Siden af den Anerkendelse, han vinder, ogsaa møder Modstand; men alle ville vi kunne samles i en oprigtig og varm Anerkendelse af, at De i Deres lange Virksomhed altid har haft det Maal for Øje, at den i Skolen herskende Aand skulde være baade fædrelandsk og kristelig, at den herfra udgaaede Ungdom skulde være besjælet af Kærlighed til Modersmaal og Fædreland og være, saavidt muligt, forberedt til at bevare sin enfoldige Barnetro gennem de Farer, der i vor Tid true den fra saa mange Sider. Vi ønske Dem da, at Gud i sin Naade vil give Dem en lys og lykkelig Livsaften og lade sin Velsignelse hvile over Dem og Deres Kære.

Rektorindsættelsen

d. 22. August 1892.

Som allerede meddelt i forrige Aars Indbydelsesskrift udnævntes hidtilværende Overlærer ved Roskilde Katedralskole Dr. phil. Carl Arnold Leopold Heise d. 7. Juni 1892 allernaadigst til Rektor for Viborg Katedralskole fra 19. August s. A. at regne. Den 22. s. M. blev den nye Rektor indsat i sit Embede af Hs. Højærværdighed Biskop Swane. Efter at Psalmen „Lovsynger Herren, den evige Konge, med Ære“ var afsungen, holdt Biskoppen følgende Tale:

Efter den fra Fædrene overleverede Skik skal jeg nu indføre den Mand, som er beskikket til Rektor for Viborg lærde Skole, i dette hans Embede, og idet jeg ser for mig den talrige Forsamling, som i denne Anledning har givet Møde, tør jeg betragte dette som et glædeligt Vidnesbyrd om, at det i vor Kreds er forstaaet, at denne Skole hører til de betydningsfuldeste Institutioner i vor By, og at hvad der angaar den, omfattes med Deltagelse. Saaledes bør det være, og i det Ønske og gode Haab, at Viborg lærde Skole maa bestaa og blomstre indtil sildige Tider, hilser jeg Forsamlingen.

Men efter dette bør mit første Ord være til Ihu-kommelse af den Mand, som for faa Uger siden efter næsten en Menneskealders Arbejde som Skolens Rektor fra dette Sted tog Afsked med den Gerning, som han,

det tør siges, havde sat sit Liv ind paa. Det gamle Ord siger: „Fra Hjertet udgaar Livet“, og hver af os, som Aar efter Aar have hørt ham tale sine Afskedsord til de Unge, der fra Skolen afgik til Universitetet, og set Glansen i hans taarevædede Øje, idet han mindede dem baade om Aandslivets Herlighed, som nu i rigere Omfang skulde oplades for dem, og om Ansvarret overfor Anvendelsen af Tid og Evner, vil sande, at den gamle Rektor har givet Skolen det bedste, som han ejede.

Alt har sin Tid, Slægt skal følge Slægters Gang, og nu bringe vi vor Hilsen til den nye Rektor, og vi lykønske os til, at han ikke kommer som en Fremmed men som gammel kendt, som den, der af ikke faa af Skolens nuværende Lærere modtages som en tidligere trofast Medarbejder, til hvem de i det nye Forhold, hvori de stilles til ham, kunne se hen med begrundet Agtelse og Tillid; vi lykønske Viborg Skole, idet der er beskikket den en Rektor, som fra sin tidligere Virksomhed her mindes af daværende Disciple med Tak for hans belivende Undervisning, og som har nedlagt Frugter af sit Studium i videnskabelige Arbejder.

Nu skal denne Mand begynde sin betydningsfulde Gerning som Viborg Skoles Leder og Styre. Herren, den Almægtige, give ham en lang og velsignet Virketid, Gud til Ære og Skolen til Hæder og Fremme. Vi stille os den lærde Skoles Maal for Øje og tør vel betegne det som dette: ved den fyldigste, den rigeste og frugtbarste Undervisning, som staaer til vor Raadighed, at udvikle og opdrage de Unge, saa at de ved deres Afgang fra Skolen have tilegnet sig en saadan Modenhed og saadanne Kundskaber, en saadan aaben Sans for alt sandt og godt og skønt, at de have modtaget en saadan Indøvelse i den Kunst at lære, at tage imod Belæring i aandelig Forstand, at der er vakt hos dem en saadan Trang til at stræbe fremad paa Aandens Baner, saa at

de derpaa kunne bygge videre under Universitetets Vejledning og dannes og duediggøres enten til videnskabeligt Arbejde eller til betroede Stillinger i Fædrelandets Tjeneste, som Aandslivets Bærere paa de forskellige Omraader, alt efter de Evner, som ere enhver givne. Derfor maa den, der elsker vort Fædreland, omfatte den lærde Skole med Kærlighed, og jeg kan i denne Stund ikke tilbageholde Udtalelsen af Ønsket og Haabet om, at det Grundlag for Undervisningen, som, mer eller mindre omformet i Tidernes Løb, thi under forstenede Former kan intet Liv trives, har givet den lærde Skole dens særegne Præg som Aandslivets Bærer ved den tidlige Ungdoms Undervisning, nemlig den klassiske Dannelse, maa bevares i vor Slægt og i kommende Slægter. Ikke vil jeg forsøge at fremstille den klassiske Dannelses Uundværlighed som Grundlag for den højere Undervisning; denne er paavist saa mangen Gang, og det vilde overgaa mine Evner; kun dette vil jeg pege paa, at blandt det meget, der maa kræves af dem, der i betroede Stillinger skulle bære Statens og Folkets Liv, turde Klarhed i Tanke og deraf følgende Klarhed i Tale og Fremstilling — thi det uklart talte er, som en Mester har sagt, det uklart tænkte — være en Grundfordring. Og med denne Fordring for Øje tør det Spørgsmaal være berettiget, om der er funden nogen Vej, der er bedre skikket til at udvikle, skærpe og danne den opvoksende Ungdoms Tænkeevne end Sprogundervisning, og ydermere, om der gives noget Sprog, der i samme Grad som det græske og latinske formaar at yde det, som her kræves, idet de ved deres rige Formfuldendthed og ved deres fuldstændige Forskellighed fra Modersmaalet fremtvinge en Aandsøvelse, der udvikler Evnerne, samtidig med, at ved Læsningen af de gamle Forfattere under dertil skikkede Læreres Vejledning den klassiske Aands Klarhed — thi Grammatikken alene

kan ikke udrette alt — gaar op for de Unges Sans og tjener som et Forbillede i Henseende til Fremstillingens Renhed.

Vi kende de Indvendiger, der rejses herimod. Man fremhæver det nyttige og siger: lær Ungdommen levende Sprog, lær den, hvad der kan gøre den dygtig til det praktiske Liv. Vi svare: hver sit; det ene skal gøres og det andet ikke forsømmes. Men Gud forbyde, at det nogensinde kommer dertil i vort Folk, at det, der tjener til Aandslivets Udvikling, anses for at være uden Nytte. Tør man lukke Øjnene for den Sandhed, at Frugterne af de højtbegavede Aanders Granskning ikke udelukkende ere til Gavn for den lille Kreds af Udvalgte, der formaa at følge de store Aander paa deres Tankeflugt, men at de tværtimod ere af den største Betydning for Samfundet i dets Helhed, idet Resultaterne af det strænge Aandsarbejde efterhaanden ad ofte usporlige Veje trænge igennem til Samfundets brede Lag enten i Skikkelse af aandelig Befrugtelse eller af almennyttige praktiske Foranstaltninger. Jeg ser tilbage til den Periode i vort Fædrelands Historie, der uden Modsigelse betegnes som den danske Literaturs Guldalder, dette Aarhundredes første Halvdel. Hvorledes vilde det danske Folk nu være stillet, dersom hin Periode ikke havde været? De Mænd, hvis Navne gennem skiftende Tider ville staa som lysende Stjærner paa vor Literaturs Himmel, have de ikke modtaget deres første Undervisning i den lærde Skole? Og dersom nogen vilde sige, at de ere blevne det, de vare, ikke fordi, men uagtet de vare opfostrede ved den klassiske Dannelse, da skylder han os Beviset derfor, thi hidtil har den reale Dannelse intet Tilsvarende frembragt. Eller muligvis maatte nogen sige, at nu er Tiden bleven en anden, at der er sket et Gennembrud i Tiden, som kræver nye Veje og nye Former for Ungdommens Undervisning; vi fra vor Side kræve en Paa-

visning af, at Nutiden sidder inde med en saadan Rigdom eller bærer i sit Skød saadanne Forjættelser om en for Aandslivet frugtbar Fremtid, at den tør kaste de Broer af, som forbinde den med Fortiden. Vi fastholde det historiske i Livets Udviklingsgang.

Jeg har talt om Tankelivets Udvikling og Betingelserne derfor, om Kundskabernes Betydning; men ikke er det min Mening, at derunder er indbefattet alt, hvad Skolen skal yde til og kræve af sine Disciple. Hvad gavnede vel Tankestyrken, og hvad Frugt vilde vel Kundskab og Oplysning bære, dersom den ikke var tagen i Tjeneste af en ædel og i aandelig Forstand optugtet Villie? Her træder Kravet til Skolens opdragende Gerning frem. Og her er det ikke den antike Verdens Aand, som kan yde det fornødne. Der er kun een Herre, Jesus Kristus, Herren til Gud Faders Ære, og der er een Gud, som er alles Fader, og hans Aand skal gennemtrænge alt, dersom Gerningen skal bære velsignet Frugt. De Tider ere ikke mere, da den lærde Skole stod under Kirkens umiddelbare Formynderskab, og de skulle ikke vende tilbage, den lærde Skole har sin selvstændige Stilling. Men den Tid er ikke, og den vil aldrig komme, da det aandelige Livs Udvikling ustraffet kan frigøre sig fra Guds Aands rensende og opdragende Magt; den Tid vil aldrig komme, da uden Forlis for de Unge, de ubefæstede Sjæle, den lærde Skole kan undvære dette Stempel paa sin Gerning: Al god Gave, altsaa ogsaa al Kundskabs, al Oplysnings Gave, al aandelig Dygtigheds Gave er fra Gud og skal føre til Gud.

I Haabet om og med Bønnen om, at Aanden fra det Høje maa hvile over Skolens Rektor og hans Gerning, hilse vi ham velkommen.

Men som Vidnesbyrd om denne Mands lovlige Beskikkelse til dette Embede skal jeg saa oplæse det for ham udfærdigede Kaldsbrev.

(Kaldsbrevet oplæstes.)

Herefter skal jeg opfordre Dem, Hr. Rektor Heise, til at aflægge det foreskrevne Løfte.

(Løftet aflægdes.)

Saa erklærer jeg Hr. Dr. philos. Heise for rettelig at være beskikket og indsat som Rektor for Viborg Katedralskole.

Og nu lader os opløfte vore Hjerter i Bøn til Herren!

Herre, almægtige Gud, du som formaar over alle Ting at gøre langt overflødige, end hvad vi bede eller forstaa, udrust denne Mand, som skal være vor Skoles Styret og Leder, med din Visdom og Styrke, giv ham Kærlighed til de Unge, saa han ikke trættes under Arbejdet, men fornyes derigennem, idet han erfarer, at du velsigner Gerningen. Giv ham Medarbejdere, som i Bevidstheden om deres Gernings store Ansvar kunne samvirke med ham i en god Aand. Giv ham lydige og fromme Disciple, der under Skolens Ledebaand maa opdrages til at udgaa herfra, modnede til aandelig Frihed i det godes og sandes Tjeneste. Hold din Haand, o Herre, over Skolen i vor gamle By, saa den maa bevares og efter det den tildelte Maal bære Frugt, vort elskede Fædreland til Gavn. Bevar vor Konge og hans Hus, tag Danmarks Rige i din Varetægt, giv ved din Aand vort Folk Foryngelsens Kraft under de omskiftende Tider!

Amen!

Derefter udtalte Rektor Heise sig omtrent saaledes:

Højtideligt er for mig dette Øjeblik, da jeg har aflagt et Løfte af saa stor Betydning. Vanskelig og ansvarsfuld er den Gerning, der er paalagt mig. Helt ukendt kommer jeg dog ikke til de nye Forhold; i en længere Aarrække har jeg virket ved denne Skole; jeg

kender fra Fortiden Aanden i dens Ledelse; jeg har lært at værdsætte den Mand, som jeg nu skal afløse og som med saa stor Nidkærlighed og aldrig svækket Interesse lige til sin høje Alderdom virkede i Skolens Tjeneste fra den tidlige Morgenstund til den sene Aften. Vanskeligt er det i den Henseende at træde i Rektor Lefoliis Fodspor, men let, for saa vidt som han har efterladt hele Skolens indre Gerning i en saa mønster-værdig Orden. Det er mit Ønske, saa vidt muligt, at bevare Skolens gode Tradition og i det hele og store at lede den i en lignende Aand som tidligere; men hertil behøver jeg Velvilje og Støtte fra mange Sider, fra det høje Eforat, hvis her tilstedeværende gejstlige Medlem ogsaa i Dag har udtalt sig saa varmt om Skolens Betydning, fra det ærede Forstanderskab, hvis Medvirken jeg maa paakalde i mange for mig saa ukendte Forretninger, og ikke mindst fra mine Medlæreres Side.

Ja, mine Herrer Medlærere, ogsaa blandt Dem træffer jeg bekendte Ansigter, gamle Venner fra Fortiden, som jeg tror at turde kalde Dem, Mænd, om hvem jeg af Erfaring ved, at de med Nidkærlighed og Samvittighedsfuldhed røgte deres Gerning, og ved deres Side en Række yngre Mænd, der love godt for Nutid og Fremtid. Jeg haaber paa et godt Samarbejde i Skolens Tjeneste, denne sammensatte Mekanisme, hvor mange Hjul gribe ind i hverandre og hvor hvert Hjul maa gaa sin rolige Gang, hvis der ikke skal indtræde Forstyrrelse i det hele. Vel er det Skolens Rektor, der har det øverste Ansvar for dens Ledelse; men derfor bør han, efter min Anskuelse, aldrig glemme, at hver Lærer maa have Ret til at virke efter sin Personlighed og paa sin Maade, saa længe Skolens Enhed derved ikke lider noget Skaar; thi netop i pædagogisk Henseende er en vis Frihed uundgaaelig nødvendig; den Metode, der i een Lærers Haand virker til Gavn og Velsignelse, vilde maaske

fuldstændig mislykkes for en anden. Jeg haaber, det skal lykkes mig indenfor tilbørlige Grænser at respektere denne Individualitetens Frihed, uden hvilken jeg ikke kan se at et virkeligt Arbejde til Skolens Gavn er muligt.

Ogsaa blandt Forældre og Værger har jeg lagt Mærke til mange mig fra tidligere Tid kendte Navne. Ogsaa over for dem vil jeg udtale det Haab, at den Tillid, som der vistest mig i min tidligere Virksomhed ved Skolen, maa gaa over paa min nye Virksomhed, og at det maa lykkes mig at bevare den. Men ogsaa mange nye Navne har jeg lagt Mærke til, som ikke have noget personligt Kendskab til mig og som derfor maaske kunde ønske at faa et og andet at høre om min Opfattelse af forskellige Spørgsmaal.

Hvad Aanden i Ledelsen angaar, har jeg allerede udtalt, at jeg ønskede at lede Skolen i en lignende Aand som tidligere. Der er for kort Tid siden fra dette Sted blevet rettet en Tak til den afgaaede Rektor, navnlig fordi han har ledet Skolen i national og kristelig Aand. I førstnævnte Henseende vil jeg i denne Forbindelse blot udtale, at jeg ikke indser, hvorledes en dansk Statsskole skal kunne ledes uden i dansk Aand; det er danske Børn, vi have med at gøre; det er ikke blot for deres egen Skyld, men ogsaa til Ære og Gavn for vort Fædreland, at vi uddanne dem, og det kan ikke ske, uden at vi holde vort Fædrelands Minder i Ære, uden dog derfor at glemme de fremmede Kulturstrømningers forfriskende og befrugtende Indflydelse. Og hvad det kristelige angaar, ja saa maa Statsskolen staa paa kristelig Grund, ikke blot fordi saa godt som hele det danske Folk staar indenfor Folkekirkenes Ramme, og dette nu en Gang er det historisk overleverede, som man ikke saadan uden videre kan forandre uden at fremkalde Forvirring, men væsentligst og især, fordi Kristendommen er en Livsmagt med stor opdragende Betydning, medens de nyere

Tiders Ideer med deres nihilistiske Retning ingen opdragende Betydning kunne have for Barnesjælen. Hvorledes man senere i Livet vil stille sig til disse Spørgsmaal, det bliver den enkeltes Sag. Paa kristelig Grundvold maa Statsskolen derfor hvile, især da den Morallære, man enkelte Steder har søgt at sætte i Religionsundervisningens Sted, saa uendelig let bliver blodløs og fattig, uden Saft eller Kraft, uden Dybde. Men paa den anden Side maa Skolen nøje vogte sig for at træde i en enkelt religiøs Retnings Tjeneste. Alt hvad der ligner Fanatisme eller Propaganda, maa holdes langt borte fra Skolen. Det er i det hele langt mere Skolens Sag at virke oplysende og vejledende end vækkende; dette sidste hører mere Kirken og Hjemmene til, medens Skolen, især i de højere Klasser, langt snarere skal søge at bibringe sine Disciple en Forstaaelse af de vekslende Tiders Aandsliv og derigennem af Nutidens Aandsliv. Ikke skal man derfor i saadanne Timer være altfor ængstelig for at indlade sig paa Tidens store Spørgsmaal, for saa vidt disse falde inden for de Unges Fatteevne. Holde Ungdommen ude fra dem, det kan man jo dog ikke; bedre er det derfor, at den gennem Skolen faar en rolig og saa vidt muligt objektiv Skildring deraf, end at den bliver en Kastebold for fanatiske Ivrreres ensidige Fremstilling.

Ogsaa til eder, I Unge, som søge denne Skole, og da især de ældre iblandt eder, har jeg i denne Forbindelse nogle Ord at sige. I leve i en Gæringens Tid, hvori paa mange Punkter det gamle og det nye brydes med hinanden, en Tid, hvor det gælder om at vælge og at vrage. Arbejder og værer flittige; det skyldes I ikke blot eder selv og eders Forældre, men ogsaa det Land, der har fostret eder, og den Stat, der udgiver saa meget for eders Uddannelses Skyld. Husker paa det Ord af en stor Videnskabsmand: Sit Fædreland skylder man

alt, og lader eder ikke vildlede af de Røster, der lade haant om Ordet Fædreland; det er dog et Land, hvortil I ere knyttede med saa mange Baand, at man ikke kan overskære dem, — selv om man nok saa gerne vilde.

Kaster en Gang Blikket hen paa de Billeder, hvormed vi pryde vor Festsal. Paa det ene se I den gamle Konge i Kampen paa „Trefoldigheden“. Havde han end sine store Fejl, baade som Statsmand og som Menneske, saa staar han dog her som et smukt Eksempel til Efterlignelse. Han kæmpede for sit gamle Lands Frelse; paa det andet Billede se I derimod en langt større Skikkelse, den største Agitator, som Danmark hidtil har frembragt, men en frygtløs Agitator i en god Sags Tjeneste, den her i Viborg saa velbekendte Hans Tavsén. Han kæmpede for det nye, som Tiden bragte, for det, han ansaa for Sandhed og Ret. Voldsom og hensynsløs kunde han være; men Billedet viser ogsaa, hvorledes han i et oprørt Øjeblik kunde vise Forsonlighed og redde sin argeste Fjende.

Ved et Tilfælde, der ser ud som en Tanke, ere disse Billeder ophængte i de lærde Skolers Festsale. De minde eder paa den ene Side om, at I skulle arbejde og kæmpe for eders Fædreland og blive saa dygtige som muligt for det Samfund, I tilhøre; men tillige advare de eder mod at indsnævre eders Blik, at betragte eder som hørende til et lille udvalgt Folk, der kan være sig selv nok. Nej, det nye kan ikke undværes; vi tilhøre ikke blot et lille snævert Samfund, men ogsaa et langt større, hele Menneskeheden. Tidens store Bevægelser kunne vi ikke unddrage os; det kommer kun an paa at tilegne sig deres Indhold paa en saadan Maade, at det gode deri gaar ind i vort eget indre Liv og bidrager til at frugtbar gøre dets Indhold. Glem ikke eders Barnetro, og vælg saa, naar I komme saa vidt, at I have Modenhed til at vælge, hvad der i Tidens Bevægelser

har indre Liv og Kraft; men viser under Kampens Hede den Fordragelighedens Aand, hvorpaa Hans Tavsen i hint Øjeblik afgav saa smukt et Vidnesbyrd. Dømmer ikke i Utide, og fordømmer ikke enhver, der har en anden Mening end I. Det er netop Bevis paa den sande Dannelse, at man kan forstaa sin Modstanders Standpunkt, selv om man ikke kan billige det. Det er denne Dannelse, vi søge at bibringe eder, ved at udvikle eders Aand og eders Legeme paa forskellig Vis og derved gøre eder skikkede til at virke under Livets Vilkaar.

Ogsaa inden for Skolelivets snævrere Omraade gøre Tidens Krav sig gældende, baade med Hensyn til, hvad der skal læres, hvorpaa jeg for øvrigt her ikke skal komme nærmere ind, og hvorledes der skal læres. Vi lære for Livet, ikke for Skolen, det er en gammel Sætning, men den maa til de forskellige Tider gennemføres paa forskellig Maade. Enhver ældre vil indrømme, at der i mange Henseender er stor Forskel paa Fortidens og Nutidens Skole. Lydighed søgte man i Fortidsskolen væsentlig frembragt ved Frygt for Straf; Ferlen og Riset vare Skolemandens Symboler; Nutidsskolen søger mere at fremkalde Lydighed ved at vække Kærlighed og Interesse. Pædagogikkens Fordringer ere blevne større; man har et klarere Blik for, hvad der passer sig for de forskellige Aldre. Navnlig viser dette sig i Barneskolen, som tidligere havde mange Synder paa sin Samvittighed og vel tildels har det endnu. Hvor ofte begyndte man ikke her at lade Barnet lære Lektier, inden det endnu ret kunde læse rent, eller at lade det lære Vers (f. Eks. adskillige Psalmer), hvis Begreber laa højt over dets Fatteevne. Nu derimod søger man mere og mere at bibringe Kundskaberne paa en saadan Maade, at de kunne blive virkelig frugtbringende. Man søger mere end tidligere at vække Barnets Selvvirksomhed, ikke blot at fylde det med Kundskaber.

Dertil sigte de forskellige nyere Metoder, man har forsøgt, f. Eks. Anskuelsesmetoden, der i al Fald i nogle Fag kan virke heldigt, f. Eks. i Geografiundervisningen, hvor den gennem Korttegning eller paa anden Maade tvinger Barnet til et selvstændigt Arbejde, der, anlagt paa rette Maade, ganske anderledes kan bidrage til Udviklingen af dets Sjælsevner end den blotte Lektielæsning. Med Glæde har jeg derfor erfaret, at denne Metode ikke er helt ukendt i denne Skoles Geografiundervisning. Thi det er jo netop det, der skulde være Maalet, en saa vidt mulig harmonisk Udvikling af Sjælens Evner og Kræfter. Derfor kommer det i en vis Forstand mere an paa den ved Kundskabserhvervelsen frembragte Aandsmodenhed end paa selve Kundskaberne, hvor vigtige disse end selvfølgelig ere til at frembringe Resultatet.

Men netop fordi man mere og mere har faaet Øjet opladt for Vigtigheden af Udviklingen af Barnets Aand gennem Selvvirksomhed, fremfor at proppe det med ufordøjede Kundskaber, bærer den nyere Tids Udvikling stærkt hen mod Afskaffelsen af Karaktersystemet. Jeg kommer her til et Punkt, som jeg véd ligger mange her i Salen paa Sinde; man har nemlig allerede henvendt sig til mig med Ønsket om Indtørelse af daglige Karakterer og disses ugentlige Meddelelse til Forældrene.

Man synes næsten at opfatte det som en Grille af min Forgænger, at han for 10 Aar siden afskaffede Karaktergivning i Viborg Katedralskole. Det var dog ingenlunde noget helt nyt eller uprøvet, der her forsøgtes. I vore Nabolande, baade i Tyskland, Sverig og Finland, betragter man Karaktersystemet som et tilbagelagt Kulturtrin og har forlængst opgivet det; i Norge er der Skoler, hvor det i snart 30 Aar har været afskaffet, og her i Danmark er der en større københavnsk Latinskole, hvor man aldrig har kendt det, for ikke at tale om vore Pigeskoler, f. Eks. Frk. Zahles saa anerkendte Institut

i København, hvor der heller ikke findes et fuldt gennemført Karaktersystem. I de slesvigske Skoler kendte man i sin Tid ikke Karaktergivning, og de Mænd, der have virket ved disse Skoler, ere ogsaa ofte Modstandere af Systemet. Gamle ansete Skolemænd som Rektorerne Flemmer i Frederiksborg og Henrichsen i Odense afskaffede i sin Tid Karaktererne i deres Skoler, medens deres yngre Efterfølgere atter efterhaanden indførte dem; thi det er netop betegnende, at det ofte har været ældre Skolemænd, der ere gaaede i Spidsen for Afskaffelsen, medens yngre Lærere undertiden frygte for at opgive Systemet. Uagtet Rektor Lefolii var en Modstander af Systemet og havde arbejdet uden det som Overlærer i Odense, beholdt han det dog i 16 Aar som Rektor i Viborg, fordi det nu en Gang fandtes her, og først efter at Undervisningsministeriet selv i en Skr. af 21. Juni 1882 (meddelt i Program fra Viborg Sk. 1883) havde henstillet til Rektorerens Overvejelse, om det ikke maatte være ønskeligst og rettest at opgive den daglige Karaktergivning, fordi det var ønskeligt at faa en mere frugtbar Klasseundervisning i Stand, hvor Læreren mere end hidtil fik Klassens store Flertal med, — først da fulgte Rektor Lefolii efter egen Overbevisning den af Ministeriet anviste Vej. Ingen skal derfor med Rette kunne beskyldes min Formand for i den Sag at være gaaet hovedkulds eller uoverlagt til Værks.

Selv har jeg i min tidligere Stilling ved Viborg Skole kun i nogle Maaneder virket uden Karaktergivning og følte mig da i en langt højere Grad som virkelig Lærer end tidligere. Senere har jeg i 10 Aar virket ved en Skole med et strængt gennemført Karaktersystem og har i dette Tidsrum endnu mere faaet Øjnene op for Systemets Mangler. Selv havde jeg maaske ikke haft Mod til at foretage en saa betydelig Systemforandring; men ingen vil fortænke mig i, at jeg nu, da

jeg forefinder det afskaffet, maa have Betænkningstid, inden jeg træffer en afgørende Beslutning. Personlig anser jeg Systemet for forældet, og jeg véd ogsaa, at man i andre Statsskoler har tænkt paa dets Afskaffelse. Det er en Hemske for Lærernes frie Virksomhed; det forleder Disciplene til netop at lære for Skolens Skyld, ikke for Livets; det strider saaledes mod min Opfattelse af Skolens Betydning, og det maa i sit inderste Væsen blive uretfærdigt, fordi det maa skære alle over een Kam. Det er en Indbildning, at det rammer Dovenskab; nej, det rammer de middelmaadige eller daarlige Evner. Hvor tidt se vi Lærere ikke Taarer i en Discipels Øjne, naar han faar en daarlig Karakter til Trods for al sin Anstrengelse, medens hans i Virkeligheden dovne Sidemand faar sit ug paa Grund af sine gode Evner eller sin heldige „Beregning“; thi netop denne kan ikke undgaas, i al Fald i talrige Klasser i Fag med een eller to ugentlige Timer.

For at Forældrene imidlertid kunne faa hyppigere Udtalelser i en bestemt Form om Skolens Opfattelse af deres Børns Standpunkt, er det efter Samraad med Lærerne besluttet som et Forsøg at give maanedlige eller i al Fald hyppigere Vidnesbyrd til alle Disciple i de 4 laveste Klasser, men under en Karakters Form, dels fordi det er saa godt som umuligt for Skolen saa hyppigt at give et fyldigere Vidnesbyrd om alle Disciplene, dels og især, fordi den bestemte Karakter formentlig giver Forældrene et klarere Billede af Skolens Dom end de ofte vidtsvævende Vidnesbyrd; men jeg maa udtrykkelig fremhæve, at ved en saadan Karakter gives ikke en Dom om Disciplens Flid, men kun Skolens Dom om hans Standpunkt; det er i Virkeligheden kun et Vidnerbyrd.

Og hermed slutter jeg disse noget spredte Udtalelser, hvortil jeg tildels har haft ydre Foranledning, og idet

jeg takker den talrige Forsamling, fordi den har givet Møde og derved vist sin Interesse for Viborg Katedralskole, ender jeg med det Ønske, at det maa lykkes mig at lede denne Skole paa en for de unge frugtbringende Maade til Held og Lykke for dem og derigennem for vort Fædreland. Dertil give Gud sin Velsignelse.

Højtideligheden sluttedes med Afsyngelsen af Psalmen: Du Herre Krist.

Efterretninger

om

Viborg Katedralskole

for

Skoleaaret 1892—93

af

A. Heise.

I. Prøver i 1892.

De **afsluttende Prøver** afholdtes paa de i forrige Aars Indbydelsesskrift meddelte Tider. I Bedømmelsen deltog som Medlem af Undervisningsinspektionen Prof. Julius Petersen (VI mat. Matematik og Fysik, IV og 4. R. Matematik), som beskikkede Meddommere Dr. Starcke (VI og 4. R. Hist.), Dr. Winkel-Horn (VI Dansk og Oldnordisk, 4. R. Dansk), Adjunkt Mylord (VI spr. og 4. R. Fysik), Adjunkt Fabricius (VI og 4. R. Fransk), Skoleforstander V. Petersen (VI og 4. R. Engelsk, IV Tysk) og Kand. philol. Hauch (VI og IV Latin og Græsk) samt efter Indbydelse fra Skolen Justitssekretær Morville (Naturhist. i IV og 4. R.).

Til **Afgangsprøven for studerende** havde indstillet sig følgende 8 Disciple:

- Aastrup, Hans Peter, Søn af Sognepræst A., Tødsø paa Mors; f. $16/3$ 74; opt. i V $19/8$ 89.
- Gad, Valdemar, Søn af Sognepræst G., Hundborg i Ty; f. $5/1$ 73; opt. i V $19/8$ 89.
- Halberg, Johan Frederik, Søn af Kbmd. C. H. i Viborg; f. $16/1$ 74; opt. i I $19/8$ 85.
- Jensen, Søren, Søn af Gaardejer J. i Hellersborg v. Holstebro; f. $1/8$ 70; opt. i V $19/8$ 89.
- Jørgensen, Jørgen Peter, Søn af Gaardejer og Sgnfgd. J. i Lysgaard; f. $1/10$ 73; opt. i II $19/8$ 87.

Kirkegaard, Mads, Søn af Gaardejer K. i Torning v. Kjellerup; f. $\frac{3}{8}$ 73; opt. i II $\frac{19}{8}$ 87.

Sivertson, Olaf, Søn af afd. Handelsm. S.; f. $\frac{1}{10}$ 74; opt. i II $\frac{19}{8}$ 87; alle af den sproglig-historiske Retning, samt af den matematisk-naturvidenskabelige Retning:

Hansen, Herluf Mølmark, Søn af Overretsassessor H. i Viborg; f. $\frac{25}{4}$ 74; opt. i I $\frac{19}{8}$ 86.

Desuden 1 Privatist af den spr.-hist. Retning:

Rosen, Johannes Reutze Peter Edvard Vilhelm, Søn af Jægermester R. til Krabbesholm v. Skive; f. $\frac{23}{11}$ 72.

Til **Almindelig Forberedelseseksamen** havde indstillet sig to Disciple, nemlig:

Gregersen, Chr. Anton Marius Gregers Thorvald, S. af Stabssergent G. i Viborg, f. $\frac{12}{11}$ 74, opt. i I $\frac{10}{8}$ 87.

Møller, Hans Peter Kirketerp, S. af Proprietær M. til Grinderslev Kloster i Salling, f. $\frac{29}{10}$ 76, opt. i I $\frac{19}{8}$ 88.

Til **Aarsprøven for studerende Disciple af 4. Klasse** havde indstillet sig 4 Disciple, alle af den sproglig-historiske Retning, nemlig:

Frederiksen, Frederik, S. af Husmand F., Viborg Mark, f. $\frac{16}{2}$ 74, opt. i I $\frac{19}{8}$ 88.

Jensen, Jacob Søndergaard, S. af Gaardejer J. i Øster-Nørsøller ved Holstebro.

Markussen, Otto, S. af afd. Mægler M. i Viborg, f. $\frac{18}{11}$ 75, opt. i I $\frac{19}{8}$ 87.

Rasmussen, Karl Victor Bohn, S. af Direktør for Kreditforeningen i Viborg R., f. $\frac{18}{3}$ 77, opt. i I $\frac{19}{8}$ 88.

Desuden indstillede følgende Disciple af 5 Kl. sig som Privatister til Tillægsprøve i Latin, Græsk og Fransk.

Jørgensen, Mads Samuel, S. af Husm. Andreas Jørgensen, Sandet, Nørre Felding S. ved Ringkøbing, f. $\frac{20}{4}$ 75; 1891 Alm. Forberedelsesprøve ved Herning Realskole med 109 Points; og

Terkelsen, Terkel, S. af Smed Jak. T. i Kloster, Ny S. paa Holmsland ved Ringkøbing, f. 22. Maj 1872, 4. Klasses Afslutningsfag 1888 med 27 Points, samt til Tillægsprøve i Latin og Fransk:

Kristensen, Anders Olaf Sand, S. af Litterat E. Tang K., f. $\frac{3}{1}$ 75, Alm. Forberedelsesprøve 1891 med 90 Points, opt. s. A. i 5. Klasses mat.-naturv. Afdeling.

Desuden indstillede sig andensteds fra til Tillægsprøve i Latin og Græsk:

Skolelærer i Kjellerup Jens Christian Christensen, f. $\frac{3}{12}$ 62 (Skolelærerereksamen 1882 med „Meget duelig“; Tillægsprøve i 1891 i Engelsk og Tysk).

Udfaldet af Prøverne ses af omstaaende Karakterlister.

Til de skriftlige Prøver modtoges fra Ministeriet følgende Opgaver:

A. Ved Afgangsprøven for studerende:

Dansk Stil (fri Opgave): Hvilke Virkninger kan Civilisationens Udbredelse til vilde Folkeslag have paa disse?

Dansk Stil (bunden Opgave): Munkevæsenets Udvikling og historiske Betydning.

Oversættelse fra Latin:

A. Afgangseksamen for studerende i Juni og Juli Maaneder 1892.

Sproglig-historisk.	Udarbejd. i Modersm.		Dansk og Oldnordisk.	Fransk.	Engelsk.	Tysk.	Historie.	Latin			Græsk.	Naturlære.		Points.	Hoved-karakter.
	fri Opg.	bnd. Opg.						skriftlig.	læst.	ikke læst.		skriftlig.	mundtlig.		
Aastrup, Hans Peter	g+	g+	mg	g+	"	mg+	mg	tg+	g+	u	mg÷	ug		84 ² / ₃	1. Karakter.
Gad, Valdemar	mg÷	u	u	g+	mg+	"	ug÷	u	u	u	u	g+		83	2. Karakter.
Halberg, Johan Frederik	g+	u	g+	g+	"	mg÷	g+	tg÷	u	u	u	u		69 ¹ / ₃	2. Karakter.
Jensen, Søren	mg÷	mg÷	mg+	mg	mg+	"	ug	g÷	mg÷	mg÷	mg+	ug÷		96	1. Karakter.
Jørgensen, Jørgen Peter	mg	mg÷	ug÷	mg	"	ug	mg+	mg	g+	mg÷	mg	mg+		98	1. Karakter.
Kirkegaard, Mads	mg.	mg	mg+	mg+	mg	"	ug÷	mg	ug÷	mg	ug÷	mg		102 ¹ / ₃	1. Karakter.
Sivertson, Olaf Sivertson (?)	mg÷	mg÷	mg+	g+	"	ug÷	mg	mg+	mg	mg÷	ug÷	mg+		96 ¹ / ₃	1. Karakter.
Privatist: Rosen, Johannes Reutze Peter Edvard Vilhelm	mg÷	g+	g+	g	g÷	"	g÷	tg+	g÷	u	mg÷	mg		68	2. Karakter.
Matematisk-naturvidenskabelig								Aritmetik		Geometri		Naturlære			
								skriftlig.	mundtlig.	skriftlig.	mundtlig.	mekanisk.	kemisk.		
Hansen, Herluf Mølmark	g	g	tg+	tg	"	tg+	mg	g	ug÷	mg÷	ug÷	mg	ug÷	72	2. Karakter.

Til 1ste Kar. med Udmærkelse kræves 105 Points, til 1ste K. 84. P., til 2den 63 P., til 3die 42 P.

**B. I. Aarsprøve for stud. Disc. af 4. Kl. samt Tillægsprøve til alm. Forbrdspr.
i Juni og Juli Maaneder 1892.**

	Retning.	Dansk Stil.	Fransk.	Tysk.	Latin, skr. og mndl.	Historie.	Geograph.	Naturhist.	Aritmetik.	Geometri.	Fæsk.	Naturlære.	Points		Udfald.
													sammen.	i de afsl. Fag.	
Frederiksen, Frederik.	spr.	mg	mg+	ug÷	ug÷	ug	ug	mg+	ug	ug÷	ug÷	„	84	38 ² / ₃	Bestaaet.
Jensen, Jakob Søndergaard.	spr.	mg÷	ug÷	mg	mg+	mg÷	ug	mg+	mg	ug	mg	„	79 ¹ / ₃	37 ¹ / ₃	Bestaaet.
Markussen, Otto.	spr.	g+	ug÷	mg÷	g+	mg	g	g÷	g	tg	g	„	57 ² / ₃	21	Bestaaet.
Rasmussen, Karl Victor Bohn.	spr.	mg	mg+	ug÷	ug÷	mg+	mg+	g	mg	ug	g+	„	77 ² / ₃	35	Bestaaet.
Privatister af Skolens 5. Kl.															
Jørgensen, Mads Samuel.	spr.	„	mg÷	„	g	„	„	„	„	„	g	„	„	„	
Kristensen, Olaf Sand.	mat.	„	mg÷	„	ug÷	„	„	„	„	„	„	„	„	„	
Terkelsen, Terkel.	spr.	„	mg	„	mg	„	„	„	„	„	mg÷	„	„	„	
og andensteds fra															
Christensen, Jens Christian.	spr.	„	„	„	g+	„	„	„	„	„	g	„	„	„	

Den, der har faaet mindst 33 Points i samtlige Fag, opnaar samme Rettigheder som ved Alm. Forberedelseseksamen. Kun den, der har opnaaet 15 P. i Afslutningsfagene, Tysk, Geografi, Naturhistorie, Aritmetik og Geometri for den spr.-hist. Retning, Tysk, Geografi, Naturhistorie og Latin (regnet dobbelt) for den mat.-naturv. Retning, opnaar Ret til senere at indstille sig til Afgangseksamen.

B. 2. Almindelig Forberedelsesprøve i Juni og Juli Mndr. 1892.

	Dansk.		Fransk.	Tysk.	Engelsk.	Historie.	Geograph.	Naturhist.	Aritmetik.	Geometri.	Regning.	Naturlære.	Orden.	Points.	Udfald.
	mundtlig.	skriftlig.													
Gregersen, Christian Anton Marius Gregers Thorvald.	g÷	g÷	"	sg	mg÷	tg	mg÷	g	tg+	g+	g	g+	ug÷	71 ² / ₃	Bestaaet.
Møller, Hans Peter Kirke-terp.	mg	mg÷	mg÷	ug÷	ug÷	ug	mg	mg	g÷	mg+	ug	mg+	mg÷	110 ² / ₃	Bestaaet.

Til „Bestaaet med Udmærkelse“ kræves med 3 fremmede Sprog 120 Points, til „Bestaaet“ mindst 48 P., med 2 fremmede Sprog henholdsvis 112¹/₂ P. og 45 P. I begge Tilfælde kræves mindst 12 P. i Modersmaalet.

Paucis diebus postquam reges captivi Perseus et Gentius Romam adducti erant, Aemilius Paulus adverso Tiberi ad urbem est subvectus, completis ripis obviam effusa multitudine; nec multo post L. Anicius et Cn. Octavius praetores classe sua advecti. Tribus iis omnibus decretus est a senatu triumphus, mandatumque Q. Cassio praetori, cum tribunis plebis ageret, ut rogationem ad plebem ferrent, ut iis, quo die urbem triumphantes inveherentur, imperium esset. Nec de duorum praetorum triumpho dubitatum est; sed Paulum, cui ipsi quoque se comparare erubuissent, carpsit invidia, quae media fere non tangit, ad summa tendit. Antiqua disciplina milites habuerat; de praeda parcus, quam speraverant, dederat nihil relicturis, si aviditati indulgeretur, quod in aerarium deferret. Itaque Macedonicus exercitus iratus imperatori suo erat; et Servius Sulpicius Galba, qui tribunus militum in Macedonia fuerat, privatim Paulo inimicus milites stimulabat: „Imperiosum ducem et malignum¹⁾ antequando rogationem, quae de triumpho ejus ferretur, ulciscerentur; plebem urbanam secuturam esse militum judicia. Pecuniam illum militibus non dare potuisse: militem ei honorem non dare posse. Ne speraret ibi fructum gratiae, ubi non meruisset“.

Deinde cum tribuni in Capitolio eam rogationem ferrent, et, ut in re minime dubia, haud quisquam ad dicendum procederet, Galba repente processit et a tribunis postulavit, ut, quoniam hora jam octava diei esset sibi quoque integro die opus esset ad demonstrandum, cur Paulum plebs non juberet triumphare, in posterum diem rem differrent. Cum tribuni eum dicere eo die, si quid vellet, juberent, in noctem rem dicendo extraxit, cum acerrime in Paulum inveheretur et plebem militesque adversus eum incitaret. Ira incensi postero die Capitolium compleverunt; sed cum primae tribus in suffragium missae rogationem antiquarent, concursus in Capitolium principum civitatis factus est, indignum facinus esse clamitantium, Paulum tanti belli victorem despoliari triumpho. Tandem, hoc tumultu sedato, M. Servilius consularis a tribunis petere, ut de integro eam rem agerent dicendique sibi ad populum potestatem facerent. Quod cum tribuni, victi auctoritatibus principum, fecissent, M. Servilius egregia oratione Pauli merita tantis extulit laudibus, ut populum irae suae paeniteret, omnesque tribus rogationem juberent.

¹⁾ malignus = karrig.

Fransk Stil:

Efter Nederlaget ved Granson var Hertug Karl den Dri-

stige syg af Sorg og Skam i Lausanne ved Genfersøen, hvor han havde taget Ophold for at ordne sin Hær paa ny¹⁾) Han kom sig imidlertid, og hans Nedslagenhed gav Plads for en feberagtig Virksomhed, saa at han snart atter kunde rykke i Marken og lægge sig for²⁾) Byen Murten³⁾) I denne lille Fæstning, der var et Slags Forværk⁴⁾) for Bern, havde 1600 Bernere indsluttet sig, bestemte paa at holde Stand, indtil Kantonernes Hær kunde komme dem til Hjælp. Uagtet Fjenden stormede flere Gange, svigtede den lille Besætning ikke sit Ord. Næppe var den tredie Storm afslaaet, førend Svejtsershæren kom til Syne paa Højderne, som beherskede Sletten ved Murten. Der var mere end 13,000 Fodfolk og 4000 Ryttere. Denne Gang modtog Burgunderne Angrebet i deres Forskansninger og forsvarede sig der med Kraft. Især voldte Artilleriet, som Hertugen havde skabt sig paa ny⁵⁾) ved at smelte Kirkeklokkerne, Svejtsernes store Tab. Allerede begyndte Karl at haabe paa et Omslag af Lykken, da der opstod en stor Forvirring midt i Lejren. Svejtsernes Fortrop havde omgaaet den og var trængt derind bagfra. Det lykkedes nu Svejtsernes Hovedstyrke at overskride Lejrvolden⁶⁾) i Fronten og at bemægtige sig Kanonerne. Burgunderhæren blev tilintetgjort. Hertugen banede sig Vej i Spidsen for en lille Rytterafdeling og naaede tilbage til Genfersøens Bredder.

¹⁾ ordne paany = reformer. ²⁾ lægge sig for = mettre le siège devant. ³⁾ Murten = Morat. ⁴⁾ Forværk = avant-poste. ⁵⁾ skabe paany = refaire. ⁶⁾ Volden = l'enceinte.

Tallene skrives med Bogstaver.

Aritmetik:

1. Hvilke Værdier kan y have, naar Rødderne i den kvadratiske Ligning

$$yx^2 + (2y + 3)x + 2y - 1 = 0$$

skulle være reelle?

Løses Ligningen med Hensyn til y , faar man en Brøk. Hvilken er den største, og hvilken den mindste Værdi, som denne Brøk kan faa, naar x kan være et hvilket som helst positivt eller negativt Tal? Hvor stor maa x være, naar y skal have den ene eller den anden af disse Værdier? Endelig spørges der om, for hvilke Værdier af x den nævnte Brøk bliver Nul, positiv, negativ?

2. Find x af Ligningen

$$\operatorname{tg} x + \operatorname{tg} 2x + \operatorname{tg} 3x = 0.$$

3. Hvilke fælles Faktorer kunne $x + y$ og $x - y$ have, naar x og y ere indbyrdes primiske, og for hvilke Værdier af de indbyrdes primiske Tal x og y bliver $x^2 - y^2$ et Kvadrat?

Beregningsopgave:

Arealet af et konveks Trapez er 581,267, en af de ikke parallelle Sider 27,614, en af Diagonalerne 35,208, og dennes Vinkel med de parallelle Sider $31^\circ 19' 14''$.

Beregn Sider og Vinkler i Trapezet.

Geometri:

1. I en given Trekant skal der indskrives en anden, hvis Sider to og to danne lige store Vinkler med den Side i den givne, der indeholder deres Skæringspunkt.

2. En ret Vinkels Ben tangere en given Parabel. Bevis, at den Linie, der forbinder Røringspunkterne, gaa gennem et fast Punkt, og find det geometriske Sted for Vinklens Toppunkt.

3. I en firesidet Pyramide $O-ABCD$ er a, b, c, d Midtpunkterne af OA, OB o. s. v., m, n, p, q Midtpunkterne af AB, BC, CD og DA . En Prismatoide har Endefladerne $abcd$ og $mnpq$, medens Sidefladerne bestemmes ved den brudte Linie $aqdp$ . . . Hvor stort er Prismatoidens Volumen i Forhold til Pyramidens?

Projektionstegning:

En Plan er given ved sine Spor, to Punkter i Planen ved deres Projektioner.

Tegn Projektionerne af et regelmæssigt Tetraæder, der har en Sideflade i Planen, en af denne Sideflades Vinkelspidser i det ene givne Punkt, og dens Centrum i det andet Punkt.

Ved Optrækningen tænkes den givne Plan at være gennemsigtig. — De givne Linier og Punkter maa ikke indtage særegne Stillinger mod Projektionsplanen.

B. For 4. studerende Klasse og til Almindelig Forberedelseseksamen:

Dansk Stil: Livsskildring af en af Danmarks mest bekendte Mænd.

Latinsk Stil (stud.):

I den første puniske Krig satte Konsulerne Regulus og

Vulso over til Afrika og indtog kort Tid derefter Byen Clupea. Ved Fjendernes Ankomst blev Karthaginienserne saa forfærdede, at de næsten intet gjorde, der kunde være til Skade ¹⁾ for Romerne. Derfor bemægtigede disse sig et stort Bytte, og alt, hvad de toge, gemte²⁾ de i Clupea. Medens dette foregik, besluttede Senatet, at den ene af Konsulerne skulde vende hjem til Italien og den anden forblive i Afrika. Saaledes skete det, at Regulus blev efterladt i Fjendernes Land. Mod ham sendte Karthaginienserne en Hær, og de vare overbeviste om, at Fjenderne enten vilde blive jagne ud af Landet eller gaa til Grunde; men Regulus slog dem og rykkede frem mod deres By. Da sendte de, berøvede den største Del af deres Tropper og plagede ³⁾ af Sult, Gesandter for at underhandle om Fred. De haarde Betingelser, som Regulus stillede ⁴⁾, bevægede Karthaginienserne til at sætte Lacedæmonieren Xanthippus over en ny Hær. Han viste sig Karthaginiensernes Tillid værdig; thi den romerske Hær blev fuldstændig slaæet, og mange Soldater tillige med Anførerne bleve fangne.

1) Skade = detrimentum. 2) gemmer = depono. 3) plager = conficio. 4) stiller = fero.

Engelsk Version (Real.):

The town-gate had just been opened, when a traveller came riding on a white horse, with a coal-black poodle ¹⁾ bounding and barking joyfully before him. The rider was a merchant. The roads he travelled were not always safe; so he carried a pair of pistols in his holsters ²⁾, and always had his faithful dog with him; and he would rather have lost a great deal of money than have lost it. Yet by a sad mistake he became its murderer.

In the middle of a wood the dog suddenly began to bark and look up steadily at its master. The latter turned his horse round, but saw nothing. The dog kept on barking, and at last threw itself before the horse, barking louder and behaving more strangely than ever, so that its master at last thought that the poor dog had gone mad. In his fear, and with the greatest sorrow, he took out one of his pistols and fired it at the dog. It fell, and its master rode sadly on.

In the next village, when he stopped to feed his horse, he suddenly noticed that he had lost his money-bag ³⁾. The thought at once struck him that the dog had acted so strangely to let him know that he had dropped it. Without delay he again mounted and rode back. He found the place where the poor

creature had been shot, but it was not more there; only a pool⁴⁾ of blood on the road showed where it had been wounded, and drops of blood stained⁵⁾ the road back from the place. Following this track, he soon found his bag, and beside it the dying dog. The faithful animal knew its master, crawled to his feet, and died.

1) poodle, Pudel. 2) holster, Pistolhylster, 3) bag, Pose. 4) pool, Pøl. 5) to stain, at plette.

Aritmetik:

1. Reducer

$$\frac{\sqrt[4]{27} - \sqrt[4]{8}}{\sqrt[4]{3} - \sqrt[4]{2}} - \frac{\sqrt[4]{27} + \sqrt[4]{8}}{\sqrt[4]{3} + \sqrt[4]{2}}$$

2. To Cyklistere kører fra København til Sorø (10 Mil). Den ene kører $\frac{1}{2}$ Mil mere i Timen end den anden og bruger derfor 1 Time mindre til hele Turen. Hvor mange Mil i Timen kører hver Cyklist?

3. Et vist Tal er deleligt baade med 196241 og med 330013; er det ogsaa deleligt med de to Tals Produkt?

Geometri:

1. En Cirkel rører de to Sider i en Trekant og skærer den tredje. De Vinkler i Trekanten, der ligger ved denne Side, ere henholdsvis 25° og 75° , og den Cirkelbue, der ligger uden for Trekanten, er 100° . Hvor store ere de tre andre Cirkelbuers Gradeantal?

2. Den ene Vinkel i en Trekant er 120° , og Længderne af de Sider, der indeslutte Vinklen, ere henholdsvis 2 og $\sqrt{3}$. Find Trekantens Areal.

3. Konstruer et Trapez, som kan indskrives i en Cirkel, af en af de Sider, som ikke ere parallelle, en af de parallelle Sider og disses Afstand (Højden).

Praktisk Regning (Real):

1. I en Alder af 14 Aar arvede A 103508 Kr. De bleve indbetalt i Overformynderiet, hvor de bleve forrentede med 4 pro Cent pro anno; og først da A blev 25 Aar gammel, fik han Kapitalen med Renter og Rentes Rente udbetalt.

For 47970 Kr. købte han nu Statsobligationer, som han betalte med $97\frac{1}{2}$ pro Cent af den paalydende Værdi, og hvoraf den aarlige Rente var $3\frac{1}{2}$ pro Cent.

Med Resten af Pengene begyndte han en Forretning, men

da den gav $6\frac{1}{4}$ pro Cents Tab hvert Aar, hævede han den efter 8 Aars Forløb og anbragte de tiloversblevne Penge saaledes, at de gav ham $3\frac{1}{5}$ pro Cent i aarlig Rente.

Hvor stor en Sum fik han nu i aarlig Rente af hele sin Formue?

2. En Købmand sendte 8 Kasser med 250 Æg i hver Kasse til England. Han havde gennemsnitlig givet 72 Øre for hver Snes Æg, og Omkostningerne ved Forsendelsen beløb sig til ialt $17\frac{1}{2}$ pro Cent af Indkøbsprisen. I England viste det sig, at nogle af Æggene vare revnede; for dem betaltes der kun 2 sh. pr. Hundrede, medens de øvrige solgtes til en Pris af 6 sh. for hvert Hundrede. Hvor mange revnede Æg var der, naar Købmandens Fortjeneste blev 20 pro Cent af hans samlede Udgifter?

18 Kr. = 20 sh.

Skolens almindelige **Aarsprøve** afholdtes efter det i forrige Aars Indbydelsesskrift meddelte Skema.

En skriftlig **Halvaarsprøve** afholdtes med alle Klasser i December; kun i enkelte Fag fandt der efter Faglærerens Ønske mundtlig Overhøring Sted, nemlig i VI spr. i Latin og Græsk, i VI m. i Astronomi, i 4. R. i Dansk og Engelsk, i 3—2. R. i Engelsk.

Offentlig Prøve i Sang for $18^{91/92}$ fandt Sted d. 31. Maj 1892 Kl. 5, for $18^{92/93}$ d. 15. Maj 1893 Kl. 5.

Offentlig Gymnastikprøve 1893: V og VI d. 21. April, IV d. 22., III d. 24. s. M., II—I Onsdag d. 3. Maj, Forberedelsesklasserne a og b d. 1. Maj, — i Reglen Kl. 12—2.

Den 25. April 1893 Kl. 8 havde Skolen Besøg af Gymnastikinspektøren, s. D. Kl. 10 af Sanginspektøren.

Offentlig Fremstilling i Dans fandt efter Øvelsernes Afslutning Sted d. 16. Marts for de yngres, d. 18. s. M. for de ældres Vedkommende, begge Dage Kl. 5 Eft.

Farmaceutisk Latinprøve

bestodes i Skoleaarets Løb af følgende:

27. Aug. 1892 af Carl Ingvard Sørensen med $g\div$,

3. Septbr. 1892 af Peter Alexander Tang med $mg\div$,

29. Oktbr. 1892 af Peter Sørensen med g ,

5. Novbr. 1892 af Peter Conrad Centonius Zeuthen med $g\div$,

5. Decbr. 1892 af Edvard Nicolai Bjørn med $g\div$,

1. Marts 1893 af Christiane Ottilie Pedersen med $g\times$.

En Eksaminand, der d. 23. Maj 1892 indstillede sig til Prøven, bestod ikke.

II. Disciplene.

Ved Afslutningen af forrige Skoleaars Indbydelseskraft var Antallet af Katedralskolens Disciple 97. Af disse dimitteredes i Juli de ovenfor nævnte 8 studerende og 2 Realdisciple.

Før og efter Aarsprøven udmeldtes følgende 6 Disciple: Melancton Christensen af V Kl., Otto Markussen af IV, Axel Clausen af II, Knud Nyeland af II R., Ejnar Giersing af I og Jaques Støttrup af I R., Afgangens altsaa i alt 16; Tilgangen af nye Disciple d. 19. Aug. 92 var 26.

Skoleaaret begyndte saaledes med 107 Disciple i Katedralskolen. Heraf udmeldtes til 1. April 1893 for efter endt Konfirmation at gaa over til praktisk Virksomhed: Victor Christensen og Aage Petersen af 3. R., Valdemar Andersen og Chr. Dragheim af 2. R.

Katedralskolen har saaledes for Tiden 103

Disciple, hvoraf 21 ere Realister, 12 studerende af matematisk-naturvidenskabelig Retning.

Forberedelsesskolen talte i Maj f. A. 23 Disciple. Heraf afgik d. 19. Aug. 92 til Katedralskolen 7 Disciple, og 7 nye Disciple optoges, saa at det nye Skoleaar ligeledes begyndte med 23 Disciple. I Aarets Løb optoges 2 Disciple og een udgik, nemlig O. Chr. Seedorff, hvis Fader forflyttedes til København. Skolen har saaledes nu (Begyndelsen af Maj) 24 Disciple.

Den samlede Skole talte saaledes ved Skoleaarets Begyndelse 130 Disciple og har i Maj i alt 127 Disciple.

I den følgende Fortegnelse ere Disciplene ordnede efter Bogstavrækken. Hvor Faderens Opholdssted ikke angives, er det Viborg.

VI Klasse.

a spr.-hist. 1. Carlsen, Axel Fred. (Politibetjent C., Skive). — 2. Eriksen, Erik (Gaardejer N. E., Romb ved Lemvig). — 3. Jensen, Johannes (Distriktsdyrlæge J., Farsø, Gislum H.). — 4. Kisum, Frode Christian (Fabrikant K.). — 5. Knorr, Julius (Maler K., Fiskbæk v. Viborg). — 6. Rendtorff, Ejnar (Forpagter R., Himmestrup, Middelsom H.). — 7. Sørensen, Søren (Købm. S., Tisted). — 8. Zeuthen, Fred. (Stiftsprovst Z.).

b mat.-nat. 9. Angelo, Aage (Redaktør A.). — 10. Bryndum, Johannes (Skovrider B., Silkeborg). — 11. Hagensen, Anders (Maler H.). — 12. Preisler, Holger (Hotelejer P.). — 13. Ramsgaard, Christian (Overlærer R.). — 14. Yde, Niels Christian Jensen (afd. Gaardejer J. M. Y., Skjoldborg S., Ty).

V Klasse.

a spr.-hist. 1. Christensen, Ville, f. 18/1, 74

(S. af afd. Gaardejer Chr. Villesen, N. Nissum S.). — 2. Frederiksen, Fred. (Husm. P. F., Viborg Mark). — 3. Iversen, Jens, f. $2\frac{3}{4}$ 77 (S. af Vejentreprenør Corn. J., Lemvig). — 4. Jensen, Jakob (Gaardejer Chr. J., Øster-Nørsøller, Vejrum S., Hjerm H.). — 5. Jepsen, Christen (Købm. J., Sejerslev, Mors). — 6. Jørgensen, Mads Samuel (Husm. Andr. Jørgensen, Sandet, Sønder-Felding S., Hammerum H.). — 7. Møller, Jul. (Propr. M., Grinderslev Kl., Salling). — 8. Pedersen, Jens Peder, f. $1\frac{8}{5}$ 75 (S. af Gaardejer Claus P., Lomborg v. Lemvig). — 9. Petersen, Nicolai Søby, f. $2\frac{1}{4}$ 76 (S. af Husejer N. Søby P., Lind v. Herning). — 10. Rasmussen, Holger (Direktør R. i Kreditforeningen). — 11. Rasmussen, Victor (Broder til Nr. 10). — 12. Terkelsen, Terkel (Smed J. T., Kloster, Holmsland v. Ringkøbing). — 13. Thierry, Gaston (Distriktslæge T., Anholt).

b. mat.-nat. 14. Juul, Lauritz (Møller J., Karoline-lund Mølle, Skannerup S., Gjern H.). — 15. Kristensen, Olaf Sand (forhenv. Skolelærer Ev. Tang Kr., Hadsten).

IV Klasse.

a. spr.-hist. 1. Angelo, William (Brod. til Nr. 9 i VI). — 2. Christensen, Jens Chr. (Kontorist Chr.). 3. Christensen, Niels (Købm. Jul. Chr.). — 4. Henriksen, Johan (Købm. H., Skive). — 5. Junget, Christen (Strandkontrollør J., Nymindegab) — 6. Kristensen, Kristian Marius (Skolelærer Chr., Redsted, Mors), — 7. Pade, Peder (Enkefru P., Aarhus) — 8. Paludan, Fred. Aug., (Sognepr. P., Søndbjerg, Ty). — 9. Prahl, Viggo (pensioneret Kontorist P.). — 10. Thiele, Just Emil (Borgmester Th., Skive).

b. mat.-nat. 11. Gronemann, Carl (Købm. G.).

c. Realister. 12. Borresmidt, Anders (Snedker B.) — 13. Bruhn, Vagn (Borgm. B.). — 14. Crone,

Hans Jens (Slagtermester C.). — 15. Krogh, Hans Peter (Tobaksfabrikant K.). — 16. Reumert, Georg (Stationsforv. R., Rødkærsbro v. Viborg). (Alle med 2 Sprog, Tysk og Engelsk.)

III studerende Klasse.

a. spr.-hist. 1. Andersen, Knud (Maler A.). — 2. Andersen, Kristen (Maskinmester A., Mønsted). — 3. Bjerre, Bertel (Skolelærer B., Lomborg ved Lemvig). — 4. Gregersen, Vald. (Stabssergent G.). — 5. Helsted, Thomas (Skomager H.). — 6. Johansen, Peter (Avlsbruger J.). — 7. Kirkegaard, Povl Martin (Skoleinspektør K.). — 8. Thrane, Chr. (Herredsfoged T.). — 9. Zeuthen, Villh. (Brod. til Nr. 8 i VI).

b. mat.-nat. 10. Christensen, Ejnar (Boghandl. Chr.). — 11. Krogh, Nicolai (Brod. til Nr. 15 i IV). — 12. Petersen, Villiam (Købm. og Gaardejer P., Hinge, Lysgaard H.).

III Realklasse.

1. Christensen, Christen Peder Olof (Formand Chr., Ulstrup Station). — 2. Daa, Axel (Handelsagent D.). — 3. Dragheim, Jacob (Barber D.). — 4. Lund, Richard (Stabssergent L.). — 5. Würtzen, Karl (Stationsforvalter W., Ulstrup). (Nr. 4 og 5 tre Sprog, de øvrige 2 Spr.).

II studerende Klasse.

1. Aalkjær, Viggo (Bager A.). — 2. Andersen, Anders (f. $\frac{21}{3}$ 77, S. af Gaardm. Chr. A., Torning, Lysgaard H.). — 3. Angelo, Holg. (Br. til Nr. 9 i VI og Nr. 1 i IV). — 4. Bang, Andreas (Amtsforvalter B.). — 5. Beyer, Andr. (Forvalter B. ved Sindsygeanstalten). — 6. Christensen, Benjamin (Købm.

Hans Chr.). — 7. Christensen, Frode Vald. Fred. (f. $\frac{31}{5}$ 78, S. af Lærer Chr., Kvols, Fjends H.). — 8. Faber, Johannes (Bogholder F.). — 9. Fog, Steen (Urmager F.) — 10. Gade, Karl Tøger Madsen (f. $\frac{13}{12}$ 75, S. af Gaardm. i Skinnerup i Ty Kristen Madsen Gade). — 11. Henrichsen, Aage (Br. til Nr. 4 i IV). — 12. Kielgast, Svend (f. $\frac{21}{9}$ 79, Købm. K., Skive). — 13. Nielsen, Otto (Forstander for Arbejdsanstalten N.). — 14. Paludan, Otto (afd. Bygmester P.). — 15. Pedersen (Vissing), Karl Christian (R. Pedersen Vissing, Ejer af Nørgaard v. Viborg). — 16. Reumert, Carl Sophus (Br. til Nr. 16 i IV).

II. Realklasse.

1. Andersen, Anton Joseph, f. $\frac{11}{5}$ 77 (Forpagter A., Tjele). — 2. Andersen, Christian Lottrup, f. $\frac{30}{11}$ 77 (Købm. H. P. A. Heiring, Klejtrup S., Rinds H.). — 3. Dam, Alfr. (Brygger D.). — 4. Jørgensen, Christen (afd. Fotograf J.). — 5. Ramsgaard, Thøger (Br. til Nr. 13 i VI). — 6. Vater, Vilh. (Købm. V.). — (Nr. 3, 4, 5 og 6 tre Sprog.)

I. Klasse.

a. stud. 1. Andersen, Johannes, f. $\frac{11}{3}$ 80 (Læge A.). — 2. Andersen, Valdemar Nørgaard, f. $\frac{21}{6}$ 80 (Proprietær A., Kølbygaard, Ty). — 3. Bjerregaard, Søren Sørensen, f. $\frac{13}{9}$ 79 (Købm. Jens Sørensen B., Simsted, Rinds H.). — 4. Dalberg, Axel Viggo Sciavitzky, f. $\frac{16}{4}$ 80 (Landinspektør D.). — 5. Giersing, Ove Malling, f. $\frac{26}{10}$ 80 (Adjunkt G.). — 6. Hallager, Eigil (Reservelæge ved Sindssygeanstalten, Dr. med. H.). — 7. Hansen, Hans Chr., f. $\frac{13}{12}$ 78 (Gaardm. Søren Chr. H., Ullids, Gislum H.). — 8. Hansen, Mouritz (Overretsassessor H.). — 9. Heiberg, Vilhelm, f. $\frac{28}{2}$ 79 (Distriktslæge Dr. med. H.).

— 10. Holm, Albert Thorvaldsen, f. $\frac{6}{1}$ 79 (Skomager H.). — 11. Madsen, Peter Christian, f. $\frac{17}{2}$ 79 (Gaardejer Søren M., Kokholm v. Viborg). — 12. Møller, Morten Viggo Kirketerp, f. $\frac{18}{8}$ 79 (Br. til Nr. 7 i V). — 13. Møller, Viggo Rasmussen, f. $\frac{9}{10}$ 79 (Ejer af Herkegaard, Mammen S., Middelsom H., Rasm. Jensen M.). — 14. Philipsen, Aage Philip Osvald, f. $\frac{15}{1}$ 81 (Fabrikant Eskild Ph.).

b. Realister. 15. Hagn-Meincke, Friederich Aug. (Dr. med. H.). — 16. Hogrebe, Axel Holger, f. $\frac{28}{11}$ 79 (Bager H.). — 17. Jespersen, Ole Anthon, f. $\frac{14}{12}$ 80 (Murmester J.). — 18. Petersen, Julius William Georg, f. $\frac{13}{7}$ 79 (Købm. J. P., Rødkærsbro Station). — 19. Würtzen, Fred. Emil, f. $\frac{31}{10}$ 80 (Br. til Nr. 5 i III R.): (Nr. 15, 18 og 19 tre Spr.)

Forberedelsesskolen.

Klasse b. 1. Beyer, Axel (Br. til Nr. 5 i II st. Kl.). — 2. Bruun, Christian S. (Forvalter B., Birkum Gaard, Gjøel S., Vendsyssel). — 3. Christensen, O. Chr. Vildner (Handelsagent Chr.). — 4. Dam, Julius (Br. til Nr. 3 i II R.). — 5. Dederding, Kai Fr. (Kaptajn D.). — 6. Fischer, Holger (afd. Købm. F.). — 7. Gliemann, Viggo (Apoteker G.). — 8. Heiberg, Søren Joh. (Br. til Nr. 9 i I). — 9. Krogh, Andreas (Br. til Nr. 11 i III og Nr. 15 i IV). — 10. Lund, Axel (Br. til Nr. 4 i III R.). — 11. Lund, Holger (Br. til Nr. 10). — 12. Madsen, Chr. (Gaardbestyrer M., Vesterris, Rinds H.). — 13. Paludan, Aage Hjalmar (Br. til Nr. 14 i II). — 14. Petersen, Thorvald (Br. til Nr. 18 i I). — 15. Schierbech, Otto (Ingeniør S.). — 16. Ussing, Ludv. (Købm. U.). — 17. Ørum, Christian (Herredsfuldmegetig Ø.).

Klasse a. 1. Dam, Karl Eliot (Br. til Nr. 4 i b).

2. Giersing, Alf (Br. til Nr. 5 i I). — 3. Hagn-
Meincke, Johannes Ludv. (Br. til Nr. 15 i I) — 4.
Jensen, Karl Knud Kristian (Købm. Lauritz J.). —
5. Jespersen, Chr. Villh. (Arkivar J.). — 6. Kla-
genberg, Jakob (Fuldmægtig K.). — 7. Møller, Jo-
hannes Nicolai (Fabrikant Lauritz Nic. M.).

Udenbys Disciple. Forældre og Værger opfordres til altid at sætte deres Børn i Pension, saa at der kan være tilbørligt Opsyn med dem. I hvert Fald bør der til Skolen kunne opgives en Værge i selve Byen, som kan repræsentere de fraværende Forældre og til hvem Skolen i paakommende Tilfælde kan holde sig.

III. Lærerne. Arbejdets Ordning.

Som allerede i forrige Skoleaars Program meddelt blev Rektor H. H. Lefolii efter Ansøgning paa Grund af Alder allernaadigst entlediget d. 5. Maj 1892 fra 19. Aug. s. A. at regne samt derhos benaadiget med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

26. Maj s. A. udnævntes Overlærer Dr. Bang allernaadigst til Ridder af Dannebrog.

7. Juni s. A. udnævntes Overlærer ved Roskilde Katedralskole, Dr. phil. C. A. L. Heise allernaadigst til Rektor fra 19. Aug. 1892 at regne.

22. August s. A. udnævntes Timelærer Cand. philos. Lomholt allernaadigst til Adjunkt, saaledes at hans Ansættelse med Hensyn til Beregningen af Alderstillæg regnes fra 1. Septbr. 1886.

Fra 18. Marts 1893 fratraadte Kaptajn Seedorff,

der er forflyttet til Generalstaben, sine Timer ved Skolen, hvorpaa Premierløjtnant A. A. L. Beck med Ministeriets Approbation overtog Kaptajn Seedorffs Gymnastiktimer i I og II Kl., ligesom han ogsaa overtog Gymnastiktimerne i Forberedelsesskolen, medens de af Kapt. Seedorff besørgede franske Timer i Forberedelsesskolen overtoges af Adjunkt Sejersén.

Arbejdet har i Aarets Løb i Katedralskolen været saaledes fordelt:

Rektor Dr. Heise Historie i VI, V og I, Dansk i VI og V, Oldkendskab i VI og V, i alt 17 ugentlige Timer.

Overlærer Dr. Bang Latin i VI og V, Græsk i VI og V, Fransk i VI, V og IV, i alt 35 T.

Overlærer Ramsgaard Tysk med alle Klasser, Latin i II, 22 T.

Overlærer Petersén Naturlære i VI, V og III, Matematik i I, Gymnastik i VI—III, 36 T. Desuden Overledelsen ved Skydning.

Adjunkt Møller Matematik i V og III spr., Skrivning og Tegning i IV—I, 25 T.

Adjunkt Giérsing Engelsk i alle Klasser, Oldnordisk i VI og V, Latin i I, samt Sløjdundervisning med de to ældste Hold, ialt 38 T.

Adjunkt Thorsén Latin i IV, Græsk i III, Dansk i IV, III m., II st., II R. og I, 24 T.

Adjunkt Olsen Historie i IV—I, Latin i III, Græsk i IV, 27 T.

Adjunkt Mortensén Naturhistorie og Geografi i IV—I, Dansk i III st. og R., Sang med alle Klasser, Sløjd med yngste Hold, 34 T.

Adjunkt Sejersén Religion med alle Klasser, Fransk i III—I, 29 T.

Adjunkt Lomholt Matematik i VI, IV, III R., II st., II R., Naturlære i III R., 35 T. Desuden Lædelse af Røvelserne.

Timelærer Kaptajn Seedorff (senere Prl. Beck),
Gymnastik i II og I, 8 T.

Oversergent Brygmann Assistent ved Gymnastik-
undervisningen, 21 T. Desuden Assistent ved
Riffelskydning og Dans.

Oversergent Werner, Assistent ved Gymnastikunder-
visningen, 21 T.

Sergent Jensen, Assistent ved Hugning med VI og
V, 2 Timer.

Intendant Lillie har ledet Danseundervisningen i Vinter-
halvaaret (5 ugentl. T.).

I Forberedelsesskolens Klasser b og a har
Arbejdet været fordelt saaledes:

Overlærer Ramsgaard Tysk med begge Kl., 5 Timer.

Adjunkt Møller Regning med begge Kl., 6 Timer.

Adjunkt Thorsen Dansk med begge Kl., 8 Timer.

Adjunkt Mortensen Naturhistorie, Geografi og Sang
med begge Kl., 6 Timer.

Kaptajn Seedorff (senere Adj. Sejersen) Fransk
med b, Gymnastik (senere Premierløjtnant Beck)
med begge Klasser, 8 Timer.

Adjunkt Sejersen Religion med begge Kl., 2 Timer.

Intendant Lillie Historie med begge Kl., 3 Timer.

Sergent Petersen Skrivning med begge Kl., 5 Timer.

Oversergent Sørensen Tegning med begge Kl., 2 T.

Oversergent Brygmann som Assistent ved Gymnastik-
undervisningen, 4 T.

Omstaaende Tabel viser, hvorledes Undervisnings-
timerne have været fordelte mellem de forskellige Klasser.

	Katedralskolen.											Forbrdlsk.															
	VI		V		IV			III		III	II	II	I		I alt Lærertimer.	b	a	I alt Lærertimer.									
	spr.	mat.	spr.	mat.	spr.	mat.	Rl.	spr.	mat.	Rl.	std.	Rl.	stud.	Rl.													
Dansk	3		2		2	1		3	1	3	2	2	3		22	2	2	4	8								
Oldnordisk	1		2		"		"	"		"	"	"	"		3	"	"	"									
Latin	7		7 ^{1*)}	"	8	"	"	7	"	"	7	"	6	"	43	"	"	"									
Græsk	6		6	"	5	"	"	5	"	"	"	"	"	"	22	"	"	"									
Oldkendskab	"	2	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	4	"	"	"									
Tysk	"	(2)	"	(2)	2	1	"	1	1	2	2	2	2	4	15	1	4	5									
Fransk	3		3		2		4	3	3	3	3	3	4		24	4	"	4									
Engelsk	2		2		1			2	4	2	2	2	"	4	21	"	2	"									
Religion	1		1		"			2	2	2	2	2	2		13	"	2	"									
Historie	3		3		2		3	2	2	3	3	3	2		23	2	2	1	3								
Geografi	"		"		1			1	1	2	2	2	2		9	2	1	1	3								
Naturhistorie	"		"		2			1	1	2	2	2	2		10	1	1	1	2								
Matem.ogRegning	"	9	1	11	5	2		5		7	4	2	4		55	"	4	2	6								
Naturlære	3	6	2	4	"	2		"	2		"	"	"		19	"	"	"	5								
Skrivning	"		"		"	1		"	"	1	1	"	"		4	"	3	2	5								
Frihaandstegning	"		"		"	1		"	2	2	"	2	"	2	5	2	2	2	2								
Sang	2		2		2			2	2	2	2	"	2		5	2	2	2	2								
Gymnastik	5		5		4			4	4	4	4		4		21	"	4	"	4								
Sløjd															12	"	"	"									
	16	20	17	1*)	16	20	17	5	10	21	5	10	10	26	10	26	27	10	27	6	30	6	330	10	26	10	46

*) Fælles for VI spr. og V spr.

IV. Aarets Arbejde.

(Sluttet d. 16. Maj 1893).

I Aarets Løb ere følgende Pensa gennemgaaede:

Dansk.

Forberedelsesskolen, Kl. a. (Adj. *Thorsen*, 6 Timer). Læsebog: Lefoliis „Fortællinger og Sagaer“ 1. Saml. De første Begreber af Sproglæren ere forklarede og indøvede ved Analyse paa Grundlag af Lefoliis Sproglære. Øvelser i Skriftlæsning. 1 à 2 korte Stile ugentlig, Genfortælling eller Diktat, hidtil 52. Efter Lefoliis „Fortællende Digte for yngre Børn“ er der læst Vers udenad, hidtil ialt 5 Digte.

— Kl. b. (Adj. *Thorsen*, 4 T.). Samme Læsebog og Sproglære. Af og til Skriftlæsning. Ugentlig 1 à 2 Stile, hidtil 28 Genfortællingsstile, 20 Diktatstile. Vers sammen med a.

Katedralskolen, I Kl. (Adj. *Thorsen*, 3 T.). Til Oplæsning og Analyse er brugt Lefoliis „Fortællinger og Sagaer“ 2. Saml. Lefoliis Sprogl. benyttet. Efter sammes „Fortællende Digte for yngre Børn“ er der læst Digte udenad, hidtil i alt 7. Stykker af Lefoliis „Fra Gudelivet og Gudetroen i Nordens Hedenold“ ere læste og til Dels genfortalte af Disciplene. Ugentlig en Genfortællingsstil, for det meste skreven hjemme, nogle faa Gange Diktat, hidtil i alt 27 Stile.

II st. og II r. (Adj. *Thorsen*, 2 T. med hver Kl.). Hver Uge en længere Genfortællingsstil, hidtil i alt 28 Stile. Efter Lefoliis „Fortællende Digte for ældre Børn“ ere 7 Digte lærte udenad. Af sammes „Fra Gudelivet og Gudetroen i Nordens Hedenold“ ere nogle Stykker gennemgaaede og til Dels genfortalte af Disciplene. En Del af Sechers græske Mytologi er læst (med Forevisning af Billeder). Mindre Ting af fortællende og beskrivende Indhold ere undertiden oplæste af Disciplene. I Realklassen nogen Analyse.

III st. og r. (Adj. *Mortensen* 3 T. med hver Kl., desuden Adj. *Thorsen* 1 T. med III r. og III m.). I Regelen 3 Stile om Maaned, hidtil 26. Af og til ere Disciplene øvede i Oplæsning, og nogle Digte ere lærte udenad efter Lefoliis „Fortællende Digte for ældre Børn“. Oplæst for Disciplene: Holbergs Erasmus Montanus (for III r.: Den stundesløse), Blichers „E Bindstouw“, Hostrups Soldaterløjer, et Par Digte af Wessel og Heibergs „Aprilsnarrene“. I Realklassens særlige Time er Sig. Müllers Læsestykker blevne benyttede til Oplæsning og Analyse, Lefoliis Sproglære delvis gennemgaaet. Desuden er læst Saga om Finboge, Oehlenschlägers Guldhornene og Hakon Jarls Død, Blichers Himmelbjerget, H. C. Andersens Snedronningen og enkelte Sange af Iliaden og Odysseen i Wilsters Oversættelse.

IV. (Adj. *Thorsen* 2 T., desuden 1 T. med IV r og m.). Af Holberg er læst: Jeppe paa Bjerget og Abracadabra; af Oehlenschläger: Correggio og Ørvarodds Saga; endvidere Blichers Himmelbjerget og Marie, Hauchs Søstrene paa Kinnekullen, Heibergs Aprilsnarrene og Elverhøj, Chr. Winter: De to Peblinge og Ristestenen, Hertz's Svend Dyrings Hus, Goldschmidts Min Onkels Tømmerplads, Hostrups Eventyr paa Fodrejsen. To Stile hver Maaned, hidtil i alt 16. Realklassens særlige Time er undertiden for en Del brugt til en nøjagtigere Gennemgang af Stilene; forøvrigt er her som i III Kl. benyttet Sig. Müllers Læsestykker og Lefoliis Sproglære.

V. (Rektor *Heise*, 2. T.). Litteraturhistorie med Rønnings Bog til Grundlag indtil Holbergs Død. Læst Stykker af Beowulfs-Kvadet, den ældre Edda (efter Winkel Horn), en Del Folkeviser efter Svend Grundtvigs Udvalg, Prøver af „Lucidarius“ og Rimkrøniken, Brudstykker af Reformationstidens Litteratur (Hans Tav-

sens Smaaskrifter, Povl Helgesens Skibbykrønike, Samtale mellem Peder Smed og Adser Bonde), Holbergs Politiske Kandestøber, Jacob v. Thybo, Jean de France. Desuden ventes læst Brudstykker af Peder Paars og Niels Klim, nogle af Epistlerne m. m. To Stile om Maaneden, hidtil 16.

VI. (Rektor *Heise*, 3 T.). Med Rønnings Bog til Grundlag er den danske Litteraturs Historie gennemgaaet fra Holbergs Fremtræden af; det tidligere kortere genlæst. Læst Brudstykker af Holbergs 1ste Epistel om hans Levned, Stykker af Peder Paars og Niels Klim, samt helt: Jeppe paa Bjerget, Jakob v. Thybo, Erasmus Montanus, den stundesløse, flere af Epistlerne. Brudstykker af Evalds Levned (Højen o. s. v.), m. m. af Evald, Wessel, P. A. Heiberg. Baggøsen: Stykker af Labyrinthen (Passet, Jødegaden i Frankfurt, Hermannssøjlen, Strasburg, Bern), „Nureddin til Aladdin“, m. m. Øhlenschläger: Digtene „Guldhornene“, „Hakon Jarl“; St. Hans Aften-Spil; det vigtigste af Aladdin. En Del af Heibergs: En Sjæl efter Døden, m. m. Ifjor er læst Øhlenschlägers Tragedie: Hakon Jarl, og der er dvælet længe ved Folkeviserne, der saaledes maa opgives som en Periode, der er mere særlig behandlet. To Stile om Maaneden.

Oldnordisk (Adj. *Giersing*).

V (2 T.). Wimmers Læsebog, S. 1—14; 74—107; 55—60. Wimmers Formlære.

VI (1 T.). Wimmers Læsebog, S. 1—14, 34—36, 74—107 og Hoff & Hoffory: Oldisl. Læsest., II, S. 19—28. Wimmers Formlære.

Latin.

I st. (Adj. *Giersing*, 6 T.). Mikkelsens Læsebog S. 1—33. Bøjningslæren efter Madvig. 1 Stil ugentlig.

II st. (Overlærer *Ramsgaard*, 7 T.). Cornelius Nepos i Udvalg ved Listov (Themistocles, Aristides, Epaminondas, Pelopidas). Bøjningslæren og de vigtigste Regler af Ordføjningslæren efter Madvig. Efter Iversens Stiløvelser er der dels hjemme, dels paa Skolen skrevet 102 Stile.

III st. (Adj. *Olsen*, 7 T.). Cæsars Gallerkrig, 2. Bog og Ciceros 4. Tale mod Katilina. Af Ovids Metamorfofer efter Blochs Udvalg: Ocyrhoe og Battus. Madvigs Sproglære. 2 Stile ugentlig, hjemme eller paa Skolen, til Dels efter Iversens Stiløvelser. Mundtlig Stil.

IV st. (Adj. *Thorsen*, 8 T.). Cæsars Gallerkrig, 2. og 3. Bog; Livius, 1. Bog Kap. 1—30; Ciceros Tale for Roscius fra Ameria, Kap. 1—50. Af Ovid (Blochs Udvalg) er læst: Deucalion, Europa, Cadmus, Actæon, Cadmus's Forvandling, Pyramus og Thisbe, Perseus Vers 1—219. Madvigs Sproglære. 2 Stile ugentlig, hvoraf den ene paa Skolen, mest efter Iversens Stiløvelser, hidtil 60.

V spr. (Overlærer Dr. *Bang*, 8 T., hvoraf 1 T. fælles med VI). Ciceros *accusatio in Verr.* IV, fra § 61 ud; Liv. XXIV og XXV, 1—17; Vergils *Æneide* V; Horat. *carm.* III. Uden Forberedelse: Cæsar *de bello Gallico* VII (undt. 22, 23, 72, 73); Ovids *Phaethon*. Sammen med VI Kl. Henrichsens Opgaver til Oversættelse fra Latin paa Dansk, *Particula* IV, 4—20, V, 1—7, VI, 2—8. Hver Uge en skriftlig Oversættelse efter samme Bog. Madvigs Sproglære. Det vigtigste af Thomsens Antikviteter.

VI spr. (Overlærer Dr. *Bang*, 8 T., hvoraf 1 T. sammen med V). Ciceros *Cato major*, *Disp. Tuscul.* I, cap. 28—49 og *Divinatio in Cæcilium*; Liv. XXIV, 1—8; Tacit. *Ann.* XII og XIII, 1—14; Vergils *Æneide* IV. Horat. *carm.* II 1, 2, 3, 6, 7, 10, 11, 13,

14, 16—19; Epoder: 1, 2, 4, 6, 7, 10, 13; Epist I, 1—16, 19, 20, II, 1—2; 3, 1—201 og 251—308. Satirer: I, 9; II, 1, 5, 6. Uden Forberedelse: Livius XXIV, 9—39, Seneca de providentia og af Henrichsens Opgaver det samme som V Kl. En skriftlig Oversættelse hver Uge dels efter Henrichsens Opgaver, dels efter Thoresens Samling af Eksamensversioner. Litteraturhistorie efter Rafn.

Græsk.

III spr. (Adj. *Thorsen*, 5 T.). Bergs Forskole (dog med Forbigaaelse af en Del af Eksemplerne). Det nødvendigeste af Bergs Formlære (Levys Udg.). Af Levy & Velschows Læsebog Stykkerne med ulige Numre fra S. 1—23 (dog ikke 21, 43, 49; derimod læst Stykke 46).

IV spr. (Adj. *Olsen*, 5 T.). Levy & Velschows Læsebog S. 71—102 (Xenoph. Anabasis I, 3, 5, 10—17, 7, 8; II, 6, 1—15; III, 1, 2—47; IV, 5). Homers Odysse 9. Bog (566 Vers). Sechers Mytologi. Bergs Formlære.

V spr. (Overlærer Dr. *Bang*, 6 T.)*) Homers Odysse 13—16. Bog. Herod. II, 1—60, 71—140. Xenoph. Anabasis IV, 7—8. Bergs Formlære. Det vigtigste af Christensens Antikviteter. Sechers Mytologi med Forevisning af Billeder, fornemmelig efter Müllers og Wieseler's Denkmäler der alten Kunst.

VI spr. (Overlærer Dr. *Bang*, 6 T.)*) Herodot VII, 145—195. Platons Protagoras. Lysias's Taler mod Eratosthenes og mod Philon. Homers Odysse IV, 306—847, V, VI, VII, VIII, 1—233. De vigtigste Regler af Syntaksen efter Hude. Sechers Literaturhistorie.

*) Af de til Græsk normerede 6 ugentlige Timer har Læreren for indeværende Skoleaar ment at kunne undvære 1 til Fransk, for 5te Kl. i hele Skoleaaret, for 6te Kl. i den første Halvdel af dette.

Oldkendskab (Rektor *Heise*).

V m (2 T.). Med Sechers Lærebog til Grundlag og med Benyttelse af Billedværker er den græske Mytologi gennemgaaet. Udsigt over den græske Litteraturs Historie indtil Sokrates's Død efter Sechers Litteraturhistorie. Læst: Større Stykker af Iliaden og Odysseen; Herodots 1ste og 2den Bog efter Falkenstjernes Oversættelse; Stykker af Thukydid's I Bog efter Arnesens Oversættelse; Sofokles: Ødipus Tyrannos og Ødipus i Kolonos efter Dorph; Aristofanes „Skyerne“ og „Frøerne“ (Kraghs Oversættelse); Platons Apologi (Gertz's Overs.).

VI m. (2 T.). Den græske Mytologi er gennemgaaet med Sechers Haandbog til Grundlag og med Benyttelse af Billedværker. Ligeledes er Sechers Haandbog i den græske Litteraturs Historie benyttet. Læst: Af Herodot I og II efter Falkenstjernes og Stykkerne om Thermopylæ og Salamis efter Borchs Oversættelse; Æschylos: Eumeniderne (til Dels); Sofokles: Ødipus i Kolonos; Aristofanes: „Ridderne“, „Frøerne“, „Skyerne“; Platons „Kriton“ og Brudstykker af „Fædon“. Lukian: Menippos, oversat af Gertz.

Tysk. (Overlærer *Ramsgaard*).

Forberedelsesskolens Kl. a (4 T., sammen med Kl. b). Kapers og Simonsens Læsebog for de første Begyndere S. 1—44. Det allervigtigste af Bøjningsslæren efter Kaper.

— Kl. b. (5 T., hvoraf 4 T. sammen med Kl. a.) Samme Bog S. 1—108 med Undtagelse af Fortællingerne 35, 36, 39, 40, 41, 44 og 45. Det vigtigste af Bøjningsslæren efter Kaper.

Katedralskolens I Kl. (2 T.). Kapers Læsebog for Mellemlasserne 6. Udgave S. 1—106 med Undtagelse af Stykkerne 2 og 20. Uden Forberedelse er læst af J. und W. Grimms Kinder- und Hausmär-

chen 50 Normalsider (en Normalside indeholder 1300 Bogstaver). Bøjningslæren efter Kaper.

II st. (2 T.). Samme Bogs 6. Udgave S. 89—191. Uden Forberedelse er læst 112 Normalsider af Hauffs Märchen. Bøjningslæren efter Kaper.

II r. (2 T.). Samme Bogs 6. Udgave S. 89—167. Uden Forberedelse er læst 112 Normalsider af Hauffs Märchen. Bøjningslæren efter Kaper.

III st. (1 T.). Samme Bogs 6. Udgave S. 210—268. Uden Forberedelse er læst Lewin Schücking: Die drei Freier; dels med, dels uden Forberedelse en Del af Hauff: Die Sängerin. Sproglæren efter Kaper.

III r. (1 T.). Samme Bogs 6. Udgave S. 157—191 og S. 210—268. Uden Forberedelse er læst Hauff: Die Sängerin og en Del af Lewin Schücking: Die drei Freier. Sproglæren efter Kaper.

IV (hele Klassen 2 T., Real. desuden 1 særlig T.). Med Forberedelse er læst saavel af de studerende Disciple som af Realeleverne: *A. v. der Elbe*, Gertrude Amburger, og af *Knauths* Auswahl deutscher Gedichte S. 49—104 og 107—120; ligeledes kursorisk: *A. v. der Elbe*, Der stille Freund og Heideabenteuer; som Maanedslæsning: *Philipp Galen*, Der Pechvogel; *Zschokke*, Der tote Gast; *Chamisso*, Peter Schlemihl; *Max Ring*, Flitterwochen og Die Kleine; *A. Becker*: Das alte Bild og *Hoffmann*: Fräulcin v. Scudéri. Sproglæren efter Kaper. Realeleverne have særskilt læst med Forberedelse: Kapers Læsebog for Mellemlæserne 5. Ud. S. 112—148 og 210—268 og uden Forberedelse: Hauff, Jud' Süsz.

Til Overhøring opgive Realeleverne Kapers Læsebog for Mellemlæserne S. 112—148 og 210—268 samt *A. v. der Elbe*: Gertrude Amburger S. 13—28.

V (2 Disciple, 2 T.). Dels med, dels uden Forberedelse: *Goethe*, Iphigenia auf Tauris; *Schiller*, Die Jung-

frau von Orleans, *Knauths* Auswahl deutscher Gedichte S. 74—158 samt Litterärgeschichtlicher Ueberblick og Biographische Anmerkungen samt *Mohrs* og *Hauustrups* tyske Læsestykker til S. 130. Maanedslæsning: *Max Ring*: Flitterwochen og Die Kleine; *Sophie Junghans*: Die Erbin wider Willen, Hella Jasmund, Onkel Helmer og Die Howards von Brereton; *A. v. der Elbe*: Gertrude Amburger, Der stille Freund og Heideabenteuer; *Diethoff*: Unter der harten Hand; *Möllhausen*: Der Leuchtturm am Michsigan, Die Auswanderin og Das Squattermädchen. Sproglæren efter Kaper.

VI (5 Disc., 2 T.). Dels med, dels uden Forberedelse er læst: *Goethe*, Tasso; *Schiller*: Kabale und Liebe; *B. Gundersens* Læsebog for de højere Skolers øverste Klasser I (Poesi) og *Mohrs* og *Hauustrups* tyske Læsestykker til S. 150. *Knauth*: Litterärgeschichtlicher Ueberblick og Biographische Anmerkungen. Maanedslæsning: *Varnhagen v. Ense*, Georg v. Derfflinger; *Gaudy*: Aus dem Tagebuche eines wandernden Schneidergesellen, Der Katzen-Raffael og Schülerliebe; *Lewin Schücking*: Etwas auf dem Gewissen; *Max Ring*: Flitterwochen og Die Kleine; *A. v. der Elbe*: Gertrude Amburger, Der stille Freund og Heideabenteuer, samt *Sophie Junghans*: Die Erbin wider Willen. Sproglæren efter Kaper.

Fransk.

Forberedelsesskolens Kl. b. (Kapt. *Seedorff*, senere Adj. *Sejersen*, 4 T.). Jungs Elementarbog S. 1—64 (de fr. Stykker) og 94—111; den regelm. Formlære efter samme Bog.

Katedralskolens I Kl. (Adj. *Sejersen*, 4 T.). Pios Læsebog for Mellemklasserne S. 1—26; 32—52; det vigtigste af Bøjningslæren med Undtagelse af de uregelmæssige Verber efter Pio. Gloser efter Pios Ord-samling.

II st. (Adj. *Sejersen*, 3 T.). Jungs Læsebog for Begyndere S. 62—111; for Mellemkl. 1—24; det vigtigste af Bøjningslæren efter Pio. Efter Michelsens Stiløvelser 1. Afdl. er hidtil gennemgaaet, dels mundtlig, dels ved Stil 1 Gang ugentlig, Stykkerne 1—36. Hidtil 32 Stile. Gloser efter Pios Ordsamling.

II r. (Adj. *Sejersen*, 3 T.). Jungs Læsebog for Begyndere S. 62—111; for Mellemkl. S. 1—5; 11—24. Det vigtigste af Bøjningslæren efter Pio. Gloser efter Pios Ordsamling.

III st. (Adj. *Sejersen*, 3 T.). Pios Læsebog for Mellemkl. S. 90—99; 137—200. Pios Bøjningslære samt Gloser efter Pios Ordsamling. Efter Michelsens Stiløvelser 1. Afdl. hidtil gennemgaaet, dels mundtlig, dels ved Stil 1 Gang ugentlig, Stykkerne 34—65. Hidtil 29 Stile.

III r. (Adj. *Sejersen*, 3 T.). Som den studerende Klasse, men der er ingen Stile skrevne.

IV st. (Overlærer Dr. *Bang*, 2 T.). Jungs Læsebog for Mellemkl. S. 126—195 og uden Forberedelse S. 195—205. Baruel: Lectures historiques I, S. 9—28 og uden Forberedelse S. 1—9 og 72—82. Pios Formlære og af Syntaksen § 1—44. 1 Stil ugentlig dels efter Michelsens, dels efter Giedes Stiløvelser.

V. (Overlærer Dr. *Bang*, 3 T.). Halévy: L'abbé Constantin. Nyrop: Lectures françaises I, S. 1—25. Som Hjemmelæsning: Erkmann-Chatrion, Contes populaires et contes du bord du Rhin. De sproglig-historiske Disciple have tillige læst Scribe et Legonvé: Contes de la reine de Navarre og E. About: Le roi des montagnes S. 1—40. Pios Syntaks; Stil 3 Gange ugentlig efter Giedes Stiløvelser.

VI (Overlærer Dr. *Bang*, 3 T.). Nyrop: Lectures françaises II. Coppée: Auswahl von 40 Gedichten. Som Hjemmelæsning: Choix de nouvelles modernes I, herausgegeben von Wyshgram. De sproglig-historiske Di-

sciple have tillige læst Molière: *Le bourgeois gentilhomme*. Pios Formlære og Syntaks. Stil som i 5. Klasse. I 4., 5. og 6. Klasse ere Gloser læste efter Pios og Baruels Samling.

Engelsk (Adjunkt *Giersing*).

I r. (4 T.). Brekkes Læseb. f. Beg. S. 1—63 (S. 12—21 tillige fra Dansk); S. 75—94. Uregel-mæssige Verber.

II r. (5 T.). Marryats *The Children of the New Forest*. S. 40—131; 267—313. Waddys Samtaleøvelser S. 17—24 fra Dansk. Rosings Forml. 1 Version ugentlig.

III r. (4 T.). Brekkes Læseb. f. Melleml. S. 49—66, 67—80, 81—86, 88—98, 118—47, 261—81. Hansens Digte S. 40—53, 15—24. Waddy S. 44—50. Rosings Forml. I Hjemmelæsning omtr. 200 S. i Marryats *The children of the New Forest* og *Aladdin* (Velh. & Klas.) samt en Del af *Svidbod the Sailor* (do.). 1 Version ugentlig.

IV r. (4 T.). Brekkes Læseb. f. Melleml. S. 67—80, 81—86, 88—98, 161—84, 228—38, 242—57, 258—81; Hansens Digte S. 13—24, 40—56; Waddy S. 61—67. Rosings Forml. I Hjemmelæsning: M. Edgeworth: *Popular Tales*, udg. af Grube, fra S. 66 ud og *the Last of the Mohicans* (Velh. & Klas.). Kurso-risk: Brekke S. 147—61 og forventelig nogle af Nissens Opgaver. 1 Version ugentlig.

V (13 Disciple; 2 T.). Hansen & Magnussens Læsebog for ældre Beg. I, S. I—XXXII (det halve af hvert af de engl. Stykker), S. 1—37; II, S. 1—40, 81—90. O. Jespersens Grammatik.

VI (9 Disciple, 2 T.). Sommerfelt: *Nyeste engelske Forf.* S. 65—88, 105—23; rep. S. 1—35; kurs. 35—53, 147—56. Genlæst Lamb S. 9—38, 165—86. Rosings

Forml. I Hjemmelæsning W. Collins: *My Ladys' Money* og en Del af *Percy and the Prophet*.

Religion (Adjunkt *Sejersen*).

Forberedelsesskolens Klasser a og b (2 fælles T.). Chr. Møllers Bibellhistorie for Elementarskolen: Den gamle Pagt; Balslevs Katekismns: De 10 Bud. Psalmer.

Katedralskolens I Kl. (2 T.). Assens, mindre Bibelh. til 6. Afsnit; Balslevs Katekismus: Synden og de 2 første Troesartikler. Psalmer.

II st. Kl. (2 T.). Sammes Bibelh. fra 6. Afsnit til Jesu Bjergprædiken; Balslevs Katekismus: Den 3. Troesartikel og „Fader vor“. Nogle Kapitler af Luc. Ev. — Psalmer.

II r. (2 T.). Sammes Bibelh. fra 6. Afsnit til Jesu Bjergprædiken; Balslevs Katekismus: Den 3. Troesartikel og „Fader vor“. Psalmer.

III st. (2 T.). Sammes Bibelh. fra Jesu Bjergprædiken og ud. Daabens og Alterens Sacramente. Math. Ev. ud (fortsat fra 2. Klasse).

III r. (2 T.). Som III st.

IV (1 T.). Læst og gennemgaaet Apostlenes Geringer samt fortalt Træk fra Kristenforfølgelsernes Tid.

V (1 T.). Oldkirkens Historie indtil Gregor den Stores Tid (incl.) samt Gudstjeneste og Folkeliv i Middelalderen paa Grundlag af Frederik Nielsens Ledetraad i Kirkens Historie. Enkelte Eksaminatorier over det gennemgaaede ere holdte.

VI (1 T.). Som 5. Klasse med Undtagelse af Gudstjeneste og Folkeliv i Middelalderen.

Historie.

Forberedelsesskolens Kl. a (Intendant *Lillie*,

3 T., hvoraf 2 T. saamen med Kl. b). Efter Bricka Nordens Historie indtil den nordiske Syvaarskrig.

— Kl. b (2 T.). Efter samme Bog til Slutningen og det tidligere genlæst.

Katedralskolens I Kl. (Rektor *Heise*, 2 T.). Oldtidens Historie efter Blochs Lærebog for Realklasserne.

II st. og II r. (Adjunkt *Olsen*, 3 T. med hver). Efter samme Bog Middelalderen, samt efter samme Bogs 2. Del Side 1—40.

III st. (Adjunkt *Olsen*, 2 T.). Efter samme Bog den nyere og nyeste Tid fra 1660 til Nutiden, samt Nordens Historie fra 1523 til 1700.

III r. (Adjunkt *Olsen*, 2 T.). Efter samme Bog den nyere Tid fra 1660 (Nordens Historie fra 1523) til Wienerkongressen.

IV st. (Adjunkt *Olsen*, 2 T.). Genlæst Middelalderen, den nyere og nyeste Tid (med Forbigaaelse af Nordens Historie) efter samme Bøger, samt efter Thrige Oldtiden indtil Udbruddet af den peloponnesiske Krig.

IV r. (Adjunkt *Olsen*, 3 T.). Genlæst hele Historien efter Blochs Lærebog for Realskoler.

V (Rektor *Heise*, 3 T.). Oldtidens Historie efter Thrige, Middelalderens almindelige Historie efter Blochs Bog for Realskoler, Nordens Historie indtil Valdemar Sejers Død efter Thrige.

VI (Rektor *Heise*, 3 T.). Thriges Nordens Historie indtil Unionen; Middelalderens og den nyere Tids almindelige Historie efter Bloch I og II. — Genlæst Oldtiden efter Thrige.

Geografi (Adjunkt *Mortensen*).

Forberedelsesskolen, Kl. a (1 T.). Disciplene have tegnet et Grundrids af deres Skolestue og af Viborg By. Dernæst er Danmark gennemgaaet, hoved-

sagelig efter Kortet og Billederne i den geografiske Samling.

— Kl. b (2 T.). Hovedsagelig efter Kort og Billeder: De vigtigste af Jordens Lande (med Undtagelse af Danmark).

Katedralskolen I (2 T.). Dahlberg, større Lærebog i Geografi S. 20–57. Disciplene have tegnet de læste Landes Omrids m. m. i store Træk, saa vel hjemme som paa Skoletavlen.

II st. og II r. (2 T. hver). Granzow, Geografi Nr. 2: Vest- og Mellemeuropa samt Asien.

III st. og III r. (1 T. hver). Granzow, Geografi Nr. 2: Afrika, Amerika og Australien, samt Indledningen og Afsnittet om den fysiske Geografi.

IV (1 T.). Granzows Geografi Nr. 2 er (med nogle Forbigaaelser) genlæst.

Naturhistorie (Adjunkt *Mortensen*).

Forberedelsesskolens Kl. a (1 T. sammen med Kl. b). Sahlertz, Vejledning ved den første Undervisning i Naturhistorie: Pattedyr.

-- Kl. b. (2 T.). Sahlertz, Vejledn.: Pattedyr og Fugle.

Katedralskolen I (2 T.). Mortensen, botanisk ABC. Læren om Planternes ydre Bygning er gennemgaaet efter Materiale fra Skolens botaniske Have og de af Disciplene medbragte Planter. — Boas, Lærebog i Dyrerigets Naturhistorie: Koldblodede Hvirveldyr og Insekter.

II st. og II r. (2 T. hver). Strøm, kortfattet Plantelære: Helkronede og Frikronbladede med dobbelt Bloster. Lützens Zoologi Nr. 2: Leddyr (m. Undt. af Insekter) og Bløddyr.

III st. og III r. (1 T. hver). Strøm, kortfattet Plantelære: hele Bogen.

IV (2 T.). Genlæst Strøms og Lützens Lærebøger (med nogle Forbigaaelser).

Matematik og Regning.

Forberedelsesskolen (Adjunkt *Møller*). Kl. a. (6 T., hvoraf de 4 T. sammen med Kl. b). Regning med hele Tal efter Meiers Regnebog I.

— Kl. b (4 T.). Brøkgregning efter Meiers Regnebog II til Decimalbrøk.

Katedralskolen: I (Overlærer *Petersen*, 5 T.). Julius Petersens Aritmetik og Algebra til S. 37 § 51. De fleste tilsvarende Opgaver. Julius Petersens Geometri til S. 36 med tilhørende Opgaver. Meiers Regnebog II: Decimalbrøk.

II st. og II r. (Adj. *Lomholt*, 6 T., hvoraf 2 T. fælles). Jul. Petersens Aritm. og Algebra I, S. 37—77. Sammes Geometri S. 28—56. Regning efter N. N. Meiers Regnebog II, §§ 9—10. I den sidste Del af Skoleaaret har Klassen regnet omtrent 3 Opgaver hver Uge hjemme.

III st. spr. Afdl. (Adjunkt *Møller*, 5 T.). Steens Aritmetik S. 44—46. Sammes matematiske Opgaver Till. Nr. 32—78. Sammes Algebra S. 11—91. J. Petersens Geometri S. 44—78. Regning efter Meiers Regnebog II.

III m. og r. (Adjunkt *Lomholt*, 7 T.). Steens Algebra S. 19—106. Julius Petersens Geometri S. 39—78. Skriftlige Hjemmepgaver (omtr. 3—4) 1 Gang om Ugen. Regning efter N. N. Meiers Regnebog II, §§ 11—12. Geometrisk Tegning: blandede Konstruktioner.

IV (Adjunkt *Lomholt*, 5 T., Realafd. desuden 2 særlige T.). Genlæst det hele Pensum efter Steens Aritmetik og Algebra samt Julius Petersens Geometri. Til skriftlig Hjemmeløsning omtr. 200 Eksamensopgaver

efter A. Lomholts „Mat. Opg. A“. Regning efter N. N. Meiers Regnebog II, §§ 11—12, samt efter Lomholts „Mat. Opg. A“. — Geometrisk Tegning (Realisternes alene): blandede Konstruktioner, tildels efter Aagaards og Johnsens Vejledninger.

V m. (Adjunkt *Møller*, 11 T.). J. Petersens Aritm. og Algebra II og III S. 9—96. Sammes Trigonometri. Sammes Steometri S. 5—74. Sammes Metoder og Teorier forfra til S. 46 med Forbigaaelse af en Del Opgaver. Seidelins Projektionstegning forfra til S. 41.

VI m. (Adjunkt *Lomholt*, 9 T.). Julius Petersens Aritmetik og Algebra I—III genlæst. Sammes Trigonometri genlæst. Sammes Stereometri: Keglesnit og Dobbeltforhold; derefter det hele genlæst. Sammes analytiske Plangeometri I, hele Bogen undtagen § 69. Sammes Metoder og Teorier indtil „Drejningsteorien“. Seidelins Projektionstegning, S. 41—Bogen ud. Skriftlige Hjemmeopgaver (væsentligst Eksamensopgaver) 3 Gange om Ugen.

Naturlære.

III m. og r. (Overlærer *Petersen*, 2 T.). Ellingers Naturlære til S. 136.

IV m. og r. (Adjunkt *Lomholt*, 2 T.). Ellingers (mindre) Lærebog i Fysik, S. 104—Bogen ud; derefter Genlæsning.

V sprl. (Overlærer *Petersen*, 2 T.) Ellingers Naturlære til S. 184. Jørgensens Astronomi til 2. Kapitel.

V m. (Overlærer *Petersen*, 4 T.). Schmidts Eksperimentalfysik I; genlæst til S. 360.

VI spr. (Overlærer *Petersen*, 3 T.). Schmidts Naturlære: Magnetisme og Elektricitet; genlæst det hele Pensum. Jørgensens Astronomi fra 2. Kapitel og ud; genlæst hele Bogen.

VI m. (Overlærer *Petersen*, 6 T.). Schmidts Eks-

perimentalfysik I fra S. 336 og ud; II Del. Jørgensens
Astronomi. Genlæst det hele.

Tegning.

Forberedelsesskolen, Kl. a og b. (Oversergent
Sørensen, 2 T.). Petersens og Janiches Tegnebøger:
a I og II, b III og IV.

Katedralskolen (Adjunkt *Møller*, i alt 5 T.).
Konturtegning efter Hetsches, Petersens og Andersens
Fortegninger. I 4. Realkl. har 1 Discipel tegnet efter
Klodser.

Skrivning.

Forberedelsesskolen, Kl. a og b. (Sergent
Petersen, 3 T., Klasse a desuden 2 særskilte T.). Dels
enkelte Bogstaver, dels Sammenskrift, saavel med latin-
ske som med gotiske Bogstaver, saaledes at i Regelen
alle Disciple i hver Klasse have fulgtes ad; mod Slut-
ningen af Skoleaaret have Disciplene i b skrevet af efter
en trykt Bog baade latinsk og gotisk Skrift.

Katedralskolen (Adjunkt *Møller*, i alt 4 T.).
Den latinske og gotiske Bogstavække efter Forskrift
paa den store Tavle. Afskrivning efter Bog. Skrive-
bog med Forskrift har været brugt, hvor det har været
nødvendigt.

Sang (Adjunkt *Mortensen*).

Disciplene have været delte i 5 Hold, og hvert
Hold har haft 1 Time om Ugen, foruden at alle San-
gerne have været samlede en Gang om Ugen. Forbe-
redelsesskolens Disciple (der have dannet det ene Hold)
have alle været til Stede i Sangtimerne, men kun 10 af
dem kunne deltage i Sangen. For Tiden er 49 af Ka-
tedralskolens Disciple syngende; hos 15 er Stemmen i

Overgang. Der er i Aarets Løb udført en-, to-, og trestemmige Sange, hentede fra Berggrens, Sannes og Mikkelsens Sangbøger, og nogle Minutter af hver Time (med Undtagelse af Sammensangstimen) ere i Katedralskolen anvendte til Gennemgang af Musikteoriens allerførste Begyndelsesgrunde.

Sløjd.

Af Katedralskolens Disciple have 42 deltaget i Undervisningen, delte i 4 Hold, de tre ældste under Adjunkt *Giersings*, det yngste under Adjunkt *Mortensens* Ledelse. 1. Hold er blevet øvet i Savning, Snitning og Høvling; de 3 andre Hold desuden i Brugen af Bugthøvl, Smalsav, Stemmejern, Huljern, Fil og Stiksav. A. Mikkelsens Modeltegninger ere benyttede. Enkelte Deltagere have tillige faaet Øvelse i Drejning.

Gymnastik.

Forberedelsesskolen (Kapt. *Seedorff*, senere Prl. *Beck*, med Assistent, Oversergent *Brygmann*) har udgjort et Hold med 4 ugentlige Timers Undervisning.

Katedralskolens Disciple have været delte i 5 Hold, hvert med 4 ugentlige Timers Undervisning med Undtagelse af V og VI Kl., der tillige har haft en 5. Time til Hugning, 1. Hold (I og II Kl.) under Kapt. *Seedorff* (senere Prl. *Beck*), de øvrige under Overlærer *Petersen*, begge med Bistand af Oversergenterne *Brygmann* og *Werner*, i Huggetimerne, af hvilke den ene har ligget Søndag Morgen og hvori Deltagelsen har været frivillig, tillige af Sergent *Jensen*.

Svømningen begyndte d. 9. Juni ifjor og varede indtil Midten af September, i de sædvanlige Gymnastiktimer. Ligesom tidligere have Assistenterne tillige været tilstede en Time hver Eftermiddag til Hjælp for de Disciple, der ikke havde haft Formiddagsundervisning heri.

Boldspil, dels Kricket, dels Fodbold, dreves som sædvanlig Forsommer og Efteraar, dels i de sædvanlige Gymnastiktimer under Lærernes Ledelse, dels om Eftermiddagen og om Søndagen.

Røvelser foretoges under Ledelse af Adjunkt *Lomholt* fra 14. Maj og til 28. Juni (20 Ture), fra 26. August til 11. Oktober (48 Ture). I Øvelserne deltog i Forsommeren 1892 22 Disciple, delte i 3 Hold, nemlig 7 af V, 9 af III, 6 af II Kl., i Eftersommeren 36 Disciple, delte i 5 Hold, nemlig 4 af VI, 8 af V, 10 af IV, 6 af III og 8 af II Kl., alle frivillig.

Danseundervisningen, der har været ledet af Intendant *Lillie* med Bistand af Oversergent *Brygmann*, har i Aar været frivillig. 35 Disciple have deltaget, delte i 3 Hold efter deres Uddannelsestrin, 1. Hold med 1 ugentlig, de øvrige med 2 ugentlige Timer, i Tiden fra 6. Okt. til 23. Marts. Foruden Trinøvelser ere de sædvanlige Selskabsdanske blevne indøvede.

Skydning.

Udfaldet af Skydeøvelserne i Skoleaaret 1891—92.

6. Kl. 8 Dscpl. 5. — 22 — 4. Rlkl. 2 —	Afstand i Alen.	Tal af			Sum.
		Skud.	Træf- fere.	Points	
6. Klasse . . .	100	75	74	266	340 — 98,67 pCt.
5. og 4. Rlkl.	100	435	431	1425	1856 — 99,08 —
6. Klasse . . .	200	259	242	715	957 — 93,44 —
5. og 4. Rlkl.	200	765	720	2105	2825 — 94,12 —
6. Klasse . . .	300	81	63	184	247 — 77,78 —
5. og 4. Rlkl.	300	369	308	822	1130 — 83,46 —
6. Klasse . . .	400	110	108	317	425 — 98,18 —
5. og 4. Rlkl.	400	85	75	219	294 — 88,24 —
6. Klasse . . .	500	60	57	152	209 — 95,00 —
5. og 4. Rlkl.	500	25	24	74	98 — 96,00 —
	Sum af	2264	2102	6279	8381; $\frac{8381}{2264} = 3,70 -$ 92,84 pCt.

VI og V Kl. samt IV R. (Under Ledelse af Overlærer *Petersen* med Oversergent *Brygmann* som Assistent). Udfaldet af Skydeøvelserne i Skoleaaret 18^{91/92} ses af foranstaaende Oversigt.

I Foraaret 1892 holdtes Øvelserne fra 10.—31. Maj (6 Ture). Præmieskydningen fandt Sted d. 31. Maj. Udfaldet ses af nedenstaaende Tabel.

Udfaldet af Præmieskydningen i Skoleaaret 18^{91/92}.

Disciplenes Navn og Klasse.	Afstand i Alen.	Skud.					Sum af Af- stand maalt i Tommer.	Sum.	Præmie.
		1	2	3	4	5			
6. Kl. Aastrup	400	3	2	4	3	2	117	14	
„ Gad	„	0	3	3	3	4	58 ^{1/2}	13	
„ Herluf Hansen . .	„	3	4	3	2	3	69	15	
„ Søren Jensen . . .	„	3	4	3	4	4	65 ^{3/8}	18	Præmie
4. Kl. Gregersen	„	2	4	4	3	3	76 ^{1/2}	16	
5. Kl. Aage Angelo . . .	300	0	3	2	0	0	50 ^{1/2}	5	
„ Eriksen	„	3	4	0	3	3	51	13	
„ Jepsen	„	2	0	0	2	2	69 ^{1/4}	6	
„ Juul	„	3	2	2	3	0	47 ^{1/2}	10	
„ Kisum	„	3	3	4	2	2	68 ^{7/8}	14	
„ J. Møller	„	3	3	3	0	0	34 ^{7/8}	9	
„ Holger Rasmussen	„	4	2	3	0	2	53	11	
„ Einar Rendtorff . .	„	3	3	3	3	2	40 ^{5/8}	14	Præmie
„ Zeuthen	„	3	2	3	4	2	59 ^{1/4}	14	
6. Kl. Jørgen Jørgensen	200	0	4	2	2	2	81	10	
„ Mads Kirkegaard .	„	3	2	2	2	4	88 ^{1/4}	13	
„ Sivertson	„	3	3	3	3	2	59 ^{7/8}	14	
5. Kl. Bryndum	„	0	3	0	3	3	31	9	
„ Carlsen	„	2	2	3	0	3	42	10	
„ Hagensen	„	3	3	4	3	4	34 ^{1/2}	17	
„ Johannes Jensen .	„	3	3	3	3	4	58 ^{1/2}	16	
„ Knorr	„	3	2	2	3	2	121	12	
„ Ramsgaard	„	3	2	4	3	2	68 ^{1/2}	14	
„ Søren Sørensen . .	„	2	4	0	2	2	69	10	
„ Gaston Thierry . .	„	2	3	3	2	3	95	13	
„ Yde	„	3	2	4	4	2	53 ^{3/4}	15	
„ M. Christensen . .	„	3	2	3	0	0	36 ^{1/2}	8	
„ Holger Preisler . .	„	4	3	4	3	4	33 ^{3/8}	18	Præmie

I Skoleaaret 1892—93 er der i Eftersommeren faldet 9 Ture, i Forsommeren (8. Maj og følgende Dage) 6 Ture. Der er blevet skudt til en Skive, der danner en aflang Firkant med 3 Grader; efter de gældende Bestemmelser fik hver Discipel hver Gang 5 Skud, som alle gjordes med Remingtonbøssen med Benyttelse af Centralantændelsespatron. Udfaldet af Præmieskydningen og Beretning om Skydeøvelserne i Skoleaaret 1892—93 vil blive senere meddelt i et Tillæg (S. 103).

Til **Afgangsprøven** opgives af **VI Klasse**:

Modersmaalet: Den danske Litteraturs Historie efter Rønning. Om hvad der er læst henvises til S. 57.

Oldnordisk: Wimmers Lærebog S. 1—14; 26—36; 41—107; 114—21. Hoff og Hoffory, Oldn. Læsestykker II, S. 19—28, ialt 100 Sider (med Forbigaaelse af Versene i Gunløgs Saga).

Heraf opgives til Overhøring: Wimmer S. 1—14; 34—36; 74—107; Hoff og Hoffory II, S. 19—28, ialt 53 Sider.

Fransk: Cherbuliez, Miss Rovel. Nyrop, Lectures franc. II. Choix de nouvelles modernes I, udg. af Wychgram. Coppée, Auswahl v. 40 Gedichten, udg. af Rose.

Tysk (5 Eksam.). Dels statarisk, dels kursorisk: Goethes Tasso; Schillers Kabale und Liebe; Knauth: „Litterärgeschichtlicher Ueberblick“ og en Del af „Biografische Anmerkungen“; en Del af Mohrs og Haunstrups Læsestykker og B. Gundersens Læsebog for de højere Skolers øverste Klasse I (Poesi). Maa-nedslæsning: Max Ring, Frauenherzen; Sophie Junghans, Die Erbin wider Willen; Varnhagen v. Ense, Georg v. Derfflinger; A. v. d. Elbe, Lüneburgergeschich-

ten; Lewin Schütcking, Etwas auf dem Gevisen; Gaudy: Der Schneidergesell, Der Katzen-Raffael og Schülerliebe. (I 5. Kl. ifjor: Goethes Egmont; Schillers Die Piccolomini; Knauths Auswahl deutscher Gedichte; en Del af Mohrs og Haunstrups Læsestykker; Immermann, Der Oberhof; C. v. Wolzogen: Agnes v. Lilien).

Engelsk (9 Eksaminander): Lamb, Six tales from Shakspeare S. 9—38; 168—86. Sommerfelt: Nyeste engelske Forf. S. 1—34; 65—88; 105—23. — Kursorisk: Sommerfelt S. 35—55, S. 147—55. — Maa nedslæsning: W. Collins My Lady's money og Percey and the prophet.

Historie: Et fuldstændigt Kursus efter Blochs og Thriges Lærebøger.

Latin: *Cic.* pro Sexto Roscio, Divinatio in Cæcili-um, Tusc. Disputationes I c. 28—49, Cato major. *Livius* XXIII og XXIV, 1—8. *Tacitus*, Annales XII og XIII, 1—14. *Virgils* Æneide II og IV. *Horats* Carm. I og II (undtagen 4, 5, 8, 9, 12, 15, 20); Epoderne 1, 2, 4, 6, 7, 10, 13; Epistlerne I, 1—16, 19—20; II, 1, 2, 3 v. 1—201, 251—308; Satirerne I, 9; II, 1, 5, 6.

Heraf opgives til Overhøring: *Cic.* Divin. in Cæcil., Cato Major, pr. S. Rosc cap. 1—15. *Liv.* XXIII fra cap. 16; *Tac.* Ann. XII, 1—30. Det af *Horats's* Oder og Epoder læste.

Kursorisk er læst: *Corn. Nepos*, Lysander, Alcibiades, Thrasybulus, Conon; *Sallusts* Catilina; *Liv.* XXIV, 9—39; *Seneca* de providentia. Af *Henrichsens* Versioner II, 2—10; IV; V, 1—17; VI, 2—7; VII, 1—11; IX, 1—9.

Græsk: Homers Odyssé I—VIII, 233. Herodot VII, 1—35; 37—195. Platons Protagoras. Lysias's Taler mod Eratosthenes og mod Philon.

Naturlære (sprog.-hist. R.): Schmidts Naturlære; Jørgensens Astronomi;

— (mat.-nat. R.): Schmidt, Eksperimentalfysikken I og II; Jørgensens Astronomi.

Aritmetik: Julius Petersens Aritm. og Algebra I—III. Sammes Trigonometri (ikke de sfæriske Hovedformler).

Geometri: Julius Petersen, Syntretisk Stereometri; sammes Analytisk Plangeometri samt Metoder og Teorier.

Til **almindelig Forberedelseeksamen** opgives af **IV R.:**

Engelsk, *statarisk*: Brekkes Læsebog for Mellemklasserne S. 1—25; 26—49; 67—80; 81—86; 88—98; 161—211; 212—27; 228—38; 239—57; 258—81. Hansens Digte S. 13—56; 61—69. — Heraf opgives til Overhøring: Brekkes Læsebog S. 67—80; 81—86; 161—84; 228—38; 242—57; 258—81. Hansens Digte S. 13—24; 40—56.

Kursorisk: Brekkes Lærebog S. 147—61; en Del af Nissens Opgaver til eng. Version. — I *Maanedslæsning* omtr. 100 Sider af Marryats The children of the New Forest; M. Edgeworth: Popular Tales; Cooper: The last of the Mohicans til S. 227.

Med Hensyn til Tysk og de øvrige Fag henvises til Fortegnelsen over de læste Pensa.

Til **IV stud. Klases Aarsprøve:**

I Latin opgives af det S. 58 som læst opførte følgende til Overhøring: Cæsar d. bell. Gall. III; Livius I, 1—15; Cicero pr. Rosc, 1—30; af Ovid: Deucalion. Cadmus, Actæon, Pyramus og Thisbe.

Af Privatisterne opgave *V. Christensen, J. Iversen* og *J. P. Petersen*: Cæsar d. bell. Gall. III og VI, Cicero, de 4 Taler mod Catilina. Af Ovids Forvandlinger: Verdensaldrene,

Deucalion, Ocyrrhoe, Battus, Europa, Cadmus, Actæon, Cadmus's Forvandling, Pyramus og Thisbe (826 V.).

A. Jørgensen: Cæsar d. bell. Gall. I og II; Cic. pr. S. Roscio; Ovids Forvandlinger: Skabelsen, Phaëton, Cadmus, Actæon, Pyramus og Thisbe.

N. M. Poulsen: Cæsar d. b. Gall. I—II; Cic. pr. S. Roscio; Ovid: Verdensaldrene, Deucalion, Cadmus, Actæon, Phaëton V. 1—258.

J. Zangenberg: Cæsar d. bell. Gall. II, III, IV; Ciceros 4 catilin. Taler; Ovid: Verdensaldrene, Deucalion, Phaëton, Pyramus og Thisbe.

I Græsk opgive Privatisterne:

V. Christensen, J. Iversen og I. P. Petersen: Schenkels Udvalg af Xenophon: Anabasis I, II, III, VI (o: Anab. I, 1; 2, 1—4; 4, 11—19; 5; 6; 7; 8; III, 1—2). Homers Odyssé XII.

N. M. Poulsen: Xenoph. Anab. I; Homers Odyssé I.

J. Zangenberg: Xenoph. Anab. I; Hom. Odyssé I, 1—124; XII, 1—390.

I Fransk opgiver *Privatist, Skolelærer Christensen*: Junges Læsebog for Mellemlasser S. 1—205.

Med Hensyn til de øvrige Fag henvises til For-
tegnelsen over det i Skoleaaret lærte.

V. Fordringerne til Optagelse i Skolen.

Skolen giver studerende Disciple overensstemmende med Lov af 1. April 1871 Undervisning baade i sproglig-historisk og i matematisk-naturvidenskabelig Retning; Realdisciple forberedes til Almindelig Forberedelseseksamen. Undervisningen i 1. Klasse er beregnet paa fyldte 12. Aar; dog kunne Disciple ogsaa optages med fyldte 11. Aar. Ingen kan optages i en højere Alder, end at det fuldstændige Skolekursus kan være tilbagelagt med det fyldte 20. Aar. Undtagelser fra disse Regler kunne dog bevilliges af Skolens Rektor.

Fordringerne til Optagelse i 1. Klasse ere efter Anordningerne af 5. August 1871 og 16. Juni 1882:

1. i Modersmaalet dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Læsebog eller Forfatter i Forbindelse med Analyse, ved hvilken kræves sikker Kendskab til det vigtigste af Grammatikken, især til Ordklasserne, Ordenes Bøjning og den enkelte Sætnings Dele, dels saavel en skriftlig, med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilletegnes Brug nedskreven Gengivelse af et to Gange forelæst Stykke, som en ikke for let Diktatstil, hvilke to skriftlige Arbejder tillige bedømmes som Prøveskrift;

2. i Tysk det vigtigste af Formlæren og en mundtlig Oversættelse fra Tysk paa Dansk af et læst Pensum paa mindst 100 almindelige Oktavsider;

3. i Fransk det vigtigste af den regelmæssige Formlære og 50 Oktavsider af en Læsebog;

4. i Geografi en Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog;

5. i Historie Danmarks Historie i samme Udstrækning (men derfor ikke efter samme Bog), som opgives til 4. Klasses Hovedeksamen.

6. i Religion Bibelhistorie i kort Begreb og Hovedstykkerne af Luthers lille Katekismus.

7. i Naturhistorie Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog;

8. i Regning Færdighed i praktisk Regning saavidt, at alle Regninger med hele og brudne Tal kunne udføres sikkert og bringes til Anvendelse paa simple praktiske Anvendelser, der pleje at henføres under Regula de Tri.

Til Optagelse i 5. Klasse fordres enten, at man har bestaaet 4. Klasses Aarsprøve med mindst 15 Points i de afsluttede Fag (Geografi, Naturhistorie, Tysk, Aritmetik og Geometri for den spr.-hist. Retnings Vedkommende, Geografi, Naturhistorie, Tysk og Latin, mundtlig og skriftlig, for den mat.-naturv. Retnings Vedkommende), eller Almindelig Forberedelseseksamen eller Skolelærer-

eksamen med „Meget duelig“, begge supplerede med forskellige Tillægsprøver:

Den, der har bestaaet Almindelig Forberedelseseksamen med en samlet Karakterværdi af mindst 15 Points i to fremmede Sprog (hvoraf det ene skal være Engelsk, der regnes dobbelt), Geografi og Naturhistorie, skal, for at kunne optages i 5. Klases mat.-naturv. Afdeling, bestaa en Tillægsprøve i Latin, skriftlig og mundtlig, med mindst godt $\frac{2}{3}$ som samlet Karakter. — Den, der ved Almindelig Forberedelseseksamen har opnaaet mindst 21 Points som samlet Værdi i to fremmede Sprog, Geografi, Naturhistorie, Geometri og Aritmetik, kan ved en Tillægsprøve i Latin og Græsk med mindst $g \frac{2}{3}$ i hvert Fag faa Adgang til 5. Klases sproglig-hist. Afdeling. — I begge Tilfælde fordres der dog tillige en Optagelsesprøve i de ikke afsluttede Fag (Dansk Stil, Historie og Fransk for den spr.-hist. Retning, samme Fag samt Aritmetik, Geometri og Naturlære for den mat.-naturv. Retnings Vedkommende).

Til Optagelse for deres Vedkommende, der have bestaaet Skolelærereksamen, fordres desuden en Tillægsprøve i to fremmede Sprog, hvorved de have faaet samme Rettigheder som ved Alm. Forberedelseseksamen.

Tillægsprøven i Latin kan for den mat.-naturv. Retnings Vedkommende udsættes et Aar; men Tildelsen hertil indrømmes af Ministeriet i Regelen kun ved en Almindelig Forberedelseseksamen med meget godt Resultat. For den sproglig-hist. Retnings Vedkommende indrømmes en Udsættelse af Tillægsprøve i Latin og Græsk ikke, med mindre man forpligter sig til at blive to Aar i 5. Klasse.

Til Optagelse i Forberedelsesskolens nederste Klasse (i Regelen med fyldte 10. Aar) kræves:

1. i Dansk: Sikkerhed i Oplæsning samt en Diktatstil uden væsentlige Fejl i Bogstavering;
2. i Bibelhistorie: i en for Barnealderen passende Form de vigtigste og lettest fattelige Fortællinger af det gamle Testamente indtil Jøderigets Deling og enkelte let fattelige Hovedstykker af det nye Testamente, deriblandt ogsaa enkelte Fortællinger om Herrens Undergerninger og enkelte af hans Lignelser;
3. i Historie: Danmarks Historie til 1523 i en Udførlighed svarende til Klaussens lille Lærebog;
4. i Geografi: et Skelet efter Granzovs Nr. 5;
5. i Regning: de fire Regningsarter i benævnte og ubenævnte Tal.

VI. Skolepenge. Understøttelsesmidler.

I Katedralskolen ere Skolepengene i V og VI Klasse 144 Kr. aarlig, i de øvrige Klasser 120 Kr., for 2. Broder 115 Kr. 20 Ø. eller 96 Kr., for 3. Broder 86 Kr. 40 Ø. eller 72 Kr. De forfalde til Betaling fjerdingaarsvis og i Løbet af Kvartalets 1. Maaned; ere de ikke betalte før Fjerdingaarets Udløb, formenes Disciplen Adgang til Skolen. For Juli Kvartal opkræves Skolepengene i to Halvpartier af Hensyn til det nye Skoleaar (15. August); for Disciple, der udtræde efter Aarsprøven før det nye Skoleaars Begyndelse, betales kun for Juli Maaned. — For hver Discipel betales 10 Kr. i Indskrivningspenge. — Betalingen for et Vidnesbyrd er 20 Kr.; de nærmere Regler fremgaa af Min. Cirkulære af 1. Marts 1890, meddelt i samme Aars Skoleprogram, jfr. Min. Skr. af 29. Marts 1892, meddelt i Program fra 1892 S. 111.

I Forberedelsesskolen betales foruden 5 Kr. i Indskrivning, 9 Kr. maanedlig, for 2. Broder 7 Kr., for 3. Broder 5 Kr.

De, som ville søge om fri Skolegang eller Stipendier for deres Sønner, maa før Sommerferien eller straks efter det nye Skoleaars Begyndelse hos Rektor lade afhente trykte Skemaer, som Ministeriet forlanger anvendte hertil, og tilbagelevere disse i udfyldt Stand, helst straks efter d. 19. August, i ethvert Tilfælde inden d. 1. September. For dem, som allerede have nydt et Beneficium, behøves der i Regelen ikke at ansøges. For at opnaa Beneficium kræves et Aars Skolegang og foruden tilfredsstillende Flid i Skoleaarets Løb i det mindste Godt til Hovedkarakter ved Aarsprøven. Kun de 12 ekstraordinære Fripladser, som for hele Lændets offentlig Latinskoler aarlig bevilges paa Finansloven for „Disciple, hvis Evner gøre det ønskeligt, at de erholde Adgang til en højere Uddannelse, men hvis Forældres Formuestilstand ellers vilde udelukke dem derfra“, tillægges nye Disciple straks ved Optagelsen og regnes fra 19. August. For øvrigt regnes Beneficiaaaret fra 1. Oktober.

A. De Beneficier, hvortil Ministeriet udnævner efter Rektors Indstilling, have i Beneficiaaaret 1892—93 været saaledes fordelte:

1. Fri Undervisning og højeste Stipendium, 100 Kr., at oplægge: A. Hagensen, J. Knorr, Frederik Frederiksen.

2. Fri Undervisning og mellemste Stipendium, 70 Kr., at oplægge: E. Rendtorff, Chr. Christensen, Chr. Junget.

3. Fri Undervisning og laveste Stipendium, 40 Kr., at oplægge: Viggo Prahll.

4. Fri Undervisning: Johannes Jensen, Gaston Thierry, K. M. Kristensen, P. Johansen, J. Dragheim, Axel Daa, Johannes Faber (fra Skoleaarets Begyndelse), samt ekstraordinært som Læ-

persøner: Chr. Ramsgaard, Th. Ramsgaard, O. Giersing.

5. Undervisning for halv Betaling: Frode Kismum, Niels Yde, Axel Carlsen, M. S. Jørgensen, R. Lund, P. Christensen.

6. Højeste Stipendium, 100 Kr., at udbetale som Hjælp til Skolepenge: P. M. Kirkegaard.

7. Mellemste Stipendium, 70 Kr., at udbetale: Terkel Terkelsen, Jacob Jensen, P. Pade, K. Andersen.

8. Laveste Stipendium, 40 Kr., at udbetale: Erik Eriksen, O. Sand Kristensen, N. Christensen, V. Gregersen, Th. Helsted, Kn. Andersen, Steen Fog, O. Paludan.

9. Extraordinær Gratistplads fra 19. Aug. at regne: Frode Christensen, P. Chr. Madsen.

Af Kommunitetets Midler, hvoraf der aarlig efter Bevilling paa Finansloven anvendes en Sum til Understøttelse „for saadanne, der først i en fremrykket Alder have bestemt sig for Studeringer og som ved en Forberedelses- eller Fageksamen have givet sikkert Haab om god Fremgang“, er der af Ministeriet tilstaaet E. Eriksen 25 Kr. maanedlig fra Oktb. 92 til Juli 93, Mads Jørgensen 100 Kr. for Halvaaret Oktb. 92—April 93 og 25 Kr. maanedlig for Halvaaret April—Septbr. 93, samt A. Carlsen 25 Kr. maanedlig fra 1. April til Juli 1893.

B. Det Nissenske Legat for studerende Disciple, der i December Maaned bortgives af Skolens Lærerkollegium, fordeltes saaledes:

1. De 4 Femtedele (810 Kr. 60 Øre) for uformuende Disciple, som vise god Opførsel, halvt at udbetale, halvt at oplægge: 50 Kr. A. Hagensen, J. Knorr, F. Frederiksen, J. C. Christensen; 30

Kr. 30 Øre: A. Carlsen, F. Kisum; 25 Kr.: Joh. Jensen, E. Rendtorff, M. S. Jørgensen, O. Sand Kristensen, N. Søby Petersen, T. Terkelsen, G. Thierry, N. Christensen, Chr. Junget, K. M. Kristensen, P. Pade, V. Prah, Kr. Andersen, B. Bjerre, Th. Helsted, P. Johansen, P. M. Kirkegaard, Frode Christensen, Joh. Faber, Steen Fog, O. Paludan, Aage Philipsen.

2. Den ene Femtedel (202 Kr. 65 Øre) som Vidnesbyrd om Paaskønnelse af Flid og som Opmuntring til fremtidig Anstrengelse: 25 Kr. 65 Øre Chr. Ramsgaard; 22 Kr. 50 Øre: N. Yde, Fr. Zeuthen, E. Eriksen, Jac. Jensen, V. Rasmussen, W. Angelo, Chr. Thrane, A. Bang.

3. At den under 1 tilstaaede Understøttelse tillige var at betragte som Vidnesbyrd om Lærernes Tilfredshed med Fliden og som Opmuntring for Fremtiden vedtoges det at tilkendegive følgende Disciple: A. Hagensen, F. Kisum, A. Carlsen, Fr. Frederiksen, M. Kristensen, J. Chr. Christensen, P. Johansen, Th. Helsted, Joh. Faber, Aage Philipsen.

4. Renter af Oplagspenge og hjemfaldne Oplagspenge tildeltes to Studenter fra Viborg Katedralskole, nemlig stud. mag. J. C. Sixhøj 100 Kr. og stud. med. J. C. E. Christiansen 153 Kr. 14 Ø.

Man behøver ikke at indgive Ansøgning om dette Legat; kun maa de Studenter, der ønske at komme i Betragtning ved Uddelingen af Oplagspengene, indsende Begæring herom til Skolens Rektor inden 1. December med nøjagtig Opgivelse af deres Formuesomstændigheder. I Regelen tilstaaes denne Understøttelse ikke efter Forløbet af det 3die Universitetsaar.

C. Det Moltkeske Legat for Embedsmænds Søn-

ner (2 Portioner paa 80 Kr.), som bortgives af Lehns-grev Moltke til Bregentved, har været tildelt Gaston Thierry (V Kl.) og Vagn Bruhn (4. R.).

D. De Jessenske Legater til Understøttelse for tre „af de dueligste og bedste fattige“ studerende Disciple i Viborg Katedralskole, som „skulle nyde det fra den Tid af, da de kom i den 5. Lektie, indtil deres Triennium ved Akademiet, om de der saalænge opholde sig, er udløbet“, ere for Aaret 1892 i Juni Termin udbetalte, „det større“ (38 Kr. 17 Ø.) til Student Ove Krarup her fra Skolen og Student Jul. Chr. Ostensfeld fra Randers lærde Skole og „det mindre“ (18 K. 6 Ø.) til Student J. Chr. Sixhøj herfra Skolen. Bortgives af Stiftets Biskop og Stiftsprovst. Slægtninge af Rektor Jessen og hans Enke (f. Ostensfeld) have Fortrinsret, selv om de ikke gaa i Viborg Katedralskole.

E. Det Mallingske Legat (c. 164 Kr.), der af Konsistorium ved Københavns Universitet hvert Aar tildeles den „mest værdige og trængende“ blandt de Dømmittender fra Skolen, som have nydt offentligt Beneficium i Skoletiden, som have opnaact i det mindste 2. Karakter og som have ladet sig inskribere ved Universitetet, er for Aaret 1892 tilstaaet Student Mads Kirkegaard.

F. Det Juelske Legat, 2 Portioner, hver paa 75 Kr. 16 Ø. i et Tidsrum af 3 eller 5 Aar, for 2 Studenter fra Viborg eller Aalborg Katedralskoler, hvorm Ansøgning i Løbet af Skoletiden maa indgives til Legatets Patron, Baron Juul-Rysensten til Mundelstrupgaard, for at man kan faa en Plads paa Ansøgerlisten, er i Aaret 1892 udbetalt til 2 Studenter herfra, nemlig Villiam Hoff (3die Gang) og Chr. A. R. Bruun (2den Gang).

G. Læge Frederik Foghs Legat (100 Kr. aarlig i højst 3 Aar med halvaarlig Udbetaling) for „to flittige, begavede og uformuende Disciple ved Skolen til Hjælp til deres Underholdning i Skoletiden, ligemeget enten de ere i nogen af Skolens studerende eller Realafdelinger“, bortgives af Lærerkollegiet og nydes for Tiden af A. Borresmidt (4. R.) og Jacob Dragheim (3. R.)

H. Det Stampeske Legat, to Portioner, hver paa 400 Kr. aarlig, til Understøttelse for Studerende, først under deres Skolegang i Viborg, dog ikke udover 9 Aar, dernæst, saa længe de forberede sig til en Embeds-eksamen ved Universitetet, dog ikke udover 6 Aar, dog saaledes, at Testators eller hans Hustrus Slægtninge, dernæst Sønner af Købstadborgere, Landsbypræster og Landsbyskolelærere eller Landsbydegne have Fortrinsret, kommer først til Bortgivelse (af Lærerkollegiet i Forening med en Præst fra Middelsom Herred), naar Kapitalen har naaet en Størrelse af 24,000 Kr. Den 31. Marts 1892 ejede Legatet 20,418 Kr. 20 Øre, d. 31. Marts d. A. 21,107 Kr. 72 Øre. Fundatsen er meddelt i Indbydelsesskriftet for 1892 S. 72 ff.

VII. Samlinger.

A. Bogsamlingen.

(Sluttet d. 28. Maj 1893).

De tilføjede Tal henviser til Hovedkatalogernes Afdelinger. Hvad der er sendt fra Ministeriet betegnes med *m.*, andre Gaver med *g.*

Encyklopædi og blandede Skrifter.

1. Meyers Konversationslex. 5. Aufl. I, 1. Leipz. 93 (Prøvehæfte).

1. Salmønsens st. ill. Konversationsleksikon f. Norden I og af II H. 1—3.
2. Videnskabernes Selsk. Skr. 5. R., hist.-fil. Afd. V, 4. —*g.*
— mat.-naturv. Afd. 6. R. IV, 3, VII, 5—6. —*g.*
— Overs. ov. Forhandl. 1891. —*g.*
Universitetsjubilæets danske Samf.'s Skr. 92—93.
Eliesen, Povl. Danske Skrifter ved C. E. Secher I, Købhvn. 1855.
3. Danskeren. Tidssk., 1892—93.
Nordisk Tidsskrift, utg. af Letterstedtska fören-
gen, 1892—93.
Tilskueren. Maanedsskrift, 1892—93.

Historie og Geografi.

16. Oncken, W. Das Zeitalter der Revolution II. (Onckens Saml.)
17. Dahn, Urgesch. d. germ. u. röm. Völker III. (Oncken, 16.)
18. Hommel, Fr. Gesch. Babyloniens u. Assyriens. Ark 11—20 Berl. 86. (Oncken, 16.)
Meyer, Ed. Gesch. d. alt. Ægyptens. Berl. 86. (Oncken, 16.)
28. Müller, A. Der Islam osv. II, 1. (Oncken, 16).
— Erslev, Kr. Overs. ov. Middelald.'s Hist. II. 93.
31. Staggemeier, 2 fys.-geogr. Kort. —*g.*
33. Kaarsberg, H. Gennem Stepperne, 8—10. *slut.*
34. Wimmer, Ludv. F. A. Sønderjyllands hist. Ru-
nemindesmærker. Univers. Festskrift. 92. —*m.*
35. Palmèn, E. G. Sten Stures strid med konung
Hans. Helsingfors, 83.
Styffe, Bidr. til Skandinaviens hist. ur utländska
arkiver. IV. Sverrig 1470—1503. Stockh. 1875.
36. Kronens Skøder paa afhændet og erhverv. Jordegods
i Danm. fra Ref. til Nutiden. Udg. ved L. Laursen.
Bind I. Hft. 2—3, 91—92. —*m.*
— Danske Magazin. 5. R. II, 4.
49. Barthélemy, Edouard de. Histoire des rela-
tions de la France et du Danemarck sous le mini-
stère du comte de Bernstorff. 1751—1770. Co-
penhg. 87.

53. Neergaard, N. Under Junigrundloven, en Fremst. af d. danske Folks polit. Hist. fra 1848—66 I. Kbhvn, 92.
54. Et Fyrstepars Hjem i et halvt Aarh. Mndskrift. i Anledn. af Drs. Maj. Guldbryllup, 26. Maj 92. Udg. af G. Paulli. (Tekst: Oberst F. C. Schiødt.)
55. Hof- og Statskalenderen, 1893.
 — Dansk biografisk Lexikon. Udg. af C. F. Bricka. 43—50. 92—93.
 — Petersen, Henry. Danske adelige Sigiller fra Middelald. H. 1—2. Kbhvn. 92.
 — Personalthist. Tidsskr. Udg. af H. W. Harbou. 3. R., I, 1—3.
56. Wad, Chr.: C. Berg. Prg. Bogø, 92.
 — Møllerup, W. Bille-Ættens Hist. I, 9, 93.
 — Carl, Prins af Hessen: Optegnelser 1777—80. Overs. af C. J. Anker. H. I. Kristiania 93.
 — Heiberg, Johanne Luise. Et Liv gjenoplev. i Erindr. III, IV. 92.
 — Rørdam, H. F.: Peter Rørdam, Blade af hans Levnedsbog og Brevveksl. II, Kbhvn. 92.
 — Deuntzer, J. H.: Henrik Stampe, Meddelelser om hans Liv og Virksomh. Univers. Prg. Ref. 91.
 — Wilde, Alex. Fra Krigen 1848—49, Kbhvn. 92.
57. Petersen, C. G. Joh. Det vidensk. Udbytte af Kanonbaaden „Hauchs“ Togter i de danske Have indenfor Skagen i 1883—86. IV, med Tegn. Kbhvn. 91. *m.*
 — Schrøder, L. Det danske Hedeselskab 1866—1891. Et Forsøg, Kbhvn. 92.
 — Statistik. Danm.'s Stat. Meddel. Rkk. 3, 11—12. 92.
 — Tabelværk. 4, Ltr. B. 7. 92.
 — — 4, Ltr. C. 7. 92.
 — — 4, Ltr. D. 18—19. 91—92.
 — — 4, Ltr. E. 3. 92. *m.*
58. Brasch, Chr. H. Gamle Ejere af Bregentved fra 1382—1740, Kbhvn. 73.
 — Bruun, Carl. Kjøbenhavn. 7—20. (*forts.*)
 — Hansen, P. Den danske Skueplads. 19—24. 92—93.
 — Nielsen, O. Kjøbenhavns Hist. og Beskriv. VI, 2. (slut).

- (58) Akademisk Skytteforenings Aarsberetning 1. Feb. 91—31. Januar 92, Kbhvn. 92.
- Kornerup, J. Roskilde i gamle Dage, Kbhvn 92.
- Bøttiger, L. J. Æbeltoft og Omegn (Mols), nærmest til omtr. 1814 H. 1. Aarhus, 92.
60. Sønderjydske Aarbøger, Flensb. 92, 1—2. 93, 1.
61. Meiborg, R. Slesvigske Bøndergaard i 16., 17. og 18. Aarh. 6—9, (*slutt.*).
65. Diplomatarium Norvegicum. Saml. 11—13. Kristiania 1882—91.
- Munck, P. A. Det norske Folks Hist., I, 1—2. II, III, IV, 1—2; 2. Hovedafdeling, Unionsperioden. I. Christiania 1852—62 — 7 Bind.
- Poulsen, Vilh. Fortæll. af Norges Hist. 26—27.
- Skavlan, Aage. Kulturbill. fra Norges nyere Hist. Kristiania og Kbhvn. 92.
67. Afzelius, Arv. Aug. Svenska Folkets Sago-Häfder 1—11. Stockh. 1844—70.
- Olai Petri Svenska Krönika, udg. af Klenming. Stockholm 1860.
- 68a Nordlander, Johan. Ängermanländska fiskevattn. Prg. Stockholm, Normalm 91.
- a Ødberg, F. Anteckningar om riksrådet Hogenskild Bielkes friherreskap Leckö 1571—99. Pr. Skara 91.
- c Motzfeldt, Peter. Breve og Optegn., udg. af K. Motzfeldt. Kbhvn. 89.
- 68c Pavels, C. Dagbøger 1817—22, udg. af L. Daac. H. 1. Kristiania 92.
69. Orderik Vital. Hist. Beretn. om Normanner og Angelsaxere fra O. V.'s Kirkehist., oversat af P. Kierkegaard. 10.
80. Brandes, G. Berlin som tysk Rigshovedstad. Kbhvn. 85.
81. Schiemann, Th. Ruszland, Polen u. Livland bis ins 17. Jahr. (Oncken. 16).
82. Kennan, George. Siberien, 5—14. (*slut.*).
89. Bezold, Fr. v., Gesch. der deutschen Reformation. (16. Oncken).
- Thrige, S. B. Det nye tyske Riges Historie. Kbhvn. 92. (Verdenshist. Smaaskrifter 4).
94. Loti, Pierre. Japan ved Efteraarstid. Overs. af O. Arlaud. Kbhvn. 90.
96. Ussing, J. L. Nedre Ægypten. Kbhvn. 89.

97. Hopp, Ernst. Bundesstaat und Bundeskrieg in Nordamerika. (16. Oncken).
 — Kabell, Sør. K. Amerika før Columbus. Rønne 92. 2—7. (*slutt.*).
 — Storm, G. Christoffer Columbus og Amerikas Opdagelse. Krstnia 92—93.
 — Pontoppidan, Morten. De forenede Staters Hist. indtil Frihedskrigens Slutn. Kbhvn. 92.
101. Andersen, Otto. Johan Amos Comenius, den moderne Opdragelses vidensk. Grundlægger. Kristiania og Kbhvn. 93.
102. Bahnsen, Kr. Etnografien fremst. i dens Hovedtræk. H. 1—5. Kbhvn. 92—93.
104. Bang, Vilh. Latinskoleliv og Studenterl. som Indledn. til Præstegaardsl. i Danmark og Norge, mest i 16. og 17. Aarh. Kbhvn. 92.
 — Kristensen, Ev. Tang. Gamle Folks Fortællinger om det jyske Almueliv. 2—3. 92.
 — — — Kuriøse Overhøringer i Skole og Kirke. I. Aarhus 92.
 — — — Molbo- og Aggerbohist. samt andre dermed beslægtede Fortæll. Viborg 92.
- 105a Dania, Tidsskrift f. Folkemaal og Folkeminder, udg. af O. Jespersen og Kr. Nyrop. II, 1.
107. Röscher, W. H. Ausführl. Lex. d. griech. und röm. Mythologie. 22—24. (*forts.*)
110. Lehmann, A. Overtro og Trolddom. Kbhvn. 93.
111. Medeltidsordspråk. Østnordiska og latinska. P. Låles ordspr. och en motsvar. sv. saml. I, 3—4. 93. Texter udg. af A. Koch och Carl af Petersens.
 — Peder Låles ordspråk. II. Kommentar af Axel Koch. Kbhvn. 92.
115. Aarbøger f. nord. Oldk. og Hist. 1891—92.
 — Museum, Tidsskr. f. Hist. og Geogr. 92. 4—12. 93. 1—4.
 — Samlinger til jydsk Hist. og Topografi. 2. R. II, 3—4.
 — Geogr. Tidsskrift. XI, 7—8. XII, 1—2. 93.
 — (Dansk) Hist. Tidsskr. 6. R. III, 3; IV, 1. Kbhvn. 92—93.
 — (Norsk) Hist. Tidsskr. 3. R. II, Kristn. 92.
 — (Svensk) Hist. Tidsskr. 92, 2—4; 93, 1. Stockh.

116. Hist. Kildeskr. Skr. Udg. af Selskabet til — —
Oversættelse. Forts. 93.
— Steenstrup, Joh. Fra Fortid og Nutid. Hi-
storiske Skildr. for alle. Kbhvn. 92.

III. Litteraturhistorie.

117. Bierfreund, Th. Kulturbærere, Studier i middel-
alderlig Digtning. Kbhvn. 92.
— Heiberg, J. L. Et mislykket Renaissance-Tilløb. 92.
118. Fortegnelse over de af d. kgl. danske Vidensk.
Selskab 1742—1891 udgivne videnskabelige Ar-
bejder. Kbhvn. 92. *g.*
— Aarsberetn. og Meddel. fra d. st. kgl. Bibliotek.
IV, 1. 92. *m.*
— Arskatalog f. svenska Bokhandelen. 1892.
— Dansk Bogfortegn., udg. af Gad. 92. 3—6.
93. 1—2. *g.*
— Nordisk Boghandlertidende. 1892—93.
— Herder, B. Catalogo de las publicaciones en
lengua Castellana. 1892.
— Verzeichn. der Bücher o. s. v. Leipzig 92. II.
g. fra N. Christensen.
120. Ribbeck, Otto. Geschichte der römischen
Dichtung. I—II. Stuttgart 87 og 89.
121b Behrens, Carl. Forfatterskabet til Gulddaasen.
Kbhvn. 92.
122. Halvorsen, J. B. Norsk Forf.-Lex. 1814—80.
— Jæger, Henrik. Henrik Ibsen. Krstn. og
Kbhvn. 92.
123. Jönsson, Finnur. Den oldn. og oldisl. Littera-
turs Hist. I, 1. Kbhvn. 93.
127. Vedel, Vald. Dante, en Studie. Kbhvn. 92.
131. Litterarisches Centralblatt. Leipz. 1892—93.

IV. Nationallitteratur.

133. Herodots Hist. Overs. af Fr. Falkenstjerne.
5. 93.
— Lukianos. Gudesamtaler o. s. v. Oversatte af
M. C. Gertz. Kbhvn. 92.
— Melander, C. A. Moschkos idyller. Ofver-
sättn. til Latin. (Pr. fra Umeå 92).
— Rosing, M. Pindars nemeiske Oder. Pr.
Sorø 92.

- (133) Platon, Sokrates's Forsvarstale, overs. af M. C. Gertz. (Prg. Zahles Skole 93).
- Polybios. Om Grundlæggelsen af Romernes Verdensherredømme. Overs. af O. A. Hovgaard. 4. 93.
136. Olsson, Ingv., de epodis Horatii. Pr. Wexiö. 92.
137. Andreae Sunonis Hexaameron. ed. M. C. Gertz. 92.
138. Sange f. de danske Skytteforeninger. g.
139. Gjellerup, Karl. Wuthhorn, Sørgepil. København 93.
- Lange, Thor. Skizzer og Fantasier. Kbhvn. 90.
- Rahbek, K. L. Vers og Prosa, udg. af Winkelhorn. Kbhvn. 83.
- Recke, E. v. d. Gamle og nye Digte til En. Kbhvn. 89.
- Schandorph, S. Hjemkomst, Lystspil. København 93.
140. Bjerre, Tale paa Efterslægtsselskabets Stiftelsesdag. Prg. Kbhvn. Eftersl. 92.
141. Wad, Anna. Ved Festen d. 1. Septbr. 91. Pr. Bogø 92.
144. Ibsen, Henrik. Bygmester Solness, Skuespil, Kbhvn. 92.
- Lie, Jonas. Digte. Kbhvn. 89.
147. Gislason, K. Udvalg af oldnord. Skjaldekvad, Kbhvn. 92.
- Samfund t. udg. af gl. nordisk Literatur XX, 3, 93.
- Snorri Sturluson, Heimskringla. Ed. G. Schønning, post eum Skul. Thorlacius, B. Thorlacius, E. C. Werlauff. I—VI. 1777—1826. g.
150. Sandegren, Magn. Till Gustaf Adolf's minne d. 6. Nov. 91. Pr. Nya elementärskolen, Stockh. 92.
- 154a. Bulwer, Edv. L. Harold, the last of the Saxon kings I—II. Leipzig 1848.
- Shelley, Percy Bysche. Den løste Prometheus. Lyrisk Drama i 4 Akter, ovr. af Adolf Hansen, Kbhvn. 92.
157. Moliere. Den indbildt Syge, overs. af Joh. Marer, Kbhvn. 92.
163. Igors Fylke ved Thor Lange, Kbhvn. 88.
- Matschtet, J. A. Fortæll. fra Livet i Sibirien,

- (163) overs. fra Russisk af Ivan Schischelkunow. Kbhvn. 90.
166. Grün, Anastasius. Gedichte. Leipz. 1837.
- Kerner, Justinus. Dichtungen. Neue vollst. Samml. Sluttg. u. Tüb. 1834.
- Wilbrandt, A. d. Arria og Messalina, Tragedie, overs. af Chr. K. F. Molbech. Kbh. 81.
- — — Cajus Gracchus, Trag., overs. af Chr. K. F. Molbech. Kbh. 81.

V. Sprogvidenskab.

182. Fabri, Basilius, Thesaurus eruditionis Scholasticae rec. ab J. M. Gesnero. Lips. 1735. *g. Dublet.*
184. Listov, Chr. Udvalg af Corn. Nepos, 2. Opl. Nykøb. p. F. 1891.
187. Kort Udsigt ov. d. phil.-hist. Samfunds Virksomh. Oktbr. 89—Oktbr. 91. Kbh. 92. *g.*
188. Nord. Tidsskr. f. Filol. 10, 4. Rkk. 3. I, 1—3.
189. Arkiv f. nord. Filol. VIII. Ny føljd. IV, 4. V. 1—3.
190. Andersen, Vilh. Danske Studier. Kbh. 93.
- Blandinger, udg. af Unvrstsjubilæets d. Samf. II, 2. 92.
- Mikkelsen, Kr. Dansk Sproglære. H. 1. Kbh. 93.
- Svendsen, Albert. Tillæg til danske Retskrivningsøvelser. Helsingør 92. *g.*
191. Feilberg, H. F. Bidrag til en Ordbog over jydsk Almuesmaal. 8—9.
- Kalkar, Otto. Ordb. t. d. ældre danske Sprog 19—20. 92—93.
- Jessen, E. Dansk etymologisk Ordbog. Kbh. 92.
- Saaby. Dansk Retskrivningsordbog. 2. Udg. Kbh. 91.
193. Thorkelsson, Jón. Beyging sterkra sagnorda i Islensk. Prg. Reykjavik. 91—92.
195. Ross, Hans. Norsk Ordbog, Till. t. Aasen, 10. Krstnia. 92—93.
197. Fritzner, Joh. Ordb. ov. d. gl. norske Sprog. Omarb. 21—22. Krstnia. 92—93.
200. Sødervall, K. F., Ordb. öv. svenska medeltids språket. 13. Lund 92.

202. Ling, A. J. Regler för återgifvandet af præpositionen „för“ paa Engelska. Prg. Gøteborg 92.
 — Ljunggren, C. A. The poetical gender of the substantives in the works of Ben Jonson. Prg. Lund 92.
204. Repetitionshefte t. Br. ved Underv. i Engelsk, udg. af A. Boysen. Kbh. 92. *g.*
 — Thanning, Kirst. Engelsk Billed-Elementar-bog. Kbh. 92. *g.*
 — Sweet. Elementarbuch d. gesprochenen Englisch. Oxf. u. Leipz. 3. Aufl. 1871.
205. Zander, Emil. Recherches sur l'emploi de l'article dans le Français du 16 siècle. Prg. Helsingborg 92.
 — Bjørklund, G. L'emploi en Français moderne de l'infinitif que précède un à. Prg. Linkøp. 92.
 — Nyrop, Krist. Kortfattet fransk Lydlære. Kbh. 93.
- 208a. Schiøtt, Jul. og Thora Goldschmidt. Fransk Billed-Elementarvog. *g.*
219. Larsen, Helga. Tydsk Billed-Elementarvog. Kbh. 92. *g.*
 — Struve, Lina. Tydske Billedgloser med Text-øvelser. Kbh. 92. *g.*
225. Andersen, Dines. Om Brugen og Betydningen af Verbets Genera i Sanskrit. Kbh. 92. *m.*

VI. Æstetik og Kunst. VII. Filosofi.

VIII. Teologi.

230. Lange, Jul. Billedkunstens Fremstill. af Menneskikkelsen. Kbh. 92. (Vidensk. S. Skr. 5. R. IV, 5.)
232. Bartholdy, Joh. Tonernes Naturlære. Kbh. 92.
 — Lovèn, N. E. Symfoni såsom musikalisk konst-
 term. Pr. Lund 92.
234. Klingemann, John. Følelsens Betydning f. Religionen. Kritisk Studie ov. Schleiermacher. Kbh. 92. *m.*
 — Lehmann, Alfr. Hovedlovene f. det menneskelige Følelsesliv. Kbh. 92.
238. Neander, And. Salomons Høgavisa. Pr. Norrköping 92.
247. Westling, Fr. Førarbejterne t. d. estniske øversætt. af Nya Testamentet 1715. Pr. Sundsvall 92.
252. Viborg Stifts Synodalakt. 1892. *g.*
257. Kirkehist. Saml. v. H. F. Rørdam. 4. R. II.

258. Hafstrøm, S. M. Om religiøs Sindssygd. Kbh. 93.
 — Israel og vore Dage, udg. af A. Plenge og V. Ullmann. Viborg 92. (*slutt.*)
259. Frederiksen, H. C. Skolens Prg. Lødstjeneste. Prg. Ordrup 92.
 — Trier, H. Pædagogiske Tids- og Stridsspørgsmaal. I—II. Kbh. 92.
 — Vor Ungdom, pædag. Tidsskr. 92—93. (*Forts.*)
 Verdandi, pædag. Tidsskr., Aarg. 2—5, Stockh. 84—87. 92—93. (*forts.*)
- 260a. Hatti, Carl. University extension. Prg. Moss. 91.
261. De lærde Skolers Lærerforening. 1890—91. Kbh. 92.
 — Slomann, Emil. Den private Latinskole, dens Still. o. d. Fremtid. Kbh. 92.
 — Regnskabsberetn. f. d. lærde Skolevæsen og Sorø Akademi 1892. *m.*
 — — f. Instituter m. særegne Fonds under Min. f. Kirke- og Undervisningsvæsenet f. 1892. *m.*
262. Lyttkens, J. A. och Wulff, T. A. Metodiske Ljudöfningar. Lund 92. *g.*
 — Dahl, B. T. Hjelpebog til Brug ved dansk Analyse og Stil. Kbh. 93. *g.*
263. Arstal, Aksel. Landomrids med Anv. til Udenadsgengivelse osv. 2. Oplg. Krstnia. 92.
267. Poulsen, V. A. Naturhistoriens Stilling i d. lærde Skole. Kbh. 93.
268. Schiött, Jul. og Thora Goldschmidt. Om sprogl. Anskuelsesunderv. i Auldn. af Fransk Billed-Elementarb. Kbh. 92. *g.*
 — Goldschmidt, Thora. Sproglig Anskuelsesundervisning, Billed-Atlas. Kbh. 92. *g.*
 — Hjorth, H. J. Den imitative språkmethode. Pr. Stockh. 92.
 — Lenander, J. H. B. Reseberättelse (om fransk og engl. Undervisn. i tyske Gymn.). Prg. Lund 92.
 — Palmgreen, K. E. Någre erfarenheter om samskolen. Pr. Stockh. 92.
 — — — Ytterliger några ord om undervisn. i lefvande språk. Prg. Stockh. 92.
269. Klein, W. Almänna synspunkter f. uppfattn.

- af teckningsundervisn. rätta innebörd och betydelse. Prg. Malmø 92.
- (269) Sløjdsagen i Danm. 6. Aarsberetning.
— Tidsskrift i Gymnastik. XIX Arg. 1892. Stockh.
270. Universitets- og Skole-Annaler. 6. Aarg. Kristiania. 91. *m.*
271. Larsen, Joak. Bidrag t. d. danske Folkeskoles Hist. 1784—1818. Kbh. 93.
— Regnskabsberetn. f. Sorø Akk. og det lærde Skolevæsen for Aaret 91—92. *m.*
272. Indbydelsesskrifter fra Undervisningsanstalter i Danmark. 92. *til Dels m.*
— Katalog o. Aalborg Stifts og Amts og Katedralskoles forenede Biblioteker. Aalb. 92. *g.*
— Frederiksborg: Personallist, Opt. om Realdimitt. 69—91.
— Hjørring Latin- og Realskole. Oprettelse af Latinklasser. Prg. 92.
— Borgerdydsskolen p. Christiansh. Ny Skolebygn. Prg. 92.
— Slomanns Skole. Skolens Plan og Ordning. Prg. 92.
— Københavns Universitets Festskr. i Anledn. af Kongeparrets Guldbryllup 26. Maj 92. *m.*
— Bedømmelse og Besvarelse af Universitetets Prisspørgsmaal. 90—91. *m.*
— Østerbros Latin- og Realskole. Bemærkn. om Skolens Formaal og Plan. Prg. 92.
— Nyborg Realskole 1842—92. Prg. 92.
274. Indbydelsesskrifter fra Undervisningsanstalter i Norge. 91. *m.*
275. Indbydelsesskrifter fra Undervisningsanstalter i Sverige. 92. *m.*

X. Matematik. XI. Naturvidenskab.

279. Eksamensopgaver, udg. af A. Lomholt. Tillæg. Eksamensopg. i Regn. og Matem. fra „Alm. Forberedelseseks.“. Okt. 91—Juni 92. Viborg 92.
— Lomholt, A. Matematiske Opg.: A. Eksamensopgaver i Regn. og Matem. fra „Alm. Forberedelseseks.“. 2. udv. Udgave. B. Eksamensopg. i Matem. fra Afgangseks. f. Stud. i mat.-naturv. Retn. Juni 1875—92. Viborg 92. *g.*

- (279) Maanedsskr. f. d. elem. Matematik ved P. T. Foldberg og N. Baumann. III. IV, 1—2.
 — Matematiske Opgaver, udg. af N. Baumann. Till. Nr. 1 fra Okt. 91 til Juni 92. Kbh. 92.
 -- Nyt Tidsskr. f. Matematik ved P. T. Foldberg og C. Juell. A. Aarg. III, 3—4, B. Aarg. III, 2.
280. Frøding, O. H. En studie öfver Fuchsiska substitutions grupper och funktioner. Pr. Hudiksvall. 92.
291. Naturen, Tidsskr. Bergen. 92. 3—12. 93. 1—4.
 — Naturen og Mennesket, Maanedskr. 92 og 93. Kbhvn.
 — Forhandlingerne ved de skandinaviske Naturforskeres 14. Møde. Kbh. 92.
292. Tidsskr. f. Physisk og Chemi. 3. R., I, 4, II, 4.
 — Register til sanmes 2. R., I—XII.
293. Christiansen, C. Lærebog i Fysik. I. Kbh. 92.
294. Tycksen, Cam. Mekanikens Grundsætninger. I—II. Kbh. 68.
298. Borch, S. C. og Gnudtzmann. Undersøgelse af indenl. Cement. ved den polyt. Læreanstalt. Kbh. 92. *m.*
302. Paulsen, Adam. Communications de l'observatoire magnétique de Copenhague. Kbh. 92. *g.*
 — Paulsen, Adam. Perturbation magnétique des 13 et 14 février 92. *g.*
305. Arnell, H. Wilh. Lebermoosstudien im nördlichen Norwegen. Pr. Jönköp. 92.
 — Warming, Eugen. Lagoa Santa, et Bidr. t. d. biologiske Plantegeografi (Vidensk. S. Skr. 6. R., VI, 3.).
- 306 Aas, Ejnar. Brudstykke af et Arbejde om Sjæleliv og Intelligens hos Dyr. Prg. Krist. 91.
 — — — Sjæleliv og Intelligens hos Dyr. Krist. 93.
 — Bronn, H. G. Klass. u. Ordn. des Thierreiches: Hohlthiere. 6—8. 92.
 — — — Würmer. 21—30. 92—93.
 — — — Gliderfüssler. 32—34. 92.
 — — — Vögel. 42—43. 92.
 — Lytken, Chr. Spolia Atlantica. Bidr. til Kundskaben om d. aabne Havs Lavesier ell. Scopeliner. (Vidensk. S. Skr. 6. R., VII, 6.)

- (306) Strøm, V. Danmarks større Sommerfugle. Kbh. 91.
 — Traustedt, M. Indledende Bemærkn. til Søpungenes Naturhistorie. Prg. Herlufsh. 92.
 308. Kraft, Ludv. Experimental-patolog. Stud. over akut Peritonitis. Kbh. 91. *m.*
 — Lauritzen, Wilh. Om Svangerskab og Fødsel ved Tvillinger. Kbh. 91. *m.*

XII. Samfundsvidenskaber.

311. Love og Exped. vedk. Kirke- og Skolevæsen ved S. Lilienskjold og P. Thrige. 91—92. *m.*
 — Love og Forord. samt Reskr. m. m., udg. af O. Damkier og Fr. Kretz. XII, 86—90. *m.*
 — Lovtidende 1892—93.
 — Ministerialtidende, A og B. 1892—93.
 317. Almuevennen. Udg. af J. A. Hansen. 1848—52. 2 Bind. *g.* af Rektor Lefolii.
 — Beretning om Forhandl. paa Rigsdagen. Bind 1—2. Kbh. 48—49. *g.* af Rektor Lefolii.
 — Fædrelandet. Udg. af J. F. Gjørdvad og Carl Ploug. Aarg. 9—13. Kbh. 48—52. 7 Bind. *g.* af Rektor Lefolii.
 — Kjøbenhavnsposten. Udg. og red. af J. P. M. Grüne. 49—52. Kbh. 4 Bind. *g.* af Rektor Lefolii.
 — Nutidsspørgsmaal til Overvejelse, udg. af Prof. V. Klein. II. 91—92. Kbh. 92. (*slutt.*)
 — Den sønderjydske Sag (set i Lyset af et Levnedsløb). Af en yngre Sønderjyde. 92.
 — Chalmers, Thom. Den kirkelige Fattigpleje. Fork. og gjeng. efter O. v. Gerlach af Jul. Friis Hansen. Kbh. 88. *g.*
 — Steenbuch, Axel. Om Godgjørenhed. Kbh. 88. *g.*
 318. Hedeselsk.'s Tidsskr., E. Dalgas. 1892. 5—7. *g.*
 319. Tidsskr. f. Senografi, udg. af Dessau, H. 1—2. *g.*
 — v. Friesen, Carl. De nya bygnaderna f. Södermalms Läroverk (med Tegn). Prg. 92.
 320. Vort Forsvar, Aarg. 12. *g.* fra Dr. Bang.

B. Disciplenes Bogsamling

har i sit Regnskabsaar fra 1. April 1892 til 31. Marts 1893 haft i Indtægt:

Medlemsbidrag (34,50 + 28,25)	62,75 Kr.
Gaver fra Overretsassessor Johansen.	42,00 —
Solgte Kataloger m. m.	0,94 —
	<hr/>
Tilsammen	105,69 Kr.

og i samme Tidsrum udgivet

til Dækning af Underskud	9,35 Kr.
Indkøb af Bøger	53,95 —
Indbinding.	32,30 —
	<hr/>
Tilsammen	95,60 Kr.

saa at der altsaa er et Overskud paa 10,09 Kr.

Siden d. 30. April 1892 har Samlingen indtil d. 30. April 1893 haft følgende Tilvækst:

1. Smaastykker til Folkelæsning. Bd. 17, 2—4.
  - A. D. Jørgensen. Fortæll. af Nordens Hist. I.
  - Prytz. Vort Lands Opmaaling.
  - Illustr. Tidende f. Børn. Red. af N. Rølfson. 92, 12 og 93, 1—7.
3. Bauditz. Fra Garnisonsbyen.
  - Bergsøe. Fra Piazza del Popolo.
  - Boganis. Nye Jagtbreve.
  - Friis. Magnus Heinesøn
  - — Lybekkerne i Nakskov.
  - — Svenskerne paa Lolland.
  - Hancke. Nord for Limfjorden.
  - C. Møller. Ny paa Egnen.
  - Uffe Hjælm og Palle Løve.
4. Kok. J. Den Gang jeg var Soldat. 2—12.
  - Mortensen. Anvisn. til at udstoppe Fugleskind (Gave fra Forf.).
5. Cherbuliez. V. Dyret.
  - Elliot. Romola.
  - Freitag. G. Debet og Credit.

- (5.) Harte, Bret. Skrifter 1—10.
 — Kingsley. Hypatia.
 — Marryat. Nybyggerne i Kanada.
 — — Peter Simple.
 — — Japhet.
 — — Percival Keene.
 — Kongespejlet i Uddrag. Overs. af Chr. Dorph.
 — Merimée. Colomba.
 — — Carmen.
 — Schäffel. Trompeteren fra Säkkingen.
 6. Porchat. Tre Maaneder under Sneen.
 — Souvestre. Chauanerlivet.
 — — Fortællinger.
 — — Louis Marzou.

C. Den fysiske Samling

har haft følgende Tilvækst: 1 Bundsens Batteri med 4 Elementer, 1 Spektroskop (ligesigtende), 5 Bologneserflasker, 15 Glastaarer, 3 kartesianske Djævla, en 15volts Glødelampe.

D. Den zoologiske Samling

har modtaget følgende Gaver:

- Kattekillning, opbevaret i Spiritus (foræret af Vildner Christensen).
 Kranium af en Hare (Samme).
 Unge af Kanin, opbev. i Spir. (Samme).
 Kranium af Kanin (Chr. Bruun)
 Marsvin, i Spir. (Samme).
 Gulspurv, mumificeret (Will. Angelo)
 Dueunge, i Spir. (Aage Paludan).
 Vandrikse, mumif. (Fr. Würtzen).
 Hætteterne, mumif. (Arkitekt Hagerup).
 Firbenæg og Staalomeunger, i Spir. (Will. Angelo).
 Tipigget Hundestejle, i Spir. (A. Dam).
 Aborrehud (S. J. Heiberg).

Rokkekæbe (Fr. Paludan).

Sten med Aftryk af et Fiskeskelet (O. Schierbeck).

Bøgeblad med Galler (Chr. Jørgensen).

Kokoner med Snylteløvsepupper (P. M. Kirkegaard).

Fakskalk med Forsteninger, Ammonit, Ananchyt, Bryozoeer (O. Schierbeck).

Søoreskal (Andr. Krogh).

Stjernekoraller (Will. Angelo og Andr. Borreschmidt).

Kalksten, behandlet af Bore svampe (O. Schierbeck).

Moler (Yde).

E. Den botaniske Have

har faaet sin Flora forøget ved Frø, tilsendt fra den botaniske Have i København, og ved levende Planter, givne af Forvalter Fr. Mortensen og Disciplene S. Bjerregaard, A. Dam, Th. Helsted og C. Würtzen. Paa et skyggefuldt Sted er der i Foraaret opsat en Halvkreds af Bænke, saaledes at Undervisningen i godt Vejr kan foregaa i det fri.

F. Den geografiske Samling

er ligesom i Fjor bleven forøget ved Billeder, som Disciplene have klippet ud af ellers værdiløse illustrerede Blade; af andre Gaver kunne nævnes:

Brunkul (fundet ved Hald af Vilh. og S. J. Heiberg.)

Slagger og Raajern fra Sverrig (givet af O. Schierbeck.)

Et Par grønlandske Sko (Axel Beyer.)

VIII. Udtog af Skolens Regnskab f. 1892—93.

		Indtægt.
Skolen:		
Beholdning fra 1891—92	Kr.	5,267.02 Ø.
Arvefæste og Forpagtning	—	1,788.53 —
Tiender	—	20,526.16 —
Af Kirker og Præstekald	—	26. „ —
Renter af Prior.-Obligationer	—	3,496.78 —
Skolekontingenter	—	10,434. „ —
Fra Læsø	—	1,248.95 —
Ekstraordinære Indtægter	—	147.99 —
Tilskud fra alm. Skolefond	—	14,500. „ —
Theilmanns Legats Rente	—	40. „ —
		_____
	Skolens Indtægt	Kr. 57,475.43 Ø.
Stipendiefonden:		
Renter	Kr.	1,261.78 Ø.
Nissens Legat:		
Renter	Kr.	1,078.67 Ø.
Indbetalt Kapital — 6,000. „ —		_____
		— 7,078.67 —
Foghs Legat:		
Renter	—	200. „ —
Stampes Legat:		
Renter	Kr.	719.03 Ø.
Hævet i Sparekassen — 15.47 —		_____
		— 734.50 —
	Summa Indtægt	_____
	Kr.	66,750.38 Ø.
Udgift.		
Skolen:		
Skatter og Afgifter	Kr.	1,805. „ Ø.
Ifølge Decision	—	10. „ —
		_____
	At overføre	Kr. 1,815. „ Ø.

	Overført	Kr. 1,815. „ Ø.
Lønninger til Lærere	—	31,091.63 —
Honorar for Inspektion	—	400. „ —
Pedellens Løn	—	600. „ —
For Time-Undervisning	—	7,249.95 —
Pensioner	—	2,503.08 —
Bibliotek og videnskab. Apparater	—	978.06 —
Bygningsudgifter	—	858.53 —
Hovedstandsættelser	—	1,900.75 —
Lejeudgift	—	25. „ —
Inventariets Vedligeholdelse. . . .	—	584.23 —
Sløjd (Værktøj, Materiale)	—	298.55 —
Godtgørelse for Afsavn af Bolig . .	—	55.54 —
Brændsel og Belysning	—	1,864.98 —
Regnskabsførelse	—	720. „ —
Forskellige Udgifter	—	1,767.94 —
Til Skydning	—	319.30 —
	Skolens Udgift	Kr. 53,032.92 Ø.
	Skolens Beholdning ^{31/3} 1893	— 4,442.51 —
		<hr/> Kr. 57,475.43 Ø.

Stipendiefonden.

Bidrag til Skole-

penge . . . . . Kr. 615. „ Ø.

Regnskabsførelse . . . . . — 21.82 —

Stipendier . . . . . — 103.33 —

Oplagspenge . . . . . — 226.67 —

Indsati i Sparekassen — 294.96 —

— 1,261.78 —

Nissens Legat:

Udbetalte Stipendier Kr. 909.69 Ø.

Regnskabsførelse . . . . . — 40. „ —

Udlaant Kapital . . . . . — 6,000. „ —

Indsati i Sparekassen — 128.98 —

— 7,078.67 —

At overføre Kr. 65,815.88 Ø.

Overført Kr. 65,815.88 Ø.

Foghs Legat:

Stipendier . . . . . — 200. „ —

Stampes Legat:

Indsat i Sparekassen Kr. 705. „ Ø.

Regnskabsførelse . — 20. „ —

Udbetalte Regninger — 9.50 —

— 734.50 —

Kr. 66,750.38 Ø.

IX Tillæg til Side 74.

Udfaldet af Skydeøvelserne i Skoleaaret 1892—93.

	Afstand i Alen.	Tal af			Sum.
		Skud.	Træf- fere.	Points	
6. Kl. 14 Dsepl.					
5. — 12 —					
4. Rlkl. 5 —					
6. Klasse	100	180	177	596	773
5. og 4. Rlkl.	100	281	278	932	1210
6. Klasse	200	287	270	802	1072
5. og 4. Rlkl.	200	518	483	1395	1878
6. Klasse	300	313	289	780	1069
5. og 4. Rlkl.	300	332	295	781	1076
6. Klasse	400	150	134	405	539
5. og 4. Rlkl.	400	102	86	257	343
6. Klasse	500	80	68	185	253
5. og 4. Rlkl.	500	25	24	64	88
	Sum af	2268	2104	6197	8301 2268 = 3,61

Udfaldet af Præmieskydningen ses af omstaaende Tabel.

Udfaldet af Præmieskydningen d. 15. Maj 1893.

Disciplenes Navn og Klasse.	Afstand i Alen.	Skud.					Sum af Af- stand maalt i Tommer.	Sum.	Premie.
		1	2	3	4	5			
6. Kl. Aage Angelo . . .	400	3	3	4	4	3	57 $\frac{1}{2}$	17	1. Pr.
„ Anders Hagensen .	„	3	3	3	4	3	64 $\frac{1}{2}$	16	
„ Johannes Jensen .	„	2	0	2	3	3	96 $\frac{3}{4}$	10	
„ Holger Preisler . .	„	2	4	2	4	2	99	14	
„ Einar Rendtorff . .	„	4	3	2	3	3	60 $\frac{1}{4}$	15	
„ Niels Yde	„	2	3	3	4	0	71 $\frac{1}{4}$	12	
„ Frederik Zeuthen .	„	4	2	2	4	4	79 $\frac{1}{2}$	16	
5. Kl. Christen Jepsen . .	„	3	0	3	0	0	30 $\frac{1}{2}$	6	
„ Julius Møller . . .	„	2	2	2	4	4	82	14	
„ Holger Rasmussen	„	3	3	3	2	4	86 $\frac{3}{4}$	15	
4. Kl. Vagn Bruhn	„	4	2	3	3	0	74 $\frac{1}{2}$	6	
„ Hans Peter Krogh	„	4	2	0	0	3	40 $\frac{1}{4}$	9	
„ Georg Reumert . .	„	2	3	3	4	3	111	15	
6. Kl. Johannes Bryndum	300	3	4	3	0	4	28 $\frac{1}{4}$	14	
„ Frode Kisum . . .	„	4	3	3	3	4	46 $\frac{3}{4}$	17	2. Pr.
5. Kl. Laurits Juul	„	2	3	3	0	3	45	11	
6. Kl. Axel Carlsen	200	3	3	2	3	2	99	13	
„ Erik Eriksen	„	4	0	3	3	3	44	13	
„ Julius Knorr	„	2	2	2	0	3	71	9	
„ Chr. Ramsgaard . .	„	2	2	2	3	3	101 $\frac{3}{4}$	12	
5. Kl. Fred. Frederiksen	„	4	3	0	4	4	27	15	
„ Jakob Jensen	„	4	3	4	4	4	31 $\frac{1}{4}$	19	3. Pr.
„ Mads Jørgensen . .	„	3	4	3	4	2	53 $\frac{3}{4}$	16	
„ Olaf Kristensen . .	„	3	4	3	2	4	54 $\frac{1}{4}$	16	
„ Søby Petersen	„	4	3	3	3	0	40	13	
„ Viktor Rasmussen	„	4	4	3	4	3	39 $\frac{1}{2}$	18	
„ Terkel Terkelsen . .	„	3	3	2	2	4	55 $\frac{3}{4}$	14	
„ Gaston Thierry . . .	„	2	3	3	2	2	111 $\frac{1}{2}$	12	
4. Kl. And. Borreschmidt	„	2	0	0	2	2	51 $\frac{3}{4}$	6	
„ Hans Crone	„	4	3	3	4	3	44 $\frac{1}{4}$	17	

X. Afgang- og Aarsprøver i 1893.

De skriftlige Prøver for VI, IV og 4. R. holdes i Dagene fra d. 10.—15 Juni, for de øvrige Klasser fra d. 26—30. Juni. De mundtlige Prøver afholdes efter nedenstaaende Fortegnelse. I Afgangsprøverne og i IV Klasses Hovedeksamen deltager som Medlem af Undervisningsinspektionen Prof. Dr. Paludan (VI Fransk, 4. R. Dansk), som beskikkede Censorer Adjunkt O. Lund (VI Dansk og Oldn., IV og Privatisterne Latin, Privatisterne Græsk), Adjunkt Sand (VI og IV Tysk), Cand. H. C. A. Lund (IV og 4. R. Geografi), Rektor Forchhammer (VI spr. Latin), Dr. Crone (VI m. og IV Mat.) og Overlærer Schmidt (VI m. og VI spr. Naturlære, 4. R. Mat. og Naturlære), efter Indbydelse af Skolen Arkivassistent V. Christensen (VI Engelsk) og Justitssekretær Morville (IV og 4. R. Naturhist.).

De mundtlige Prøver afholdes i Klasseværelserne A, B, H, J og K. Det forrest staaende Tal er Numret paa den Eksaminand, der begynder. Hvor Klasserne ere delte, betyder VI spr. (a) Nr. 1—4; VI spr. (b) Nr. 5—8; VI m. (a) Nr. 9—11; VI m. (b) Nr. 12—14; V (a) Nr. 1—7; V (b) Nr. 8—13 (15); IV st. (a) Nr. 1—6; IV st. (b) Nr. 7—10 (11); II st. (a) Nr. 1—11; II st. (b) Nr. 12—16; I (a) Nr. 1—10; I (b) Nr. 11—19, alt overensstemmende med de i Programmets Discipelfortegnelse opførte Nr.

Mundtlige Prøver.

Mandag d. 19. Juni.

3. H. Kl. 8. VI spr. (	) Historie. H., R., O.
13. H. — 4. VI m.)	

Torsdag d. 22. Juni.

5. H. Kl. 8. IV st. (a)	}	Latin. T., O. Lund, B.
8. H. — 11. IV st. (b)		
+ Privatist Zangenberg		
H. — 4. 5 Privatister		
H. — 6. 5 Privatister		Græsk. O., O. Lund, B.

Fredag d. 23. Juni.

1. H. Kl. 8. VI spr.	}	Dansk, Oldnordisk. H., G., O. Lund.
10. H. — 4. VI m.		

Mandag d. 26. Juni.

6. H. Kl. 8. IV st. (a)	}	Tysk. R., Sand, T.
7. H. — 11. IV st. (b)		
13. H. — 4. VI		

Onsdag d. 28. Juni.

4. H. Kl. 8. VI spr.	Latin. B., Forchhammer, T.
8. I. — 8. IV.	Geografi. Mt., H. C. A. Lund, Mr.

Fredag d. 30. Juni.

14. H. Kl. 8. IV R.	Historie. O., H., R.
---------------------	-----------------------------

Lørdag d. 1. Juli.

5. H. Kl. 8. VI.	Engelsk. G., V. Christensen, Mr.
4. I. — 8. IV st. (a).	Græsk. O., B., T.
6. K. — 8. III spr.	Geografi. Mt., R.
4. B. — 8. II.	Religion. S., I.
14. H. — 12. V m.	Matematik. Mr., L.
10. I. — 12. IV st. (b).	Græsk. O., B., T.
11, 3 K. — 12. III m. + R.	Geografi. Mt., R.
7. B. — 12. I (a).	Historie. H., S.

Mandag d. 3. Juli.

5. H. Kl. 8. V (a).	Dansk, Oldnordisk. H., G.
---------------------	----------------------------------

(Mandag d. 3. Juli.)

12. I. Kl. 8. IV R. **Naturhistorie.** Mt., Morville,
Mlr.
4. K. — 8. III spr. Fransk. S., B.
7. B. — 8. II. Geometri. L., P.
10. H. — 12. V (b). Dansk, Oldnordisk. H., G.
11, 3 I. — 12. III m. + R. Fransk. S., B.
1. K. — 12. I. Tysk. R., Mt.
3, 5. B. — 12. b og a. Dansk. T., O.

Onsdag d. 5. Juli.

4. I. Kl. 8. V (a). Fransk. B., S.
7. K. — 8. III spr. Historie. O., R.
8. B. — 8. II st. (a). Geografi. Mt., P.
2, 17. A. — 8. II R. + I R. Engelsk. G., T.
9. H. — 9. VI m. (a). **Matematik.** L., Crone,
Mlr.
8. I. — 12. V (b). Fransk. B., S.
12, 5. K. — 12. III m. + R. Historie. O., R.
12, 3. B. — 12. II st. (b) + R. Geografi. Mt., P.
8. A. — 12. I st. Latin. G., T.
12. H. — 4. VI. m. (b). **Matematik.** L., Crone,
Mlr.

Torsdag d. 6. Juli.

6. K. Kl. 8. V. Græsk. B., H.
2. H. — 8. IV st. **Matematik.** L., Crone, P.
15. B. — 8. IV R. **Tysk.** R., T., G.
12. A. — 8. I. Geografi. Mt., O.
4. H. — 12. III R. Engelsk. G., T.
3. K. — 12. II st. Latin. R., O.
11. A. — 12. I (b). Historie. H., S.
9, 6. I. — 12. b og a. Naturhistorie. Mt., Ll.

Fredag d. 7. Juli.

11. H. Kl. 8. VI m. **Naturalære.** P., Schmidt, L.

(Fredag d. 7. Juli.)

10. I. Kl. 8. III st. Latin. O., R.
 5. K. — 8. III R. Dansk. T., Mt.
 10. B. — 8. II st. (a). Fransk. S., B.
 13, 4. B. — 12. II st. (b) + R. Fransk. S., B.
 4. H. — 12. I. Dansk. T., Mt.
 1, 3. I. — 12. b og a. Tysk. R., O.
 16. H. — 4. IV R. **Naturlære.** L., Schmidt, P.

Lørdag d. 8. Juli.

6. H. Kl. 8. VI spr. **Naturlære.** P., Schmidt, Mr.
 3. K. — 8. V (a). Latin. B., T.
 11. B. — 8. IV st. **Historie.** O., H., R.
 8. I. — 8. III spr. Naturhistorie. Mt., L.
 7. A. — 8. a. Historie. Ll., S.
 7. K. — 12. V (b). Latin. B., T.
 12, 1. I. — 12. III m. + R. Naturhistorie. Mt., L.
 15. B. — 12. I. Fransk. S., O.
 13. H. — 4. IV R. **Matematik.** L., Schmidt, P.

Mandag d. 10. Juli.

11. K. Kl. 8. V spr. Naturlære. P., L.
 3. H. — 8. IV st. **Fransk.** B., S., G.
 3. B. — 8. III spr. Græsk. T., O.
 9. I. — 8. II st. (a). Naturhistorie. Mt., Mr.
 12. A. — 8. b. Historie. Ll., H.
 15. H. — 12. IV R. **Engelsk.** G., Mr., T.
 10. 1. K. — 12. III m. + R. Naturlære. P., L.
 11. 2. I. — 12. II st. (b) + R. Naturhistorie. Mt., S.

Tirsdag d. 11. Juli.

8. H. Kl. 8. VI spr. **Fransk.** B., Paludan. S.
 1. K. — 8. V (a). Historie. H., O.
 2. I. — 8. III spr. Aritmetik. Mr., L.
 10. B. — 8. II st. (a). Tysk. R., G.
 14. A. — 8. b. Geografi. Mt., Ll.

(Tirsdag d. 11. Juli.)

9. K. Kl. 12. V (b). Historie. H., O.
 12. 5. A. — 12. III m. + R. Aritmetik. L., Mr.
 14. 1. B. — 12. II st. (b) + R. Tysk. R., G.
 13. I. — 12. I. Naturhistorie. Mt., P.
 14. H. — 4. IV R. **Dansk.** T., Paludan, H.

Onsdag d. 12. Juli.

14. H. Kl. 8. VI m. **Fransk.** B., Paludan, S.
 1. I. — 8. IV. **Naturhistorie.** Mt., Morville, Mr.
 5. K. — 8. III spr. Tysk. R., G.
 1. B. — 8. II st. (a). Historie. O., T.
 18. A. — 8. I. Geometri. P., L.
 11. 4 K. — 12. III m. + R. Tysk. R., G.
 15. 5 B. — 12. II st. (b) + R. Historie. O., T.

Torsdag d. 13. Juli.

4. H. Kl. 8. VI spr. (a). **Græsk.** B., O., T.
 13. K. — 8. V. Engelsk. G., Mr.
 16. I. — 8. II. Aritmetik. L., P.
 14. B. — 8. I. Religion. S., Mt.
 9. K. — 12. II. Geometri. Mr., L.
 4. 2 B. — 12. b og a. Religion. S., G.
 7. H. — 4. VI spr. (b). **Græsk.** B., O., T.

Fredag d. 14. Juli.

11. K. Kl. 8. V. Tysk. R., G.
 15. H. — 8. V m. Naturlære. P., Mr.
 6. I. — 8. II R. Dansk. T., O.
 17. B. — 8. b. Fransk. S., B.
 4. A. — 8. a. Geografi. Mt., Ll.
 17. B. — 11. I. Aritmetik. P., Mr.

Optagelsesprøven afholdes for Disciple, indmeldte til Katedralskolens 4 laveste Klasser samt til Forberedelsesskolen, **Tirsdag d. 4. Juli**

Kl. 9; for Disciple, indmeldte til 5. Klasse, **Mandag d. 21. August Kl. 10.**

Lørdag d. 15. Juli Kl. 10 holdes Slutningsmødet til Kundgørelse af Prøvernes Udfald og Omflytningen. Derefter begynder Sommerferien, der varer til **Mandag d. 21. August Kl. 9 Form.**

Enhver, der har Interesse for Skolen og dens Gerning, indbydes til at overvære de mundtlige Prøver og Slutningsmødet.

Viborg Katedralskole, d. 9. Juni 1893.

A. Heise.
